

Ljudska PRAVICA

«LJUDSKA PRAVICA»
USTANOVLJENA 1. OKTOBRA
1954 - MED NARODNOOSVO-
BODILNO BORO JE IZHA-
JALA KOT 16-DNEVNIK IN
TEDNIK OD OSVOBODITVE
DO 1. JUL 1951 KOT DNEV-
NIK NATO PA KOT TEDNIK
- OD 1. JUNJA 1952 IZHAJA
V REDAKCIJSKI POVEZANO-
STI Z «BORBO»

MLADEN IVEKOVIČ V GENERALNI SKUPŠČINI OZN

PROTI VMEŠAVANJU V MADŽARSKÉ ZADEVE

toda obisk Hammarskjölda v Budimpešti bi imel ugodne posledice

New York, 12. dec. (Reuter). Generalna skupščina OZN je sinoči nadaljevala razpravo o Madžarski. Avstrijski delegat Franz Matsch je predlagal novo resolucijo o Madžarski. Generalni sekretar OZN naj bi bil pooblaščen, da bi neutegoma in z vsemi sredstvi, ki so na razpolago, dosegel konstruktivno ureditev, slinečo na načelih ustanovne listine OZN. V tej zvezi naj bi se pogajal z vsemi članicami OZN, ki bi lahko pripomogle k uspehu njegovega poslanstva, ter naj bi potem o njem do 21. decembra poročal Generalni skupščini.

V razpravo o položaju na Madžarskem je posegel tudi jugoslovanski delegat dr. Mladen Iveković, ki je dejal:

Za jugoslovansko vlado je bilo madžarsko vprašanje vselej predvsem vprašanje pravic in koristi madžarskega naroda samega. To nas seveda nikakor ne obvezuje, da ne gledamo na dogodke, ki so se odigrali na Madžarskem, in najširših okvirih mednarodne stvarnosti. Mi smo v načelu proti sleherni obliki tuje vmešavanja v notranje zadeve kake države in prav tako smo bili proti temu tudi v primeru Madžarske. Hkrati nismo nikoli sprejeli teorije, po kateri je bil boj madžarskega naroda samo prehodna zabloda enega dela prebivalstva, ki so jo izvajali plačani agenti iz tujine. Prepričani smo, da je šlo za boj vsega naroda ali vsaj njegove velikanke večine proti režimu zatiranja, ki mu je bil toliko let prepuščen. To je bil boj za svobodo in neodvisnost. S tem pa seveda ne bi hoteli zanikati, da so si določeni elementi prizadevali, da bi izrabili ta boj za povsem drugačne namene. Mi smo bili na drugi strani zmeraj proti teženjam, ki so hotele ta boj usmeriti proti celim, ki nimajo ničesar skupnega z dejanskimi koristmi madžarskega naroda in ki bi lahko razen tega spravili v nevarnost mir in mednarodno varnost. Predvsem je bilo važno dati madžarskemu narodu možnost, da bi premagal svoje težave in uredil svoja vprašanja skladno s svojimi hotenji in koristmi. To je bilo osnovno stališče, na katerega se je postavila jugoslovanska delegacija do razvoja madžarskega vprašanja.

Dovolite mi, gospod predsednik, da povem nekaj besed glede dogodkov, ki so značilni za zadnje fazo razvoja. Ti dogodki niso takšni, da bi zmanjšali zaskrbljenost, ki jo je povzročil položaj v tej nesrečni deželi po vsem svetu. Mi smo večkrat, in tega se nedvomno vsi spominjajo, izrazili upanje, da bomo kmalu videli, da se bodo dogodki na Madžarskem začeli razvijati v ugodni smeri. Naša delegacija je posebej izrazila upanje, da bo Kádárjeva vlada izpricala, da je sposobna strniti široke sloje prebivalstva okrog programa, ki ga je bila razglasila ob svoji ustanovitvi, da bo ugodila zakonitim zahtevam prebivalstva in da se bodo prav tako kmalu začela pogajanja o umiku sovjetskih čet. Naše pričakovanje je bilo, da se bodo pričakovanje več drugih delegacij pa se žal ni uresničilo, kakor so to pokazali dogodki, ki so se odigrali potem.

Glede na najnovejšo dogodek na Madžarskem je Iveković v svojem govoru dejal: «Mi obžalujemo, da so krenili dogodki na Madžarskem v zares vznemirljivo smer. Ugotoviti moramo, da so določene težnje, ki bi hotele izrabiti ta položaj na način, ki bi ga samo še poslabšal. Ta težnja je že dokaj jasno prišla do izraza med našo sedanjo razpravo in zdi se nam, da je v določeni meri spet odzvelo vzdušje, o katerem smo menili, da ga je konec hkrati s »hladno vojno« in

ki so ga oteževali tako z ene kot z druge strani. Te težnje so se nam zdale enako nevarne.

Na drugi strani čuti moja delegacija potrebo, da izrazi svoje obžalovanje, ker je madžarska delegacija sklenila zapustiti Skupščino. Čeprav je razprava pogostokrat potisnila manjšino v tej skupščini v nezaviden položaj in so bili celo nedopustni proceduralni in govorniški izpadi proti njej, vendarle sodimo, da odsotnost madžarske delegacije zdaj ko obravnavamo madžarsko vprašanje ne bo prispevala h konstruktivni razpravi. Nasprotno, ta poteza lahko samo še bolj poslabša že tako težavni položaj madžarske delegacije na tem zasedanju.

Jugoslovanska delegacija vendarle sodi, da mora OZN odigrati koristno in konstruktivno vlogo v zvezi s položajem, ki je nastal spričo dogodkov na Madžarskem. Tu mislimo zlasti na tako važno poslanstvo, kot je bilo poverjeno našemu generalnemu sekretarju. Moja delegacija je že pojasnila, zakaj se ji zdi umestno, da bi generalni sekretar v kratkem obiskal Budimpešto. Prepričani smo, da bi tudi takšen obisk ugodno vplival na položaj na Madžarskem in da bi pripomogel k temu, da bi zmanjšali čedalje večjo zaskrbljenost, ki jo je povzročil ta položaj. Nam se je celo zdelo, da je po izmenjavi gledišč med generalnim sekretarjem in madžarskim zunanjim ministrom madžarska vlada pripravljena privoliti v obisk g. Hammarskjölda. To nas je napolnilo, da smo glasovali proti resoluciji, ki je bila predlagana. Zdjaj je obžalovanjem ugotavljamo, da generalni sekretar doslej ni prejel nobenega odgovora na pametno pobudo glede datuma svojega obiska. Če bi sprejeli to pobudo, bi potekale naše razprave tukaj nedvomno v bodrilnejši smeri.

V luči teh obravnav je moja delegacija proučila razne predloge, ki so nam jih stavili. V tem okviru bomo prav tako proučili

avstrijsko resolucijo. Kar zadeva resolucijo 20 dežel, ne verjamejo, da bi ugodno vplivala na mednarodni položaj ali pa na potek dogodkov na Madžarskem. Zdi se nam, da bi utegnili prej povečati kot pa zmanjšati napevost in je potemtakem ne moremo podpreti. Predlog Burme, Cejlona, Indije in Indonezije pa se nam zdi nasprotno bolj konstruktiven. K nekaterim njegovim delom nimamo sploh ničesar pripomniti. Vendar pa moja delegacija ni prepričana, da bi bil njegov končni vpliv v sedanjih okoliščinah prav tisti, ki si ga prizadevajo doseči štiri delegacije. Zato je moja delegacija prisiljena, da se vzdrži glasovanja o tem osnutku resolucije.

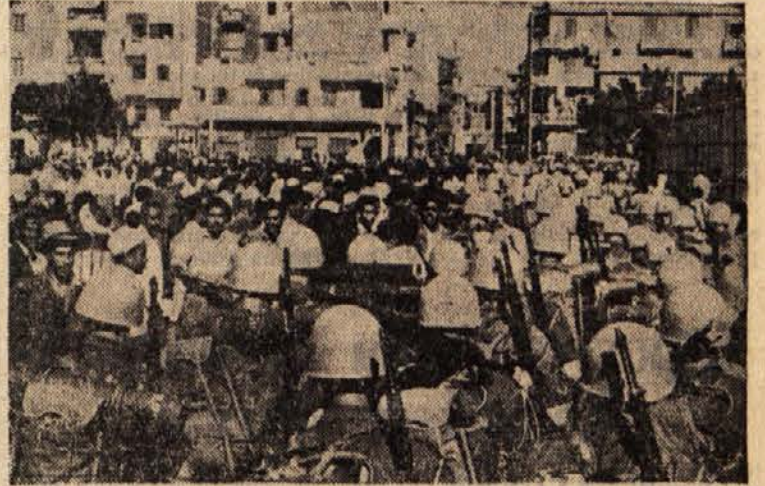
Dr. Iveković je potem v zvezi z nekaterimi govoricami in tolmačenji o madžarskih beguncih v Jugoslaviji seznanil Generalno skupščino s stališčem jugoslovanske vlade o tem vprašanju ter z uradnimi jugoslovanskimi poročili, ki so bila objavljena o madžarskih beguncih.

Tudi danes popoldne se je razprava o Madžarski nadaljevala. Ukrajinski delegat Palamarčuk je izjavil, da je brezpogojno potrebno, da SZ pomaga LR Madžarski v njenem boju proti »tují in domači reakciji«. Če ne bi bilo te intervencije, bi tu po njegovih besedah zasejali kal vojne v Srednji Evropi. Obtožil je radio »Svobodno Evropo«, da je odigral »temno vlogo« v madžarskih dogodkih.

Med razpravo je delegat SZ vložil pritožbo pri predsedniku Skupščine zaradi »subverzivnega delovanja ZDA v Vzhodni Evropi«. Sovjetska delegacija je zahtevala, naj bi to vprašanje prišlo na dnevni red Generalne skupščine. Ameriški resoluciji, ki zahteva, naj OZN obsodi SZ zaradi akcije na Madžarskem, so se pridružile še Turčija, Španija in Kolumbija. Burmanski delegat Pe Kin je dejal, da ni moč razumeti, kako more kaka država zavrniti obisk generalnega sekretarja OZN. Podprl je osnutek re-

solucije 20 dežel. Potem so sporočili, da je bil operativni del predloga štirih azijskih dežel predložen kot amandma k resoluciji 20 dežel. Ta amandma zahteva, naj Skupščina naroči generalnemu sekretarju, naj ukrene vse, kar smatra za potrebno v zvezi z madžarskim vprašanjem.

Seja je bila nato prekinjena in se je nadaljevala ob 21. uri.

Mednarodne varnostne sile OZN prihajajo v Port Said

Pospešen umik napadalcev

bo omogočil čimprejšnji začetek obnavljajnih del na Sueškem prekopu

Kairo, 12. dec. — Umik francoskih in angleških čet s področja Sueškega prekopa bo kmalu končan, čete OZN pa se počasi pomikajo severno od El Kapa proti vzhodu. Težke vojne potrebščine so že poslali iz Port Saida, zdaj pa pošiljajo še srednje. Zato v Kairu menijo, da bi utegnili biti umik končan pravčasno, namreč do 15. decembra, nikakor pa šele 21. decembra, kakor so se začele širiti vesti iz Port Saida. Port Said bo v celoti v rokah čet OZN ob odhodu zadnjega okupatorskega vojaka. Hkrati pa bo prišlo v mesto kakih 2000 egiptovskih policistov iz Ismailije, ki bodo skupaj s četami OZN in egiptovskim guvernerjem ukrenili vse potrebno, za popolno normalizacijo življenja in pripravili dela za obnovo mesta.

Po umiku napadalnih čet se bo začelo čiščenje Sueškega prekopa in enote OZN se bodo pripravile, da bodo takoj po 20. decembru odrinile na Sinaj oziroma na demarkacijsko črto med Izraelom in Egiptom. Kolikor je bilo moč doslej zvedeti, poveljstvo čet OZN še nima natančnih podatkov o gibanju izraelskih čet ne o črti, na kateri so zdaj razvrščene. Iz zahodnih virov so začele izkroiti vesti, po katerih se se izraelske čete umaknile mestoma za celih 200 km vzhod-

no od prekopa. Zato je tembolj nujno urediti nadaljnje prodiranje jugoslovanskih enot OZN, ki so že na Sinajskem polotoku, in njihovo hitrejšo prodiranje proti Gazi in El Arišu. Sodeč po nekaterih egiptovskih vesteh, ki pa niso potrjene, so že končane priprave, da bi del teh enot prepeleli po morju v El Ariš.

Medtem je prišla vest, da so egiptovske inženirske enote dogradile prenosni 80-tonski most čez Sueški prekop pri El Kantari. S tem je praktično urejeno vprašanje prehoda ondotnih čet na Sinajski polotok ter prevoza njihove obojestrane kakor tudi njih preskrbe. Egiptovski časniki poročajo, da operira skupina egiptovskih vojaških inženirjev tudi na tistih področjih Sinaja,

ki so jih izraelske čete zapustile, da popravljajo tam ceste in telefonske napeljave ter čisti mimska polja.

General Burns je od egiptovskih oblasti zahteval, naj popravijo ceste na Sinajskem polotoku, potrebne četam OZN. Danes se je napotil general Burns v svoj novi štab El Balah v neposredni bližini jugoslovanskega taborišča Omar. Že včeraj je prispele v El Balah tudi podpolkovnik Ribarič, ki je bil imenovan za načelnika personalnega oddelka Burnsovega štaba. V El Balahu se muči tudi polkovnik Vojsković, ki zastopa Jugoslavijo v štabu OZN. Tako je vse osrednje vodstvo čet OZN preneseno v El Balah.

Faik Dizdarević

Varnostni svet za sprejem Japonske v OZN

New York, 12. dec. (AP). Danes se je sestel Varnostni svet OZN. Na dnevnem redu je sprejem Japonske in LR Mongolije v OZN. O vsaki bodo razpravljali posebej.

Takoj ob začetku razprave je perujski delegat predlagal resolucijo za sprejem Japonske v OZN. Tudi iranski in ameriški delegat sta se izrekla za to.

Sovjetski delegat Soboljev je izjavil, da bo glasoval za sprejem Japonske v OZN. Jugoslovanski delegat Mladen Iveković je potem izrazil zadovoljstvo, ker bo, kot kaže, zmagala v svetu enotnost mišljenj. Francoski delegat Broustra je prav tako pozdravil sprejem Japonske in pripomnil, da je Japonska opravila z minulimi napakami in da je Francija navelazala zelo prijateljske stike s to državo. Varnostni svet je nato soglasno sprejel perujski predlog.

Predsednik Varnostnega sveta je nato sporočil, da je prejel od mongolskega zunanjega ministra brzojavko, ki pravi, da pričakuje LR Mongolija pravično odločitev glede njenega sprejema v OZN. V brzojavki je rečeno, da je prošnja LR Mongolije že deset let pred OZN. Mongolski minister izraža upanje, da bodo člani Varnostnega sveta pokazali popolno razumevanje za mongolsko prošnjo.

V razpravi o sprejemu LR Mongolije v OZN je govoril sovjetski delegat Soboljev, ki je rekel, da je bila Mongolija dolgo zastavljena zato da je kuumin-tanski veto dvakrat preprečil njen sprejem. Predlagal je resolucijo o sprejemu LR Mongolije v OZN, ki so jo podprli delegati Jugoslavije, Irana in Peruja. Na glasovanju je nato Varnostni svet s 4 glasovi (SZ, Jugoslavija, Iran in Peru) proti dvema glasovoma in pri petih vzdržanih zavrnil predlog o sprejemu LR Mongolije, ker ni bila dosežena predpisana potrebna večina.

Razorožitveni razgovori

New York, 12. dec. (Tass). Vodja sovjetske delegacije na zasedanju Generalne skupščine Kuznjecov se je snoči razgovarjal o razorožitvenem vprašanju z vodjo ameriške delegacije Cabotom Lodgeom in posebnim svetovalcem predsednika Eisenhowerja za razorožitvena vprašanja Stassenom. Razgovoru sta prisostvovala tudi namestnik stalnega delegata ZDA v OZN Woodsworth in stalni sovjetski delegat v OZN Soboljev. Zaključki razgovora, ki se je nanašal na zadnje sovjetske pobude niso bili objavljeni.

Francoska ratifikacija posarskih sporazumov

Pariz, 12. decembra (Tanjug). — Zbornica je nočjo s 354 glasovi proti 225 ratificirala sporazume med Zahodno Nemčijo in Francijo o Posarju. Pogajanja o premo-govniku Warnutu se bodo med obema državama še nadaljevala.

Zvišene naloge varnostnih sil OZN

New York, 12. dec. (Reuter). Generalni sekretar OZN Hammarskjöld je danes poslal posebno poslanico pripadnikom varnostnih sil OZN v Egiptu. Hammarskjöld poudarja, da so mednarodne varnostne sile nekaj novega v zgodovini sveta. Njih naloge je služiti pod okriljem OZN miru in pravici. V resnici predstavljajo fronto moralnih sil vsega sveta in uživajo podporo milijonov ljudi v vseh deželah. »Uspeh mednarodnih sil utegne znova vplivati ne le na sedanji položaj, marveč tudi na takšno ureditev na svetu, na katero bomo lahko nekega dne ponosni.«

POLITIKA IN STRATEGIJA dežel Atlantske zveze

Spaak lavira med »idealisti« in »ciniki« v odnosih do OZN
Razprava o nevojaških vprašanjih

Pariz, 12. dec. (Reuter). Glavni govornik na sinočnji seji Sveta Atlantske zveze je bil belgijski zunanji minister Spaak, ki je poudaril, da je treba ne le preprečiti vojno, marveč tudi brez-pogojno doseči, da bi svet spoštoval načela mednarodnega prava. »Zdjaj je nujno,« je rekel, »postaviti se na srednje stališče, ki bi bilo med tistimi stališči, ki se zavzemajo za »idealistično tezo« o podpori OZN, in stališči, ki zagovarjajo včasih celo »cinična sredstva« za urejanje vprašanj.« Govoril je tudi grški minister Averof, ki je, kakor je bilo moč zvedeti, načel v svojem govoru ciprsko vprašanje. Nato je turški ministrski predsednik Menderes obrazložil gledišče svoje vlade o možnosti, da bi povezali Atlantsko in Bagdadsko zvezo. Govorili so še danski ministrski predsednik Hansen, nizozemski zunanji minister Luns in portugalski zunanji minister Cunja.

Po seji se je minister Dulles znova sestel z Selwynom Lloydom. V glavnem sta govorila o vprašanjih, ki se nanašajo na Atlantsko zvezo.

Danes je imel Svet zunanjih ministrov Atlantske zveze dve seji. Zvečer je začel obravnavati poročilo »Odbora treh« o možnosti, da bi se razširila dejavnost Zveze tudi na nevojaške probleme. Turški predstavnik je predložil Svetu ministrov dokumente o »nestabilnosti na Bližnjem vzhodu« in vztrajal na zahtevi, naj bi v okviru Atlantske zveze v prihodnje prakticali metodo predhodnih posvetovanj o vprašanjih, ki se teritorialno ne nanašajo na vojaško področje. Tudi kanadski zunanji minister Pearson je govoril o položaju na Bližnjem vzhodu in

rekel, da »ne namerava znova obsojati anglo-francoske akcije proti Egiptu, marveč da želi gledati v prihodnost. Nemški minister Brentano je pojasnil gledišče nemške vlade o dogodkih v Vzhodni Evropi. Poudaril je zlasti pomen, ki ga ima vprašanje združitve Nemčije za svetovni mir spričo jasnih dokazov, da preživlja »sovjetski blok globoko krizo«. Po Brentanovem mnenju so dogodki na Poljskem in na Madžarskem važen opomin.

Na spopoldanski seji so se ministri sporazumeli, da bodo odprli splošno debato in začeli proučevati poročila »Odbora treh« o

možnosti, da bi se razširilo sodelovanje med včlanjenimi deželami tudi zunaj vojaških problemov. Poročilo ugotavlja, da se je večina dežel izrekla proti preobrazbi Atlantske zveze v organ gospodarskega sodelovanja. Ameriški državni sekretar Dulles je rekel, da je sovjetska propaganda zmeraj črpala prednosti iz tega, ker so zahodne države odkrito obravnavale svoje nesporazume. Zato je ameriška delegacija podprla poročilo »Odbora treh« in vztrajala na potrebi po ustanovitvi »življenjske enotnosti zahodnega sveta v obrambi njegovih življenjskih koristih.

POSVETOVANJE KOMUNISTOV KOPRSKEGA OKRAJA

Več prizadevnosti skozi vse leto

Portorož, 12. dec. Namen dvodnevnega posvetovanja komunistov koprškega okraja, ki se je tu začelo danes dopoldne, je dvojen: kritično oceniti izvajanje sklepov in nalog krajne redne konference Zveze komunistov ter zanesljivo izpolnjevanju velikih nalog v

Posvetovanja se razen približno 300 članov organizacij in komitejev Zveze komunistov iz vsega okraja udeležujejo tudi član Izvršnega komiteja Zveze komunistov Slovenije Vlado Krivic, član CK ZKS Branko Babič, sekretar Okrajnega komiteja ZKS za goriški okraj Tine Remškar, zastopnik JLA podpolkovnik Jože Jakomin in generalni konzul FLRJ v Trstu Mitja Vošnjak.

Potem ko so zbrane komuniste pristrčno pozdravili portoroški pionirji, je sekretar OK ZKS v Koprju Albert Jakopič-Kajtmir pre-

bral svoje uvodno poročilo, v katerem je med drugim poudaril naslednje:

Okrajni komite je za razpravo pripravil izčrpana poročila o organizacijskih in političnih vprašanjih, o razvijanju socialističnih elementov v kmetijstvu in o družbenem upravljanju zato, ker menijo, da so to osnovni problemi, katerih pravilno reševanje more roditi dovoljne uspehe za hitrejšo napredovanje v vseh smereh graditve.

Da pa bi bila podoba sedanjih razmer v okraju popolnejša, kaže

VREMENSKA NAPOVED

Za četrtek, 13. decembra deloma oblačno, po kotlinah zametno. Temperature ponoči med -1 in -2, čez dan do +4, v Primorju do 10 stopinj C.

Stanje vremena: Področje visokega zračnega pritiska se je oslabilo pomaknilo nad Balkan. Atlantske frontalne motnje se v valovih pomikajo preko zahodne Evrope proti vzhodu.

DELO ODBOROV ZVEZNE LJUDSKE SKUPŠČINE

Družbeni plan za leto 1957

bodo sprejeli do konca letošnjega leta

Beograd, 12. dec. (Tanjug). Danes dopoldne je začel odbor za gospodarstvo Zveznega sveta Zvezne ljudske skupščine, ki bo na več sejah obravnaval osnutek družbenega plana za prihodnje leto. Odbor bo prej razpravljal o osnovnih določilih plana in o predlogih, ki so jih dali v tej zvezi poslanci v razpravi na zadnjem zasedanju Skupščine. Razen tega bo odbor na prihodnji seji razpravljal o odgovorih predstavnika Zveznega izvršnega sveta na vprašanja, ki so jih bili prej zastavili člani odbora v zvezi s planom za leto 1957.

Po razpravi o poročilih pododbora za investicije in pododbora za proračunska vprašanja, kakor tudi po razpravi o predlogih ljudskih poslancev bo odbor bržkone že prihodnji teden začel proučevati prvi osnutek plana za leto 1957.

Potem ko je določil dnevni red, je odbor nadaljeval delo ob petih popoldne.

Odbor za gospodarstvo Zbora proizvajalcev Zvezne ljudske skupščine je na svoji dopoldanski seji razpravljalo o vprašanju procedure v zvezi s pripravo družbenega plana za leto 1957.

Ker Zvezni izvršni svet še ni sprejel osnutka družbenega plana, je sklenil odbor začeti razpravo o posameznih gospodarskih panogah na podlagi prejšnje raz-

prave na plenarnih sejah Skupščine in na podlagi gradiva, ki je bilo dostavljeno ljudskim poslanecem. Po sprejetem programu je odbor danes popoldne razpravljalo o gradbeništvu in industriji. Naslednji trije dnevi bodo posvečeni razpravi o prometu, obrti, trgu in cenah, osebnih potrošnji, trgovini, kmetijstvu, gozdarstvu in investicijski politiki. Sejam odbora bodo prisostvovali tudi predstavniki Zveznega izvršnega sveta in gospodarskih zbornic, ki bodo obravnavali svoje stališče in tudi posegli v razpravo, da bi tako čim bolj osvetlili gospodarska vprašanja. V odboru so izrazili prepričanje, da bo proučevanje osnutka tako v veliki meri olajšano. Osnutek bodo predložili Skupščini bržkone do konca tega tedna.

V Zvezni ljudski skupščini so določili, da bodo družbeni plan za prihodnje leto sprejeli do konca leta, tako da bodo v začetku leta 1957 že začeli uveljavljati nove ukrepe v naši gospodarski politiki, obrazložene v referatu podpredsednika Svetozara Vukmanovića, v govoru podpredsednika Edvarda Kardelja in v resoluciji Zvezne ljudske skupščine.

S posvetovanja komunistov koprškega okraja

(Nadaljevanje s 1. strani) sečen vzlic precejšnjim objektivnim težavam v obliki pomanjkanja električne energije pozimi, poletne suše in epidemije meningitisa. Vendar vsemu temu navkljub bi plan mogel biti dosežen in presežen, če bi ne bilo vmes več podjetij, ki sprito slabe organizacije proizvodnje in pomanjkljivega komercialnega poslovanja ne bi zaostajala pri izpolnjevanju planskih nalog.

Na drugi strani pa so številne gospodarske organizacije dosegle v letošnjem tretjem četrtletju zelo dobre proizvodne rezultate. Kolektivni nekaterih industrijskih podjetij so v juliju, avgustu in septembru storili več in celo dvakrat toliko kot v celotnem letošnjem prvem polletju! K temu so vsekakor pripomogli boljši objektivni pogoji, toda odločilno vlogo so tudi prav gotovo odigrali ljudje!

Po kritičnih analizah proizvodnih dosežkov v prvih šestih mesecih letos so komunisti poživili svojo dejavnost med delovnimi ljudmi in se hkrati lotili niza vprašanj na področju delovne storilnosti in varčevanja. Vtem ko se je do konca junija očito-

valo padanje proizvodnosti dela, se je v tretjem četrtletju njena krivulja mnogokje kar strmo dvignila. Vendar to še ne pomeni, da moramo biti zadovoljni. Nasprotno! Mer ne bi mogli s takšnim delovnim poletom pričeti že prvi mesec v letu? In: več pozornosti je treba nameniti nagrajevanju delovnih ljudi. Resda ponekod večjo delovno storilnost članov kolektiva ni moč plačati zato, ker podjetje nima ustrezne finančne osnove. Spričo tega se tudi delovni ljudje v koprškem okraju pridružujejo oceni našega plačnega sistema, ki jo je iznesel tovariš Kardelj. Vendar nepravilno bi bilo, da bi se izgovarjali samo na pomanjkljivosti naše tarifne politike. Okrajna komisija za plače je namreč ugotovila, da v mnogih podjetjih širom po koprškem okraju niso izkoristili niti dosedanjih možnosti v tej smeri. Zastran vsega tega bodo ugotovitve in sklepi okrajnega posvetovanja komunistov na vsak način dobrodošli in bodo bržčas mnogo prispevali k boljši zastavitvi naporov pri izpolnjevanju družbenega plana za prihodnje leto že od prvega dne dalje.

V.J.K.

ZA NADALJNI OBSTOJ PROMETNIH ZBORNIC

Januarja izredni občni zbor Prometne zbornice LRS

Upravni odbor Prometne zbornice LRS je imel včeraj sejo, kjer so razpravljali predvsem o reorganizaciji in nadaljnjem obstoju prometnih zbornic. To vprašanje je bilo sprejeto pred meseci v zvezi z osnutkom zakona o združevanju gospodarskih organizacij, ki je predvidel le zvezno prometno zbornico. Pozneje so nekatere gospodarske organizacije izrazile mišljenje, češ da prometne zbornice sploh niso potrebne, medtem ko so drugi odločno zagovarjali potrebo takih zbornic ne le v zveznem, marveč tudi v republiškem merilu, in to ne samo zaradi pospeševanja prometa, marveč tudi zaradi pravilnega razvoja delavskega samoupravljanja v tej gospodarski panogi.

Pred kratkim je tudi Zvezni izvršni svet zavrnil predlog o ukinitvi Zvezne prometne zbornice. Na nedavnem sestanku predsednikov republiških prometnih zbornic v Beogradu pa so se zlasti predstavniki prometnih zbornic Srbije, Hrvatske, Slovenije in Crne gore odločno zavzeli za nadaljnji obstoj republiških zbornic, pri čemer so posebej poudarili uspešno delo Prometne zbornice Slovenije.

Ker je vprašanje obstoja in nadaljnega delovanja republiških prometnih zbornic odvisno tudi od stališča, ki ga zavzemajo o tem prometne gospodarske organizacije, bodo vse republiške prometne zbornice v prvi polovici januarja sklicale izredne občne zbornice, da zavzame svoje stališče k temu vprašanju v zveznem merilu. Vse kaže, da bo vprašanje rešeno v prid prometnih zbornic, za kar se odločno zavzemajo predstavniki prometnih organizacij v Sloveniji in tudi v drugih republikah. Izredni občni zbor Prometne zbornice LRS bo 10. januarja 1957 v Ljubljani.

Iz poročil o delu posameznih sekcij zbornice (za železnico, PTT, pomorski promet, cestni promet in ceste) je razvidno, da je zbornica navzlic negotovosti glede obstoja nadalje razvijala svojo dejavnost. Med drugim je izdala več publikacij in izdelala program dela za prihodnje leto. Pomembna je zlasti tudi obsežna analiza našega obalnega pomorskega prometa, ki prihaja do zaključka, da je treba ustanoviti pomorsko podjetje Obalna plova Piran. V razpravi o poročilih so poudarili potrebo, da se poveča zmogljivost železniškega in telefonskega prometa, da ne bo

s te strani zaviran nadaljni gospodarski razvoj. Upravni odbor je razpravljalo tudi o prometni razstavi, ki bo v Ljubljani od 25. maja do 2. junija prihodnjega leta. Razstavo organizira Gospodarsko razstavišče, Prometna zbornica pa je pripravljena nuditi konkretno pomoč po strokovni plati.

Dodatno poročilo

k razpravi poslanca Toma Brejca v Zvezni ljudski skupščini

Na zadnjem zasedanju Zvezne ljudske skupščine je v razpravi sodeloval tudi ljudski poslanec Tomo Brejca. K njegovim razpravam v skupščini naknadno še dodajamo naslednje:

Tovariš Brejca je v razpravi poudaril, da se strinja z vsemi ugotovitvami tovariša Tempa o zaostalosti našega poljedelstva in z ukrepi za izboljšanje poljedelstva proizvodnje, pri tem pa je dejal, da so vsi ti ukrepi predvsem namenjeni državnim posestvom ni zadržam in deloma s posredovanjem zadrug in poslovnih zvez tudi privatnemu kmetu. Najti bi pa morali pomeniti način stimuliranja tudi za privatnega kmeta, zato da bi tudi njegova zemlja čimveč in čim bolj rodila.

Glede finančnih sredstev, ki so jih letos porabili za pospeševanje poljedelstva, ki niso bila najbolj ekonomično izkoriščena, je tovariš Brejca rekel, da naj bi Zvezna skupščina izbrala komisijo, ki naj bi na tem in na drugih področjih nadzorovala, za kaj uporabljajo ta sredstva, kajti naši delovni ljudje imajo pravico zahtevati varčevanje in nadzor-

stvo nad uporabo sredstev, ki jih dajejo za napredek skupnosti.

Glede plačnega sistema je tovariš Brejca dejal, naj bi v podjetjih obstajal samo progresivni globalni plačni sklad, s katerim bi uprave podjetij in delavski sveti lahko popolnoma svobodno gospodarili. Pri tem bi morali imeti več zaupanja v delovne ljudi, razen tega pa lahko tudi občinska, okrajna in republiška politična in gospodarska vodstva pomagajo in skrbje, da bodo plačni sklad v podjetjih izkoriščali za stimulacijo proizvodov. Tudi delovne norme naj bi menjali enkrat letno, razen če bi menjali nove stroje, ki omogočajo večjo proizvodnjo.

Prav tako bi bilo treba sprostiti administrativno poslovanje socialističnega obrtnega sektorja, saj ni prav, da razširitev socialističnega obrtnega sektorja oviramo s kompliciranim poslovanjem, ki za privatnega obrtnika ne velja.

Ob tej priliki sporočamo našim bralcem, da bo v kratkem izšla posebna brošura s celotnim gradivom zadnjega zasedanja Zvezne ljudske skupščine.

UPRAVNI ODBOR ZVEZE KMETIJSKO-GOZDARSKIH ZBORNIC BO RAZPRAVLJAL

O PROGRAMU AKCIJ ZA POSPEŠEVANJE KMETIJSTVA

ki jih bodo financirali iz zveznega sklada

Beograd, 12. dec. (Tanjug). — Jutri bo v Beogradu seja upravnega odbora Zveze kmetijsko-gozdarskih zbornic, na kateri bodo med drugim razpravljali o programu akcij, ki se bodo financirale iz zveznega sklada za pospeševanje kmetijstva v letu 1957. Računajo, da bo imel ta sklad na razpolago nad 2.538.000.000 din, od tega 138,5 milijonov din, nepotrošenih iz leta 1956.

Po osnutku programa zveznega sklada za pospeševanje kmetijstva, o katerem bodo jutri razpravljali v Zagrebu, bi porabili dobro polovico denarja za pospeševanje poljedelstva, predvsem za pridelovanje pšenice in koruze, dalje za pridelovanje semenskega krompirja, sočiva ter industrijskih in krmnih rastlin. Denar za premije pridelovalcem semenske rži, ovsa in ječmena v osnutku programa zveznega sklada ni predviden, ker računajo, da bodo te akcije financirali republiški skladi za pospeševanje kmetijstva.

Kakih 750 milijonov, predvidenih za pridelovanje pšenice, bi porabili večidel za premije najboljšim socialističnim gospodarstvom, ki bodo pridelala 50.000 ton prvovrstne semenske pšenice.

Denar bo zagotovljen tudi za poskuse s tujimi vrstami pšenice, ki zelo dobro obrodi, kakor tudi za zgraditev še štirih središč, ki se bodo ukvarjala s selekcijo pšenice, ki zelo dobro obrodi in ki je odporna proti poleganju, rji in mrazu.

Za pospeševanje pridelovanja druge važne kmetijske kulture — koruze lahko pričakujemo v zveznem skladu kakih 271,5 milijona din. Prihodnje leto bomo posejali s hibridno koruso kakih 11.000 ha ali dvakrat več kakor letos. Če bodo zasejane vse predvidene površine in če bomo pridelali 22.400 ton hibridne koruze, kolikor računajo kmetijski strokovnjaki, bi lahko že v pomladni setvi 1958 povečali zasejane površine na 700.000 ha proti 350.000 ha, kolikor bomo zasejali z njo prihodnje leto.

V osnutku programa zveznega sklada za pospeševanje kmetijstva v letu 1957 je predvidenih za živinorejo še 540,2 milijona din in 56 milijonov din preostalih iz letošnjega leta, za zaščito rastlin in šolanje kadrov v kmetijstvu 100 milijonov din, za pospeševanje sadjarstva 82 milijonov, za vinogradništvo in melioracije pa 50 milijonov, za uporabo jedrske energije v kmetijstvu in gozdarstvu 10 milijonov, za kmetijsko propagando 79 milijonov, za premije kmetijskim strokovnjakom in organizacijam 15 milijonov itd.

Plenum Zveze sindikatov Jugoslavije

Centralni svet Zveze sindikatov Jugoslavije bo imel 14. in 15. decembra v Beogradu svoj tretji plenarni sestanek. Na njem bodo razpravljali o vprašanju življenjskega standarda v naši državi, o vlogi in pomenu delavske mladine. Razen tega bodo razpravljali tudi o organizacijskih vprašanjih v zvezi z nekaterimi strokovnimi združenji, ki so vključena v sindikalni organizaciji.

Ustanavljanje poslovnih združenj zvez v Sloveniji

Na konferenci predsednikov okrajnih združenj zvez in poslovnih zvez v Ljubljani so ugotovili, da nove združne organizacije že vplivajo na pospeševanje združne kmetijske proizvodnje. Proizvajalna združna zveza v Zalcu bo omogočila, da bodo prihodnje leto zgradili 80 sušilnic za hmelj; zagotovila bo načrte in opremo kot tudi povečanje hmeljskih površin za 170 hektarov. Na konferenci so opozorili na to, da so si posamezne poslovne zveze prizadevale monopopolizirati promet s kmetijskimi izdelki in priti do dobička samo s posredovanjem. Pri glavnem odboru Združne zveze Slovenije so ustanovili komisijo, ki bo na podlagi analize dosežka poslovanja pomagala nedavno ustanovljenim poslovnim združnim zvezam. V vseh okrajnih Slovenije so že ustanovili združne poslovne zveze, tako da jih je zdaj 13. V začetku prihodnjega leta bodo ustanovili še kakih 40 kmetijskih zvez in 18 gozdarskih zvez.

Spremljanje registrirane brezposelnosti (začasno nezaposleni) v naših razmerah pa z gledišča gospodarske dejavnosti ni bistvene pomena — poudarja letno poročilo Narodne banke — ker je v glavnem omejeno na tekočo brezposelnost, ki je normalna posledica fluktuacije delovne sile.

POROČILO NARODNE BANKE FLRJ ZA LETO 1955

Analiza gibanja industrijske proizvodnje

je zlasti zanimiva v primerjavi s predvojnimi stanjem

Beograd, 12. dec. (Tanjug). Narodna banka FLRJ je objavila letno poročilo za leto 1955, v katerem je znanstveno obdelano gibanje v gospodarstvu, zlasti pa poslovanje in vloga banke. V analizi gibanja industrijske proizvodnje so zanimive primerjave s predvojnimi stanjem. Tako se je raven industrijske proizvodnje dvignila lani v primerjavi z letom 1939 za 142 odstotkov. Najbolj je narasla proizvodnja končnih industrijskih izdelkov, in sicer za kakih 145 odstotkov, vtem ko je narasla proizvodnja polizdelkov približno za 133 odstotkov. Proizvodnja sredstev za delo je narasla približno devetkratno, proizvodnja potrošnega blaga v primerjavi z letom 1939 pa samo dvakratno.

V okviru posameznih panog je najbolj narasla proizvodnja električnih potrebščin, in sicer v primerjavi z letom 1939 za 1592 odstotkov, količine naftane sirovine pa se povečale za 728 odstotkov, proizvodnja kovinskih izdelkov je narasla za 425 odstotkov, električne energije za 370 odstotkov, črne metalurgije za 347 odstotkov itd. Najmanj se je povečalo izkoriščanje gozdov, in sicer za 93 odstotkov.

Industrijska proizvodnja je narasla po vojni večidel zato, ker smo zgradili nova industrijska podjetja. Proizvodnja in delovna storilnost pa nista naraščali tako hitro kakor proizvodne zmogljivosti. Delovna storilnost je naraščala v industriji premalo v glavnem zato, ker je prihajala nova delovna sila večidel iz vasi, zato jo je bilo treba nekaj časa učiti, da se je lahko vključila v proizvodnjo. Večji dotok delovne sile težji za tem, da bi začasno zmanjšal povprečno delovno storilnost. Največji učinek tega činitelja se je pokazal leta 1954, ko je plačni sistem spodbujal zaposlenost nekvalificirane delovne sile.

Na zaviranje naraščanja proizvodnje in delovne storilnosti je v znatni meri vplivala nezadostna in neredna preskrba s surovinami, zaradi česar smo tudi zmogljivosti premalo izkoriščali. V istem smislu je negativno vplivala tudi nezadostna orientacija investicijskih naložb za odstranjevanje ozkih grl proizvodnje v posameznih podjetjih, kar je bistveno vplivalo na proizvodnjo celih panog.

Za kmetijsko proizvodnjo je zadnja leta značilno zaostajanje za ostalimi gospodarskimi področji in velikega nihanja od leta do leta. Če primerjamo povprečno kmetijsko proizvodnjo v desetih predvojnih letih s proizvodnjo od leta 1947 do 1955, vidimo, da je v primerjavi s povprečnim predvojnimi stanjem nižja približno za 1 odstotek. Zaostaja zlasti živinoreja, ki je za kakih 5 odstotkov zaostala za predvojno, vtem ko je ostalo poljedelstvo na isti višini.

Kar se tiče zaposlenosti, je naraščala od leta 1952 do 1955 h-

treje kakor število gospodarsko zaposlenega prebivalstva, iz česar izhaja, da proizvajalne sile v celoti bolje uporabimo tako, da zmanjšamo skupino nezadostno zaposlenih individualnih proizvajalcev na vasi. Ne smemo pa pozabiti, da je bilo naraščanje zaposlenosti v tem obdobju v določeni meri večje od možnosti novih zmogljivosti, zaradi česar bi morali v prihodnjem obdobju pričakovati omejitve naraščanja zaposlenosti.

Spremljanje registrirane brezposelnosti (začasno nezaposleni) v naših razmerah pa z gledišča gospodarske dejavnosti ni bistvene pomena — poudarja letno poročilo Narodne banke — ker je v glavnem omejeno na tekočo brezposelnost, ki je normalna posledica fluktuacije delovne sile.

Povečana proizvodnja premoga v Sloveniji

Potem ko so bile uvedene premije, so v Sloveniji nakopali novembra znatno več vseh vrst premoga. Predstavniki slovenskih premovalovnikov so se obvezali, da bodo novembra in decembra, v mesecih, ko velja uredba o premijah, nakopali okrog 60.000 ton premoga več kot določa plan. Ze novembra so presegli proizvodnjo v rudnikih za 54.000 ton premoga. Pri tem so se najbolj izkazali velenjski rudarji, ki so nakopali 30.000 ton premoga več, rudniki črnega premoga pa so presegli proizvodnjo za več tisoč ton.

Pošiljke organizacije CARE jugoslovanskemu RK

Jugoslovanski Rdeči križ je sprejel ponudbo organizacije CARE, da pošlje 250.000 zavojev z živili (sirom, mlekom v prahu in rižem). Razdelili jih bodo tistim prebivalcem, ki so pomoči v hrani najbolj potrebni, in družinam s povprečno tremi ali štiri člani. Pomoč bodo prejeli vojaški vojni invalidi, starši in otroci padlih borcev, pohabljeni, jetični bolniki in gmotno nezadostno preskrbljeni ljudje. V letošnjem letu je organizacija CARE že dobavila 300.000 zavojev s hrano.

Menjalnice na mednarodnih vlakih

Na predlog Turistične zveze Slovenije bodo v začetku januarja uvedli na mednarodnih vlakih, ki prihajajo v našo deželo iz Italije in Avstrije, menjalna mesta, kjer bodo lahko tuji poslovni ljudje in turisti menjali svojo valuto v dinarje na progah Jesenice—Kranj, Ljubljana—Postojna in na delu železniške proge Sentilj—Celje. Menjalno službo bodo prevzeli turistični uradi iz Portoraja, Bleda in najbrž tudi Maribora.

SODNA OBRAVNAVA PROTI MILOVANU DJILASU

Obsojen je na 3 leta strega zavora

Beograd, 12. decembra. (Tanjug). — Pred Okrožnim sodiščem v Beogradu se je začela davi razprava proti Milovanu Djilasu iz Beograda, ki je obtožen kaznivga dejanja, predvidenega po členu 118 odstavka 1 kazenskega zakona. Djilas je namreč obtožen, da je v izjavi, ki jo je dal časopisni agenciji AFP in v članku, objavljenem v newyorški reviji "New Leader" z objavljanjem klevet in patenjem dejstev namenoma hotel škodovati ugledu Jugoslavije in bistvenim koristim njenih narodov.

V obtožnici je rečeno, da je dal Djilas te izjave z namenom, da bi napačno informiral svetovno javnost, netil klevetniško gonjo proti Jugoslaviji in sprožil vmešavanje tujine v notranje zadeve Jugoslavije in njeno zunanjo politiko. S tem je hkrati skušal dati nekaterim Jugoslavijci sovražnim tujim krogom gradivo za zunanji pritisk na Jugoslavijo.

Djilas se zagovarja pred sodnim senatom, ki mu predseduje sodnik Vojislav Janković, člani pa so sodnik Branko Petrić ter prisedniki Milunka Bogavac, dr. Vojislav Kravić in Momir Spiljunović. Obtožnico zastopa javni tožilec v Beogradu Aleksander Atanasković. Za zagovornike si je obtoženec izbral advokate Veljko Kovačević, dr. Vojislava Groisa in Nikolo Djonovića.

V obrazložitvi obtožnice je poudarjeno, da je Djilas v omenjeni izjavi in članku skušal pred tujo javnostjo klevetniško obdolžiti Jugoslavijo, ko se je vzdržala glasovanja v vprašanju vključitve dogodkov na Madžarskem v dnevni red Varnostnega sveta. V preiskavi se je obtoženec Djilas zagovarjal, da je hotel s temi izjavami samo izraziti svoje nesoglasje z zunanjo politiko naše dežele. V obtožnici je rečeno, da je ta obtoženec zagovor brez sleherne podlage. Ko je obtoženec dal te izjave, se ni omejil samo na to, da se ne strinja s sklenjenim Jugoslavije o glasovanju v Varnostnem svetu, marveč je zavestno obrekoval obdolžil svojo domovino zaradi njene celotne zunanje in notranje politike, češ da nasprotuje koristim narodov Jugoslavije.

V obtožnici je nadalje rečeno, da je storil obtoženec isto med obiskom jugoslovanske vladne delegacije v Indiji in Burmi, za kar je bil 14. januarja 1955 obsojen s pravomočno sodbo Okrožnega sodišča na 18 mesecev zavora pogojno za tri leta. Obtoženec je storil to tudi med akcijo za normalizacijo stikov med Sovjetsko zvezo in Jugoslavijo. To je storil tudi zdej in sicer v trenutku, ko si je naša dežela v okviru OZN na vsa načina prizadevala, da se ohrani mir.

bil na tri leta strega zavora zaradi storjenega kaznivga dejanja iz členu 118, odst. 1. kazenskega zakona FLRJ. Ker je bil z obtožbo istega sodišča z dne 24. januarja 1955 tudi obsojen za dejanje iste vrste na 18 mesecev pogojno za tri leta, je sodišče pogojno kazni preklicalo in ga obsodilo na skupno kaznen 3 let strega zavora.

Sodišče je ugotovilo, da je Djilas kriv, da je v namenu, da bi izpodkopal oblast delovnega ljudstva ter škodoval Jugoslaviji in njenim življenjskim koristim, dal izjavo in napisal za tuji tisk članke, v katerih je s patenjem dejstev napačno obveščal svetovno javnost in s tem podpiral klevetniško gonjo proti Jugoslaviji, da bi prišlo do pritiska in vmešavanja v notranje zadeve naše dežele in v njeno zunanjo politiko.

Med branjem obtožnice so prisostvovali razpravi domači in tuji novinarji ter občinstvo, na delu obravnave do razglasitve sodbe pa je bila javnost po sklepu sodišča izključena z utemeljitvijo, da bodo na razpravi obravnavali tudi bistvena vprašanja zunanje politike Jugoslavije, katere tajnost mora biti ohranjena v interesu dežele in njene miroljubne politike. Temu delu obravnave so prisostvovali samo člani družine obtoženega Djilasa in nekaj javnih delavcev.

Sodišče je po razglasitvi sodbe odklonilo zahtevo obrambe, da bi do pravomočnosti sodbe Djilasa izpustili, in utemeljilo svojo odklonitev s tem, da razlogi, zaradi katerih je bil odrejen preiskovalni zapor, niso prenehali in da današnja Djilasova izjava pred sodiščem, da ne bo ponovil kaznivga dejanja, zaradi katerega je bil obsojen, ni zadostno poročilo, ker je to dejanje ponovil potem, ko je bil že pogojno kaznovan.

JACQUES FRANCIS ROLLAND IN KPI

NISEM SAM...

CK KPF je uveljavil stroge disciplinske ukrepe proti skupini francoskih pisateljev-komunistov, ki se niso strinjali s stališčem, na katerega se je postavila KPF do madžarskih dogodkov. Claude Roj, Claude Morgan in Roger Vaillant so bili partijsko kaznovani. Gerard Lion-Cain je bil začasno, Jacques-Francis Rolland pa za trajno izključen iz KPF. Slednji je v tej zvezi pod naslovom »Nisem sam...« objavil v »France Observateuru« članek, ki ga prinašamo v skrajni obliki.

... Ko človek prečita razne članke, objavljene nedavno v partijskem tisku, se mu najprej vsiljuje ugotovitev: oni sami potrjujejo, da je vodstvo KP ostalo pri starih stalinskih metodah, ki jih je 20. kongres KPZS obsodil — pri vračanju razprav, surovih obtožbah in kratkem postopku, pri označitvi sleherne kritike za »napad« na partijo itd. Odgovor CK desetim članom partije, ki so podpisali pismo, katerega sicer »Humanišče« ni objavila (pismo s podpisni Picas-sa, Parmelaina itd.), je značilen: praktično sploh ne odgovarja na bistvena vprašanja (»partija ni klub za diskusije«). CK ni upošteval misli, da imajo podpisniki nemara prav, da skušajo popraviti življenje znotraj partije. Ne? Hoteli so osnovati svojo strujo in so ravnali frakcijsko.

Ne obcutim niti »mržnje«, niti »nevolje« nasproti partiji. Rekel sem, da gre partija po mojem mnenju po napačni politični liniji, ki jo pelje v osamitev in ki onemogoča, da bi ustvarili enotno fronto. Rekel sem, da so ostali mnogi voditelji prepričani stalinsti. Zdi se mi, da še nadalje uporabljajo metode in miselne oblike, ki so popolnoma stalinstični. Zadnji govor R. Guyauda v CK to zelo prepričljivo potrjuje. Toda zakaj to ta-lj? Mar je pošteno, kar trdi Maurice Thorez: »Stalinizma niti ni bilo: ta izraz sodi v besednjak naših nasprotnikov.« Zares moramo strmeti! Mi vsi z Maurice Thorezom na čelu smo bili razglasil, da smo »ponosni, ker smo stalinsti«, da je »treba biti vreden lepega imena stalinst«. Kako so bili mogoči stalinsti brez stalinizma? Sicer pa še zdaj krasijo dvorane za sestanke v ulici Lafayette (sedež CK KPF — op. ur.) Stalinovi kipi in portreti. Imeti drugačne misli od tistih, ki jih vsiljuje vodstvo partije, javno povedati, kar misli in govori tisto članov partije — to ni zločin in ne izdajstvo. Jaz nisem razkril skrivnosti: vsi vedo, da se v partiji prepletajo nasprotni težnje in da se razvija ta boj v mednarodnem obsegu, in sicer javno. Sicer pa Raymond Guyaud očitno kritizira poljsko, jugoslovansko, italijansko partijo. Zakaj torej ne bi jaz očitno kritiziral vodstva francoske? Guyaud je v zvezi s poznanskimi dogodki govoril o »poskusu državnega udara«, ki naj bi ga bile zasnovali »vojnouhujskaške in fašistične sile« na Poljskem. O vodilni akciji delavskega razreda na Poljskem in o njegovem gibanju, ki je omogočilo poljskemu socializmu, da je dobil novo obliko, ni spregovoril besede. Podobno je govoril o dogodkih na Madžarskem, ki da jih je »izzval

mednarodni imperializem«. Pet-tičijev klub pa da je bil »središče zarote«. Po njegovem mnenju je med drugim treba pozdraviti sovjetsko intervencijo z zadovoljstvom. Ogorčeno napada Tita in ga obtožuje »grobe potvorbe«, ker je rekel, da se na Madžarskem ne borijo samo hortyjevci, marveč tudi delavski razred in ljudstvo, ker trdi, da ne gre samo za »kult osebnosti«, marveč za sistem, ki ga je porodil. Guyaud govori, kot da Tito »pod sistemom« razume socializem, medtem ko Tito dejansko obseja »stalinistični sistem«, »birokratski aparat«, »ignoriranje vloge in težnje delovnih množic«, zlovesčo vlogo tistih voditeljev na Vzhodu in Zahodu, »ki nasprotujejo demokratizaciji ter sklopom 20. kongresa in ki so mnogo prispevali, da se je utrdil Stalinov sistem ter se tudi zdaj trudijo, da bi ga obnovili«.

Nisem sam. Na Poljskem, v Jugoslaviji, na Madžarskem se milijoni ljudi borijo za zmago demokratičnega in revolucionarnega socializma. V komunističnih partijah po vsem svetu kakor tudi v KPF partiji zairdno hočejo odstraniti dejanske ostanke stalinizma, viti mednarodnemu delavskemu gibanju novih sil.

Kako Kadar opravičuje ukrepe vlade proti delavskim svetom

Budimpešta, 12. dec. Radio Budimpešta je sinoči oddal razgovor predsednika vlade Janosa Kadarja z delegati podjetij na področju 20. rajona Budimpešte. V odgovorih na njihova vprašanja je med drugim izjavil, da »izgubljajo protirevolucionarne sile čedalje bolj tla pod nogami, da pa ni dvoma, da se jim je posrečilo zapeljati veliko število poštenih delavcev. Vpliv protirevolucije na množice se je po njegovem mnenju znatno zmanjšal. Več razlogov je, da je dejal, da zdaj protirevolucija, ki so jo bili potisnili ob stran, čedalje bolj besni. Besna je, ker so začeli v vsej deželi organizirati Socialistično delavsko partijo Madžarske. Partiji in partijske organizacije pa še niso zadostili delavni in še vedno nima-

PO IZGREDIH V SZCZECZINU

DELAVSKA MILICA NA POLJSKEM bo v bodoče onemogočila incidente v škodo dežele

(OD NAŠEGA POSEBNEGA DOPISNIKA)

Varšava, 12. dec. »Dosežena meja potrpljenja«, to je sklep vsega poljskega tiska in javnosti po večeršnjih dogodkih v Szczeczinu. Javnost zahteva odločno akcijo, da bi onemogočili nadaljnje izpade pobalninov in drugih neodgovornih elementov, med katerimi bi utegnili biti tudi provokatorji. Danes so vsi časniki polni opisovanja dogodkov, ki so se večeraj odigrali v Szczeczinu.

Pobalini so napadli dva miličnika, ki sta bila aretirala nekega pljanega razgrajča, prevrnili neki avto in ustavili promet. Bilo jih je več sto. Potem so odšli po mestu in vzklikali razna gesla, med njimi tudi protisovjetska. Ljudje so mirno opazovali to razgrajško družbo, ki je dobivala »ojačenja« in ki se je kmalu razdelila v več skupin. Ena je razbijala okna na komisariatu milice, druga pa na državnem tožilstvu. Ista skupina je skušala napasti zapore, pa so jo pripadniki korpusa javne varnosti in miličniki pregnali. Približno dve uri po prvih incidentih je več pobalninov prišlo pred sovjetski konzulat, kjer so razbijali okna, vdrli v poslopje in raz-

bili vse, kar jim je prišlo pod roke.

Medtem so se tudi že mimo-idoči postavili na sovražno stališče proti razgrajčam. Studentje iz študentovskega naselja in skupine delavcev so jih začeli pozivati k redu. Videč, da je njihov poziv zaman, so začeli pomagati milici pri obnavljanju reda. Tik pred polnočjo je začela skupina fantičev na nekem križišču ustavl-jati ljudi in je skušala organizirati nekakšen miting, pa so jo miličniki razpobili. V mestu so bili ljudje večeraj zelo nezadovoljni spričo izgrediv. Na zborovanih so postavili zahtevo, naj oblasti napravijo izgrediv konec in krivce strogo kaznujejo.

»Tribuna Ludu« v današnjem uvodniku navaja še več primerov »dejavnosti« raznih razgrajčev in sovražnih elementov, ki ogrožajo red in mir v deželi. Iz tega časnika povzema sklep, da nekaj ni v redu z varnostjo in redom in da ju je treba obnoviti. Časnik kritizira aktivnost opazovalcev, ki ne vidijo, kako nevarni so taki izpadi za Poljsko.

»Mar pasivni opazovalci ne

vlada postavila po robu teritorialnim svetom. To ne pomeni, je rekel Kadar, da v delavskih svetih ni poštenih ljudi, vendar pa je v njih manjšina, ki nima z delavskim razredom nič skupnega. Kadar je poudaril, da nihče ne misli na to, da bi delavske svete v podjetjih razpustili.

Opozoril je na težavni položaj v gospodarstvu zaradi pomanjkanja premoaga. Če bo to trajalo še naprej, bo ostalo brez dela na deset tisoče delavcev. Po njegovem mnenju pa nosi glavno krivdo za to Centralni delavski svet Budimpešte.

jo dovolj poguma, da bi se uprli sovražni propagandi in jo onemogočili.

Ko je pojasnjeval, da je za sedanjí položaj značilna ofenziva revolucionarnih sil, je izrazil prepričanje, da bodo po oboroženi zmagi nad silami protirevolucije dosegli tudi njihov politični poraz. Vlada se je morala lotiti politične ofenzive, da bi popolnoma zlomila protirevolucijo, zaradi česar je prišlo do določene napetosti položaja. Ko pa bomo zaježili ta val in premagali protirevolucijo, je dejal Kadar, bomo takoj objavili pozitivni program vlade. To se bo zgodilo po Kadarjevem mnenju konec prihodnjega tedna. Vlada bo pojasnila ljudem vrsto važnih vprašanj in način, kako bi jih uredili.

Glede večpartijskega sistema in nadaljnje demokratizacije življenja bo vlada do skrajnosti popustljiva, vendar nihče ne sme pozabiti, da gre za ljudsko republiko in da hoče vlada socialistično ureditev, v tem oziru pa ni nobenih kompromisov. Vprašanje večpartijskega sistema je treba urediti tako, da bi se vključil v politično življenje sleherni pošten državljani, ki mu je pri srcu stvar socializma.

O delavskih svetih je dejal, da bodo pomenili temelj ljudske demokracije ter ustanovo, prek katere naj bi delovni ljudje neposredno sodelovali pri urejanju vprašanj svojih podjetij. Vlada namerava opraviti birokratizem v gospodarstvu, vendar pa po Kadarjevem mnenju ni moč dovoliti, da bi bili delavski sveti teritorialne organizacije, kakor je bilo to v primeru centralnega delavskega sveta Budimpešte, ki razen politične dejavnosti ni mogel razviti nobene druge. Ukvarjal se je z vprašanjem oboroženih sil za vzdrževanje reda, z vprašanjem tiska in podobno. Spričo tega se je Svet nujno sprl z organi oblasti. Ustanovitev Centralnega delavskega sveta je vsiljevala protirevolucija, zaradi česar se je

razumejo, da so na Poljskem mračne sile in kriminalni tipi, da imajo opraviti s sovražnimi silami, ki so življenjsko zainteresirane na zmedah, na omtvitenju oblasti, da se Poljaki ne bi mogli sami postaviti na lastne noge in rešiti iz sedanjega težavnega položaja, marveč da bi postala Poljska središče izgrediv in nemirov? Te sovražne sile so pripravljene uporabiti malone vsak incident, ki je videti na prvi pogled samo pobalinski in ki nima političnega značaja. Tako so izpadi pobalninov zadnje čase prerasli v določeno politiko.

Aktivno sodelovanje delavske in študentske milice v zatiranju izgrediv časniki pozdravljajo kot pozitiven činitelj in dokaz, da najbolj aktivni del družbe razume, kolikšna nevarnost je skrita v teh na videz nepomembnih izgredivih. »Tribuna Ludu« meni, da mora vsa poljska družba spoznati to in pomagati milici pri obnavljanju reda. Časnik nadalje piše, da bodo izpadi pobalninov neusmiljeno zadušeni, kakor to tudi zaslužijo. »Treba je jasno povedati, da ne bomo dopustili gangsterjem, da prevzamejo stvari na Poljskem v svoje roke ne glede na to, ali so običajni kriminalci ali pa delajo pod krinko politike. Ne bomo dopustili napadov na milico, ki mora zagotoviti zakon in red v deželi. Boj za novo Poljsko je tudi boj za višjo raven kulture in civilizacije, kajti naša dežela ne sme biti podobna divjemu zapadu.« Časnik nadalje piše, da samo administrativni ukrepi ne zadostujejo, da bi dosegli ta cilj. Treba je razgibati državljane, ki morajo sami nastopiti proti razgrajčam in provokatorjem.

Partijske organizacije v velikih podjetjih naj organizirajo delavski razred, da aktivno nastopi proti razgrajčam in da se vključi v vrste delavske milice. Po vsej deželi ustanovljajo odrede delavske in študentske milice, ki bo imela vozila in orožje in od katerih pričakujejo, da se bodo uspešno in hitro postavile po robu takim izgredivom, kakršni so bili večeraj v Szczeczinu. A. Lebl

Urejanje obmejnega prometa na Goriškem

Beograd, 12. dec. (Jugopres). 14. decembra se bo začelo v Vidmu zasедanje italijansko-jugoslovanske komisije za obmejni promet. Razpravljali bodo o izvajanju videmskega sporazuma, podpisanega 20. avgusta 1955. Ta sporazum ureja tudi vprašanje dvo-lastniških posestev, avtomobilskih in pomorskih zvez itd.

Ču En Laj o stikih med Kitajsko in Burmo

Rangun, 12. dec. (Nova Kitaj-ska). Ču En Laj je izjavil voditeljem burmanske Protifašistične narodne lige svobode, da je vsa vprašanja med Kitajsko in Burmo mogoče razumno urediti z miroljubnimi pogovori. Gospodarsko sodelovanje je v prid obema deželama, brez slehernih pogojev in v skladu s petimi načeli miroljubne koeksistence. »Takšno sodelovanje pospešuje neodvisni napredek gospodarstva obeh dežel in v nobenem primeru ne zavira Kitajske in Burme, da ne bi na temelju enakosti sodelovali s sleherno drugo deželo.« Kitajska in Burma »naj še više dvignejo zastavo petih načel in izpričata, da lahko dežele z različnimi družbenimi sistemi žive v mirnem sožitju.«

Zatem je govoril o strahu in preziru nekaterih dežel nasproti Kitajski. Kitajska »se mora še bolj zavzeti za izpolnjevanje petih načel v mednarodnih odnosih in za boj proti šovinizmu«.

Zaradi napada na sovjetski konzulat v Szczeczinu

Varšava, 12. dec. (Radio Varšava). Poljsko zunanje ministrstvo je izrazilo obžalovanje zaradi napada na poslopje sovjetskega konzulata v Szczeczinu. Sovjetskemu veleposlaniku na Poljskem Ponomarenu so v imenu poljskega zunanjega ministra izrekli obžalovanje generalni direktor v zunanjem ministrstvu, veleposlanik Marija Werna ter načelnik protokola v ministrstvu, pooblaščen minister Edward Dartel. Ob tej priložnosti so sovjetskega veleposlanika v Moskvi obvestili, da se je začela »najodločnejša preiskava in da bodo povzročitelji kaznovani. Poljske oblasti pa so pripravljene povrniti gmotno škodo, prizadejano sovjetskemu konzulatu«.

Gospodarski problemi v OZN

Vprašanja sklada za nezadostno razvite dežele in njih industrializacije ter obdavčevanja tujega kapitala

New York, 12. dec. (Tanjug). Drugi odbor Generalne skupščine OZN je začel danes generalno debato o gospodarskem razvoju nezadostno razvitih dežel, ki bo trajala bržčas kakih 10 dni, do prekinitve prvega dela zasedanja enajste Generalne skupščine. Zanimanje za to debato je precej veliko, ker vsi pričakujejo, da bo natančneje, kakor katerakoli druga pokazala, kakšne posledice bo imela mednarodna napetost za delo OZN v vprašanjih, ki so vsaj formalno izločena iz splošnih političnih problemov na svetu.

Ceprav so prevladovala v Generalni skupščini politična vprašanja, je vendar mnogo delegacij opozorilo na gospodarske probleme, ki so v velikem meri pripomogli k sedanjim mednarodnim napetostim. Proučevanje gospodarskega razvoja nezadostno razvitih dežel bo letos usmerjeno na tri glavna vprašanja: 1. na ustanovitev posebnega sklada OZN za gospodarski razvoj nezadostno

razvitih dežel, 2. na tako imenovano dvojno obdavčenje privatnega tujega kapitala in 3. na industrializacijo nezadostno razvitih dežel.

O ustanovitvi posebnega sklada govore že več let in s formalne strani so vse priprave na to že končane. Mnogo delegacij se je izklo za sklad z začetnim kapitalom kakih 200 milijonov dolarjev, ki bi ga zbrali s prostovoljnimi prispevki vlad, potem pa denar dajali nezadostno razvitim deželam v obliki dolgoročnih brezobrestnih posojil ali daril. Samo nekatere dežele, med njimi predvsem ZDA, še zmerom pogojno vežejo svoj prispevek za sklad s predhodnimi prihranki od razorožitve, kar je zdaj edina ovira za ustanovitev sklada. To vprašanje bo začel odbor obravnavati v podrobnostih nekako januarja prihodnjega leta in nekaj upanja je, da bi utegnile nekatere dežele, katerih denarni prispevek bi bil odstotno največji, nekoliko revidirati svoja gledišča v korist ustanovitve sklada.

Vprašanje dvojnega obdavčenja privatnega kapitala načelnjajo v glavnem dežele, ki imajo takšen kapital za izvoz. Amerika je svoj čas celo zahtevala od OZN, naj bi izglasovala resolucijo, s katero bi zahtevali od dežel, zainteresiranih na tujem privatnem kapitalu, naj spremene svojo zakonodajo, da bi ustvarile čim ugodnejše pogoje za poslovanje tujega kapitala. Po teh glediščih je vprašanje dvojnega obdavčenja v tem, da je privat-

ni kapital obdavčen v deželi, kjer je nastal, podvržen pa tudi obdavčenju v deželi, kamor se prenese. To vprašanje so sprožili predvsem zato, ker so bili doseženi v mednarodnem finansiranju dokaj dvomljivi uspehi. Zato si prizadevajo, da bi opravičili to tudi s sistemom dvojnega obdavčenja, ki baje preprečuje razmah privatnega kapitala. To vprašanje so proučili že večkrat, ne da bi kaj sklenili. Večina delegacij meni, da se bo bržčas zgodilo isto tudi na tem zasedanju.

Industrializacija nezadostno razvitih dežel velja z gledišča dolgoročnega planiranja za najvažnejšo točko dnevnega reda drugega odbora. Na pomladnem zasédanju ECOSOC je nekaj delegacij zahtevalo, naj to vprašanje na sedanjem zasédanju Generalne skupščine prouči posebnost točko dnevnega reda. Ta predlog je bil sprejet. Za proučevanje tega vprašanja so pripravili bogato dokumentacijo in delo v »prvi fazi« bo usmerjeno na proučevanje celotnega vprašanja, ki naj bi bilo podlaga za realizacijo konkretnih načrtov na področju industrializacije.

Po statističnih podatkih OZN je industrijski razvoj v nezadostno razvitih deželah razmeroma mnogo počasnejši kakor v bolj razvitih deželah. Privraki imajo industrializacijo za ločeno točko dnevnega reda in vse kaže, da bo to tudi prvi odločnejši korak na poti k pospešitvi industrializacije nezadostno razvitih dežel.

Incident v Severni Irski

Belfast, 12. dec. (Reuter). Irski nacionalisti so sinoči vdrli v Severno Irsko in z orožjem napadli neko sodno poslopje, nekatera vojska in policijska poslopja in pomožno postajo londonskega radia v Londonderryju. Radijska postaja je popolnoma razdejana. Nacionalisti so razstrelili tudi most v Inismoru in močno pokodovali most v Newton Butlerju. Z razstrelitvijo so uničili tudi sodna poslopja v Magerfeltu, policijsko postajo v Newryju in vojašnico v Eniskillenu.

V Londonderryju so pripadniki Irške republikanske armade streljali na angleške policijske sile in enega policista ranili.

Glavni namen Irske republikanske armade je združitev Irske, če je treba, tudi s silo.

V številnih krajih v Severni Irski je policija nočjo preiskala hiše znanih pristašev Irške republikanske armade in aretirala pet ljudi, ki jih bodo postavili pred sodišče.

To so največji incidenti irskih nacionalistov v zadnjem letu. Pred dvema letoma in pol so pripadniki Irške republikanske armade napadli vojaške barake v Goughu in odnesli okrog 300 pušk z municijo. Odtlej so od časa do časa napadli javna poslopja in posameznike v Severni Irski.

GOSPODARSKIM ORGANIZACIJAM

V PRIPRAVI JE NAŠA NOVA VELIKA IZDAJA MIHAILA ŠEKIČA, NENADA BUTAŠA, BLAŽIJE PAJOVIČA, SLAVKA LISAVCA IN ING. MIHAILA PULETIČA, V REDAKCIJI ING. BOŽIDARA RACETA

PREDPISI

o zaključnem računu gospodarskih organizacij za leto 1956

Z VSEMI POJASNILI, UREDBO, NAVODILOM, PRIMERI ZA IZDELAVO ZAKLJUČNEGA RAČUNA ITD.

IZDAJA V LATINICI — CENA 850 DIN

Naročila za to veliko izdajo, kakor tudi za obrazce za izdelavo zaključnega računa — bilanca za leto 1956, je treba zaradi omejene naklade poslati takoj naravnost na naš naslov

Vsa naročila bomo izvrševali po povzetju, brez plačila poštne!

Ce nakažete denar za priročnik vnaprej, označite na hrbtni strani denarne nakaznice, da je znesek namenjen za izdajo: »Propisi o završnom računu privrednih organizacija za 1956 godinu«

»SAVREMENA ADMINISTRACIJA«

ZALOŽNIŠKO-TISKARSKO PODJETJE

Beograd, Prizrenska 6 — poštni predal 479

PO TRAGEDIJI NA OTROŠKI KLINIKI V SKOPLJU

Teško je govoriti o tem, a še težje molčati...

Ugledni zdravstveni strokovnjaki govore o naukih, ki jih je treba povzeti iz tragičnega dogodka v Skoplju

Tragedija na Otroški kliniki v Skoplju, v kateri je doslej izgubilo življenje 23 otrok, je boleče odjeknila pri vseh naših ljudeh. Ta drama je posebej vznemirila zdravstvene delavce po vsej deželi.

Sedaj ni moč z ničimer nadomestiti tistega, kar ne bi smeli izgubiti. Ta huda izguba je spodbudila zdravstvene delavce, da o njej vsak dan razpravljajo. Ko povzemamo iz te tragedije nauk, opozarjajo na tisto, kar v naši zdravstveni službi še ne velja. O tem smo se razgovarjali tudi z uglednimi zdravstvenimi delavci iz Beograda.

Zdravnik je želel pomagati bolničarju. Sedem dni mu je razlagal, kako je treba opravljati pomožne posle v zdravstveni službi. Nekedne dne pa je docela po naključju naletel na tega — v sedmih dneh »izoliranega« bolničarja, kako vodi neko zdravstveno postajo in pregleduje bolnike.

Mimo tega je bila zapostavljena še ena važna stvar: dobra organizacija dela v zdravstvenih ustanovah. Povrnilo se nazaj: kaj takega se ne bi smelo nikoli več pripetiti. To moramo imeti stalno pred očmi in ne smemo dovoliti, da posamezne posle opravljajo ljudje, ki zanje sploh niso kvalificirani. Pogosto je namreč tistemu, ki ima malo znanja, videti vse izvedljivo in meni, da lahko vse napravi.

V industriji se najbolj pogosto ponesrečijo tisti delavci, ki se dela še niso privadili. Stroj pa ne vidi, dela s svojim mehanizmom. Če se delavcu, ki dela neprevidno in brez zadostnega znanja, danes še nič ne pripeti, pa ni izključeno, da mu bo stroj že jutri odrezal roko.

Kadar gre za delavca v zdravstveni službi, moramo od njega zahtevati veliko več. Ne le, da mora biti usposobljen za delo, ki ga opravlja, marveč mora biti tudi človekoljuben in socialen, da ne gleda na bolnika kot na predmet in da se zaveda svojega odgovornega poklica. Izbor med temi delavci ne sme biti površen. Pri tem naj opozorimo tudi na organizacijo dela, ki v mnogih primerih šepa, ter na nujno potrebno strokovno nadzorstvo, ki ga sedaj še nimamo, prav tako pa tudi na vse drugo, kar »šepa« in kar je brezpogojno treba zdraviti in ozdraviti. Če smo dospel samo deloma na teli vprašanje, nas primer v Skoplju opominja, da moramo v zdravstveni službi sleherno stvar brez odlašanja postaviti na svoje mesto.

Ti in številni drugi podobni primeri pričajo, da pojavi malomarnosti, neodgovornosti in primitivizma, ki utegnejo pripeljati do hudih tragedij, niso tako redki in da je treba biti skrajno obziren in čuječ pri tako odgovornem delu, kot je zdravljenje ljudi. To prav tako opozarja, da s sredstvi, ki smo jih doslej nemalo vlagali, ni moč docela urejati problemov zdravstvene službe, če so ta sredstva namenjena samo graditvi zdravstvenih ustanov, a ne ljudem, ki je predvsem od njih odvisno, kako bo ta služba poslovala. V šolanju zdravnikov smo prišli že precej daleč, ti sami brez srednjega in pomožnega osebja, ki mora biti prav tako strokovno in šolano, ne morejo mnogo doseči.

PRI NAŠEM DELU NISMO IMELI DOVOLJ OSEBNE ODGOVORNOSTI

Dasiravno je Zveza zdravniških društev, ko je analizirala desetletno delo in razvoj zdravstvene službe, ugotovila številne pomanjkljivosti — opozarja prof. dr. Božidar Djordjević, prorektor beogradske univerze in generalni tajnik Zveze zdravniških društev Jugoslavije — pa tragičen dogodek v Skoplju izpričuje, da mi, zdravniki, vzlic temu, da skupnost odvaža maksimalna sredstva za razvoj zdravstvenih

ustanov širom po deželi in za ustanavljanje najvišjih ustanov kot so fakultete — pri našem delu še nismo dovolj odgovorni, čuječi, prizadevni in zavedni. Celo nismo vselej presodili, kakšno odgovornost prinaša sleherni korak v našem zdravniškem delu.

Družbeno upravljanje je prineslo izredno pozitivne sadove in v nobenem primeru ni oviralo in tudi ne more ovirati strokovnega razvoja zdravstvenih ustanov. A vendar se je primerilo, da se je osebna odgovornost, zlasti odgovornost in vloga voditelja, ki mora biti odgovoren za celotno strokovno delo v svoji ustanovi, nekoliko razblinila, v posameznih primerih pa celo izginila. Strokovni kolegi, je — kot metoda — koristen in nujno potreben, to pa nikakor ne pomeni, da s tem vsa strokovna odgovornost preide na kolegij in kolektiv.

Razvoj medicine po vsem svetu, pa tudi pri nas je pripeljal do cepitve posameznih panog na ožje specialnosti. Kljub težnji, ki se pojavlja pri nas, da ne oviramo pot atomiziranja medicine, so se naši zdravniki soočili s tistim, kar morajo znati in za kar morajo odgovarjati; borijo se, da bi s specializiranjem omejili svoj delokrog in svojo odgovornost, da pa tudi izboljšajo svoje znanje. To jim je tudi omogočeno. Toda pozabili smo, da sedanja tako razpredena in prefinjena medicina zahteva resne naloge ne le od zdravnika, marveč od vseh zdravstvenih delavcev, kjer ima bolniška sestra izredno veliko vlogo. To delo pa terjajo ne le ljubezni ali manjše oziroma večje zavesti, marveč tudi veliko odgovornost. Priznati moramo, da so zdravniki ob izpopolnjevanju svojega znanja zanemarili, da se z enakim poletom bore tudi za dvig strokovnosti drugega osebja. Ob poskusih, da pomagamo srednjim medicinskim delavcem, nismo bili dovolj vztrajni. Pripomnimo naj še, da je bila velika napaka, da so se družbene organizacije srednjih medicinskih delavcev v zadnjih desetih letih borile samo za formalno pripoznanje kvalifikacije, ne pa tudi za svojo čim večjo strokovnost. Podobne, sicer manjše napake, so bile tudi v priznavanju formalnih specialističnih zvanj zdravnikom. Prvo in drugo je vleklo naše zdravstvene ustanove nazaj.

Vzporedno z izboljševanjem strokovne izobrazbe zdravnikov pa nismo dovolj delali za vzgojo in ustvaritev moralno etičnega lika zdravstvenih delavcev. To je nedvomno velika pomanjkljivost.

NUJNO JE STROKOVNO NADZORSTVO, KI GA SEDAJ DEJAVNO NI

Lahko rečemo, poudarja prof. dr. Jezdimir Stubić, predsednik Srbskega zdravniškega društva, da je delo v zdravstveni ustanovi v marsičem odvisno od tega, kako je v njej delo organizirano. Organizacija mora težiti k temu, da sleherni zdravstveni delavec opravlja izključno svoje delo, ki je zanj kvalificiran. To pa ne pomeni, da nekdo, ki je dobil določeno kvalifikacijo, lahko takoj samostojno in brez sleherne pomoči in nadzorstva opravlja svoje delo. Tudi delovno mesto je šola, v kateri se je treba učiti in izpopolnjevati, a nikakor ne brez pomoči in nadzorstva. Kako bo šlo to naprej, pa je odvisno predvsem od vodstva ustanove. To tembolj, ker se, kakor vidimo, utegne primeriti, da nekdo z dovoljenjem ali svojevoljno opravlja tudi delo, za katero se ni pripravil, kar seveda pripelje do nepopravljivih napak. Vodstvo ustanove mora v prvem in drugem primeru prevzeti odgovornost.

Prav tako je potrebno tudi strokovno nadzorstvo višjih zdravstvenih ustanov nad nižjimi, in sicer ne samo zaradi nadzorstva marveč tudi zaradi strokovne pomoči. Če bi to nadzorstvo dobro organizirali in če bi ga izvedli strokovni ljudje, ni dvoma, da bi bile številne pomanjkljivosti odpravljene. Takšnega nadzorstva pa sedaj žal nimamo. Dejstvo je tudi, da v številnih zdravstvenih ustanovah še ni čvrste delovne discipline, ki je

nujno potrebna. Tudi etično vzgojo precej zanemarjamo. To pa izpričuje, da se morajo družbene organizacije zdravstvenih delavcev razen strokovnih vprašanj ukvarjati tudi s tem.

ZAUPANJE V ZDRAVNIKA JE ODVISNO TUDI OD NJEGOVE MORALNO ETIČNE VRLINE

Sekretar Sveta za ljudsko zdravje LR Srbije dr. Jovan Ristić opozarja, da smo doslej posevali veliko skrb strokovnemu usposabljanju zdravstvenih delavcev, kar ni bilo slabo, pri tem pa smo pozabljali na njih moralno etično vzgojo. Slednje moramo celo še bolj poudariti, kajti brez tega ni zaupanja v zdravnika.

Zdaj še nimamo sistematičnega nadzorstva, nadzorstva nad strokovnim delom zdravstvenih ustanov. Nekaj pravzaprav imamo, vendar samo tedaj, ko je treba gasiti požar, to pa je nedvomno Sizifovno delo. Zadevne predpise pripravljamo. Le-ti bodo bržčas pomenili zelo veliko, saj bodo dopolnili veliko vrzel in pripomogli k temu, da bomo spoštovali tiste norme, ki so obvezne za slehernega zdravstvenega delavca.

Tragedija v Skoplju je več kot boleča. Človek le s težkim srcem govori o njej, še težje pa o njej molči. Če bi bilo na tej kliniki delo organizirano, kakor je treba, če bi vedeli, kaj kdo dela in kaj sme, oziroma kaj ne sme delati, z drugimi besedami, ko bi bilo več osebne in kolektivne odgovornosti — do takšne tragedije sploh ne bi prišlo.

Kirurg na primer umiva po četrh ure roke z vročo vodo in spet natakne razkužene rokavice, saj ne more zanesljivo vedeti, ali sta njegovi roki nenevarni za odprto rano. Zelo pogosto pa je moč videti bolniško sestro, da prime z roko konico igle, s katero bo zdravnik dal injekcijo. Ona ni kriva, da ne ve, kaj je sepsa in kaj asepsa. Skrajno neodgovorno pa je komu zaupati, oziroma ravnodušno opazovati, kako opravlja posle, za katere ni usposobljen.

MARSIKAJ NI V REDU ZARADI POMANJKANJA DOBRE ORGANIZACIJE DELA

V mnogih zdravstvenih ustanovah »šepa«, opozarja primarij dr. Dragoslav Stojanović, upravnik železniške bolnišnice na Dedinju — zaradi pomanjkanja dobre organizacije v delu, ki je odvisna predvsem od vodstva ustanove, prav tako pa tudi od slehernega člana kolektiva. Dobra organizacija, disciplina in odgovornost pa so stvari, ki jih ni moč ločiti drugo od druge. Če je vsakdo postavljen na tisto mesto, ki ustreza njegovi strokovni izobrazbi in če je nadzorstvo nad strokovnim delom slehernega posameznika vse od upravnika bolnišnice prek načelnikov vseh oddelkov — se je stežka primerijo nezaželeni incidenti.

Tragedija v Skoplju in vse, kar ni v redu v zdravstvenih vodstvih, je takšen opomin, ki nas zavezuje k skrajni budnosti v vsej zdravstveni službi. Na primer nimamo predpisov, ki bi v naši stroki — posebno za zdravnike, srednje in pomožne osebe, urejali pristojnost po kvalifikacijah, in celo niti tega, za katere posle je potrebna določena kvalifikacija. Prav tako nimamo šol za bolničarje. Res, da so pomožne osebe pogostokrat ljudje »z grehi« in brez sleherne izobrazbe, zaradi česar so jim sicer povsod zaprta vrata, torej ljudje z ulice. Tega pa ne bi smelo biti.

NIHČE NE MORE BITI BREZ ODGOVORNOSTI

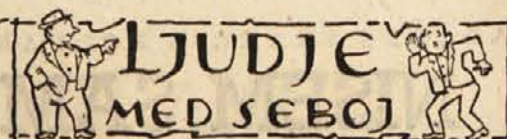
Seč urološke klinike medicinske fakultete v Beogradu prof. dr. Sava Pešković poudarja, da nihče v zdravstveni ustanovi ne more biti brez odgovornosti. Razume se, da je, mimo tega, da je vsak posameznik sam odgovoren za svoje delo, odgovoren tudi voditelj ustanove, ki mora vedeti, kako njegov podrejeni dela in v kolikšni meri je sposoben za tisto, kar napravi.

V zdravstveni službi je še marsikaj pomanjkljivega, najhuje pa je to, da namesto, da bi stvari uredili kot je treba, po navadi delamo tako, kakor moramo. Velikanska gmotna sredstva odvajamo za zdravstveno službo. Toda učinek ni v sorazmerju s tistim, kar vlagamo vanjo. Čemu v bolnišnicah razkošje? Čemu razpavati, ko imamo vendar ambulante brez oken ali kirurških sob s popokanimi zidovi in odpadlim opazem? Bolnikom je treba nuditi vse, kar je nujno potrebno, ne pa tudi tistega, kar je povsem nepotrebno.

Tudi sistem nagrajevanja zdravstvenega osebja ni dober. Mar je moč kirurga, ki vselej ostane preko svojega delovnega časa, plačati samo po delovnem času. Kirurg pa hiti in dela podnevi in ponoči, ker mu zavest in poklic ne dovoljujeta, da bi pustil na cedilu bolnika, ki mu je dolžan pomagati ne glede na delovni čas. Podobno je tudi s srednjim in pomožnim osebjem, ki nosi veliko breme zdravstvene službe. Mar se more bolničar, ki ima vsak dan opravka z umazanimi in okuženimi predmeti, izenačiti v nagrajevanju s prodajalko čokolade v »Na-Mi«? Zategadelj ni nič čudnega, da se takega dela čisto lotijo samo ljudje, ki so nesposobni za kakršno koli drugo delo, to osebe je v marsikdaj tako, da bi ga radi zamenjali, le če bi bila kakšna druga izbira.

Ljudi v zdravstveni službi je treba nagraditi po delu, ki ga opravljajo, in po njihovi odgovornosti. V tem primeru se ne bi pripetilo, da zelo dobra bolniška sestra, ki ji je dala skupnost štipendijo, da v tujini študira nego bolnika, klinika pa za ta čas še plača, po vrnitvi v domovino odstopi.

Na koncu velja poudariti tisto, kar je v začetku dejal prof. Todorović, da je treba hitreje zdraviti vse tisto, kar je v zdravstveni službi bolno. R. L.

Zlorabil je razumevanje

Dokler bo v mestih stanovanjska stiska, bo marsikateri prebivalec z grenkobo pomislil na pojma: najemnik, podnajemnik. Eden zaradi takih, drugi zaradi drugačnih težav.

Ko je še živela družina skupaj, so imeli na razpolago udobno trosobno stanovanje. Smrt moža, časna zaposlitev sina izven Ljubljane in mati je ostala sama v stanovanju. Marsikdo je v takem primeru našel tisoč izgovorov in netočnih podatkov, samo da bi odbral stanovanje neokrnjeno. Ne tako stanovanja, ki je bila brez stanovanja in čeprav je bila sama najemnik stanovanja, tega ni izrabila za razna naganjanja, ki jih neredkokdaj boleče občutijo mnogi podnajemniki.

Dobrota pa ne naleti vsekdar na razumevanje. Nekaj lepših besed sem in tja, zagotovilo »samo zaradi nevažne formalnosti«, neizkušnost in zapufljivost ženske — in podpisala je, ne da bi sama dodobra razumela kaj, podtaknjeno izjavo, da odstopa stanovanje došli družini, sama pa ostane podnajemnik v sobi s souporabo kuhinje.

Vrnil se je sin z ženo in kmalu je privekal na svet tudi otrok.

Stiska v eni sobi še ne bi bila.

la tako huda, če ne bi družina, ki je pretentala staro ženo, začela uveljavljati svojih pravic — »pravice lastnika stanovanja«. Nihče prejšnjih najemnikov ne sme v kuhinji prati plenice, jih sušiti, odveč je vsako vedro vode, ki si ga natočijo, odveč vsak korak, ki ga store v stanovanju.

Na pritožbe pa en sam odgovor s posmehom: »Tu je papir, tu podpis, najemniki stanovanja smo mi!« »Ne upam si več ganiti v stanovanju, ki je bilo včasih našo.« Potoži žena, ki je prav v tem stanovanju nekaj časa med okupacijo skrivala pisatelja Prežihla Voranca.

Pri takem nerazumevanju sočloveka za izkazane dobrote se je na žalost pokazal kot resničen pregovor, da je dobrotu sirota. Tega pa pri nas ne bi smelo biti. Življenje postaja namreč pretežko, če ljudje nimajo razumevanja drug do drugega.

Svet za socialno varstvo: »Poklicali bomo človeka tu sem in mu to povedali.«

Nobena pogodba in noben izsiljen podpis ne odvezeta nikogar od tega, da ima human odnos do soljudi. In celo do takih ljudi, ki so mu v stiski nudili streho nad glavno.

Nina Trnovec

POZIV RDEČEGA KRIZA SLOVENIJE

Zbiralna akcija za rabljena oblačila

Pogosto slišimo pripombe, da tudi predloge iz ljudstva: »Zakaj ne bi začel Rdeči križ zbirati rabljena oblačila, ki so marsikje v omarah, podstrešjih in drugod nerabna, mnogim pa bi bila še vedno tako dobrodošla kot nova. Koliko imamo družin v mestih, kjer otroci hitro odrasčajo obleki, obutvi, perilu, nimajo pa bratov in sestric, ki bi za njimi ponosili in neredko žene ne vedo kam s temi predmeti...« itd.

Izza hudič vojnovnih let, ko je skoraj sleherni izmed nas začel iz nič, pa do danes so se gmotne razmere marsikomu že toliko izboljšale, da bi mogel pogrešiti kak kos osebne, sicer rabljene garderobe in jo pokloniti Rdečemu križu za nekoga v stiski. Pa bo morda kdo dejal: »Saj te vendar podpira občinsko socialno varstvo, čemu sedaj še Rdeči križ?« Res je, vendar so potrebe in število teh še vedno večje, kakor pa zmorejo izdatkov naši občinski proračuni. Zlasti pogosto nastopajo takšne izredne potrebe (zlasti v obleki in obutvi), katerih niti ni moč predvidevati v teh proračunih. Se vedno čutimo posledice vojne. K temu pridejo še primeri osebnih, družinskih in elementarnih nesreč, kot so n. pr. požari, poplave itd., in četudi bodo naše ekonomske razmere z leti še tako dobro urejene, se bodo vedno še pojavljali primeri, ko bo morala družba poseči vmes in nuditi neposredno pomoč.

Trenutno stanje je takšno, da so zaloge, s katerimi je razpolagal Rdeči križ iz mednarodnih virov, skoraj pošle, na vrata odborov Rdečega križa pa trka z nastopajočim mrazom več in več ljudi. Zato smo se odločili za zbiranje raznih oblačil, perila in obutve, da iz tako zbranega

ustrežemo najnujnejšim prosilcem. Zbiralne akcije naj bi vodili posamezni okrajni odbori Rdečega križa. Neposredno zbiranje pa naj bi izvedla naša šolska mladina s pomočjo organizacije Podmladka, šolskih vodstev in osnovnih organizacij Rdečega križa na terenu, ker smatramo, da bo tak način zbiranja ugodno vplival na našo mladino tudi iz vzgojno etičnega stališča.

Letošnja akcija naj se izvede od 23. do 30. decembra t. l., sicer pa naj bi bila taka akcija vsako leto v programu našega Rdečega križa.

Prosimo vso našo javnost in šolska vodstva, da z razumevanjem sprejmejo pobudo Glavnega odbora Rdečega križa Slovenije in po svojih močeh pomagajo k uspehu akcije.

Metalka

TRGOVSKO PODJETJE Z ŽELEZNINO

(prej »ŽELEZNINA«)

LJUBLJANA

sporoča cenjenim odjemalcem, da bo podjetje imelo

LETNI POPIS BLAGA

(inventuro)

OD 20. DO 31. DECEMBRA 1956

Ker v času popisa ne bomo mogli izdajati blaga, prosimo cenjene odjemalce, da se s potrebnim blagom pravočasno oskrbe.

»METALKA«, Ljubljana

RAZPIS

ISKRA

TOVARNA ELEKTROTEHNIČNIH IN FINOMEHANIČNIH IZDELKOV • KRANJ

RAZPIŠUJE SLEDEČA DELOVNA MESTA ZA:

INŽENIRJA KEMLJE

KEMIKA s srednjo tehnično šolo

VEČ INŽENIRJEV strojne in elektrostroke

VEČ TEHNIKOV strojne in elektrostroke

VEČ ABSOLVENTOV ekonomske fakultete

VEČ ABSOLVENTOV srednje ekonomske šole

Nastop takoj ali po dogovoru. — Plača po tarifnem pravilniku. — Ponudbe z dokumenti (kratek življenjepis, prepis diplome), pošljite presonalnemu oddelku.

ISKRA

tovarna elektrotehničnih in finomehaničnih izdelkov • KRANJ

Devizni tečaj

Na rednem sestanku so bili dne 11. decembra 1956 zankajki po naslednjih tečajih:

US dolar 5.100, 6.500, 5.199,04, 1.635,01; Letg — 17.114,29, 18.000, 2.042,45; DM 201.500, 190.000, 205.700, 2.779,90; Bira — 11.154,19, 6.578,61, 1.039,70; Fira — 1.380,24, 1.408,49, 1.543,23; Rfr 94.500, 87.715,28, 84.766,67, 1.135,56; Lit 935, 832,41, 935, 1.847,91; Lit STT — 615,89, 450,02, 537,34; Lit Gor. 462, 340, 462, 862,50; Hfl — 86,291,52, 88.000, 913,37; Eg, Letg 2.500, 2.600, 2.884, 274,74; o. dolar Avstr. — 6,673,47; — o. dolar Dan. — 1.500, 1.512,22, 337,40; o. dolar Fla. 605, 780, 795,21, 165,23; o. dolar Norv. 720, 1.026,81, 958,08, 229,36; o. dolar Grč. 1.100, 1.580, 1.437,38, 379,12; o. dolar Turč. 601, 974,67, 806,83, 168,95; o. dolar Izr. 930, 1.261,81, 1.192,34, 197,44; o. dolar Arg. — 1.150, —; o. dolar Braz. — 793,61, —; o. dolar ZSSR — 1.623,81, —; o. dolar Medž. 850, 1.050, 965,91, 231,30; o. dolar Polj. — 1.762, —; o. dolar CSR 2.160, 2.015,92, 2.187,93, 629,27; o. dolar Bolg. 650, 1.182,39, 905,12, 201,04; o. dolar Rom. 1.300, 730,56, 1.079,04, 259,34; o. dolar Vzh. Nem. 2.000, 1.625, 2.000, 566,66; o. dolar Albanija 670, 588, 624,51, 108,17; o. Lit Koper 526, 481, —, 695,83; o. L. Kina — 3.744,80, 4.800, 471,42.

Opombe: številke pomenijo: 1. tečaj v Ljubljani, 2. predhodni srednji tečaj FLR, 3. srednji tečaj FLR, 4. azijo v %.

PRED OBČNIMI ZBORI SZDL V POMURJU

Premalo članov in premalo stikov z njimi

Po ustanovitvi novih občin v Pomurju je dokaj napredovalo tudi delovanje občinskih odborov SZDL; z vodenjem socialistične politike, precej rednim političnim življenjem in njegovo aktualno vsebino so se uveljavili kolektivno, njihove pomoči pa so bili deležni tudi ObLO, organi družbenega upravljanja in družbene organizacije. Njihova slabost pa je bila v tem, da niso dovolj spremljali delovanja vaških odborov SZDL, premalo pa so jim pomagali tudi pri uresničevanju konkretnih nalog na terenu.

Na nekaterih vaških množičnih sestankih so sicer živo razpravljali o važnih lokalnih problemih (delovanje kmetijskih zadrug, mladine, gasilcev, krajevnih odborov, komunalne akcije itd.), bilo pa je tudi nekaj vaških odborov SZDL, ki niso dovolj pozorno usmerjali javnega mnenja.

Odbori osnovnih organizacij SZDL so se tudi prerediti sestajali v občini Cankova so imeli letos povprečno samo po eno sejo. Dokaj boljša je beltiška občina s štirimaj sejmami na en VO SZDL. V okraju pa je to povprečje dve in pol seji. Nekateri odbori SZDL so se sestali največ osemkrat. Nekaj pa je bilo tudi takih, ki se sploh niso sešli ali pa so se samo konstituirali. V tem je tudi eden osnovnih vzrokov, da se SZDL še ni zadostno uveljavila v pomurskih krajih.

Se slabše je bilo z množičnimi sestanki, o katerih imajo občinska vodstva SZDL zelo slabo evidenco. Edino za Ljutomerško občino je znano, da je imelo 11 vaških odborov SZDL (vseh je 31) sedemnajst množičnih sestankov. Opuščanje stikov s člani SZDL kajpada ni moglo prispevati k uveljavljanju SZDL na terenu, saj se ob takim stanju ni prav nič tujiti, če so se ponekod člani spraševali, čemu je SZDL še potrebna. Množični sestanki pa so bili večkrat tudi po vsebini premalo aktualni in zanimivi za ljudi.

Tudi s številom in SZDL včlanjenih volivcev se ne morejo biti zadovoljni, saj je v štirih občinah na levem bregu Mure (izjema so le občine M. Sobota, Marjanci in Petrovci) včlanjenih v SZDL manj kot 20 odstotkov volivcev. Najboljša je glede tega

radgonska občina s 5731 člani ali 57 odstotki vseh volilnih upravičencev, najslabša pa občina Grad s 742 člani ali 16 odstotki vseh volivcev. Domala v vseh občinah pada število članov SZDL. V petrovski občini niso sprejeli nobenega novega člana, izgubili pa so jih kar 59. Izjema je samo občina M. Sobota, v kateri so zabeležili edinole prirastek 335 novih članov.

Ponekod so člani SZDL preprosto brisali iz seznama, ker se pač zbiralcu ni posrečilo dobiti članarine že ob prvem obisku ali pa prizadetega člana takrat sploh ni bilo doma. Tako izključevanje iz SZDL po posameznikih je nevdružno, saj lahko to opravi samo kolektivno vodstvo SZDL ali pa člani SZDL na množičnem sestanku, kar je še posebej priporočljivo. V Pomurju pa je še

živjo tudi pojmovanje nekaterih ljudi, da je pač dovolj, če je član SZDL samo družinski poglavar. Posledica odrekavanja enakopravnosti ostalim družinskim članom pa je očitna v ljudskih odborih in organih družbenega upravljanja, v katerem so vse premalo zastopane žene in mladina. Tu in tam pa še tudi obvelja pri kandidiranju nepravičen kriterij: premoženje, ne pa značaj, poštenost in sposobnost kandidata.

Slabosti, ki jih ni ravno malo, bo potrebno temeljito odstraniti z dobro pripravljenimi letnimi občnimi zbori SZDL, kajti le tako je moči pričakovati, da se bo ta vseljudska organizacija tudi v Pomurju bolj uveljavila in zavzela v javnem življenju tisto mesto, ki ji sicer pripada spriču njenega politično-vzgojnega poslanstva.

Uspešno delovanje Društva prijateljev mladine v Ljutomeru

Društvo prijateljev mladine v Ljutomeru je letos zelo uspešno delovalo v mestu samem in tudi v občinskem okolišju. Priredilo je sedem vzgojnih predavanj za starše. Predavanja so bila tudi v Železnih dverih in Nunki grabi. Pridobili so tudi precej naročnikov za Mladi svet. Društvo skrbi za 25 zdravstveno in socialno ogroženih družin. Posredovalo je v nekaj primerih, ko so hoteli delodajalci odpustiti iz službe edinega rednika družine, posebno potrebnim pa tudi za stanovanja. Članice socialno-zdravstvene sekcije so obiskale 13 družin. Na pobudo društva je bila ustanovljena tudi šolska kuhinja, v kateri dobiva toplo hrano 60 otrok.

Pionirski starešinski svet so na pobudo društva povečali; vanj so vključili tudi zastopnike društev, ki imajo podmladke. Pionirji obeh šol delujejo v številnih krožkih, vendar ni dovolj voditeljev za te krožke. V političnih je društvo priredilo plavalni tečaj, v zimski sezoni pa bo s pomočjo Partizana poskušalo organizirati smučarski tečaj, za katerega se šolska mladina zelo zanima. Morda pa so premalo storili za letovanje mladine v počitnicah. Med podmladki posameznih društev sta začela aktivno delovati podmladka mladih planin-

cev in strelecev. V mladinskem tednu so otroci obiskali rojstna domova Stanka Vraza in Frana Miklošiča, imeli so brezplačno kinopredstavo, podjetji »Meso« in »Mlekopromet« pa sta pogostili otroke I. razreda.

Na občnem zboru društva so sklenili, da bodo letos priredili Novoletno jelko tako kot lani. Kulturni program bo pripravila domača Svoboda. V društvu nameravajo ustanoviti tudi posebno socialno-zdravstveno komisijo. Prevzeli bodo tudi skrb za pastirje in javence v svojem okolišju in se posvetili prevzgoji alkoholikov, ki jih je precej v občini.

Društvo je bilo na zboru deležno priznanja občinskega ljudskega odbora,

Prispevek volivcev k napredku mesta

V radgonski občini imajo te dni zbere volivcev, na katerih ocenjujejo enoletno delo občinskega ljudskega odbora in krajevnega odbora, hkrati pa sestavljajo predloge nalog za prihodnje leto. Zbori volivcev so po krajevnih odborih, ki jih je v občini 19. Dosele najboljše zbor volivcev v občini in hkrati najboljše v zadnjih nekaj letih v Gornji Radgoni je bil v petek zvečer.

Zbralo se je okrog 180 volivcev, ki so živahno razpravljali o poročilu predsednika ObLO tov. Zadravca, v katerem je zajel razen dela LO vso važnejšo gospodarsko in komunalno problematiko občine. Volivci so se zanimali, kako gospodarijo delovni kolektivi in zastopniki le-teh so pojasnjevali razna vprašanja. Volivci so svetovali, kako naj delijo kredit iz občinskega investicijskega sklada in so se zavzeli za servisno postajo ter obrtne delavnice.

Razprava o stanovanjih ni ostala pri ugotovitvah, da je treba graditi več, ker mnogo ljudi stanuje v nezdruženih prostorih, temveč so hkrati predlagali, da je treba graditi cenejša stanovanja. Iz sklada za gradnjo stanovanj, ki se ga bo nabralo letos okrog 20 milijonov, gradijo sedaj stanovanjsko hišo o Gornji Radgoni, nekaj pa so posodili zasebnikom za dograditev hiše.

Na zboru volivcev so izvolili dva potrošiška sveta.

Krajevni odbor je pripravil izčrpno poročilo o svojem delu in kopic predlogov za izvedbo raznih komunalnih potreb. Iz poročil predsednika odbora je zvenela velika delavnost, zato je bilo razumljivo, zakaj so se tudi volivci tako razgibali. Naj-

Novi slovenski grobovi na tujem

V Clevelandu so umrli: Rudolf Gram, star 44 let, rojen v Clevelandu, Frančiška Plimani, po domače Zontar, stara 82 let, po poklicu diplomirana babica, doma iz vasi Praša na Gorenjskem, Franc Strah st. star 67 let, doma iz Zagorice pri Dobropolju in Anton Brgoč, star 65 let, doma iz Pirke na Krasu. Razen naštetih so umrli v Milwaukee Vincenc Šteb, star 78 let, doma iz Ljubljane, Roza Fedencnik, stara 76 let, doma iz okolice Celja in vdova Karolina Župančič; v Sganu Ignac Knez, star 78 let, doma iz Dobovec, v Summitu Neža Drolic, stara 72 let, v North Chicagu Anton Vidar, star 67 let, doma iz Velike Račne, v Rentonu Angela Podrznik, roj. Hren, stara 65 let (prezela si je žile na roki) doma iz Baloga pri Smarini, v Emuclawu pa vdova Matilda Remskau, stara 86 let.

TRGOVSKO PODJETJE »SAVICA« BOHINJ

S POSLOVALNICAMI »JELOVICA« »SPECERJA« »ROVTARICA« Z NAJVEČJIM VESELJEM POZDRAVLJA PRAZNIK BOHINJA

Naš delovni kolektiv bo tudi v prihodnje storil vse za dobrobit potrošnikov

Kmetijsko gospodarsko šolo lahko povsod organizirajo

V Rečici ob Savinji so pred kratkim ponovno ustanovili kmetijsko gospodarsko šolo, na pobudo krajevnih političnih organizacij, KZ, zlasti pa še tamkajšnjih prosvetnih delavcev. Omeniti moramo, da je v letu 1954 v tem kraju že delovala taka šola. V letu 1955 jo niso mogli organizirati. Letošnji primer pa nam je dokazal, da se šola da organizirati. I. letnik obiskuje 31 kmečkih fantov in deklet. Predavajo prosvetni delavci tamkajšnje šole, strokovne predmete pa strokovnjaki ObLO in poslovne zveze.

PREDVOLILNA ZBOROVANJA ORGANIZACIJ SZDL V GORIŠKEM OKRAJU

Elektrika — največja želja Lokovcev

V pripravah na volitve novih vodstev krajevnih organizacij so v Socialistično zvezo sprejeli precej novih članov, zlasti mladine

V goriškem okraju je bilo v zadnjih dneh več zelo uspešnih predvolilnih zborovanj krajevnih organizacij SZDL. Na njih so predstavniki krajevnih oblasti, političnih in družbenih organizacij ter ljudski poslanci seznanili članstvo z najvažnejšimi mednarodnimi problemi ter osnovnimi smotri naše gospodarske politike v prihodnjem obdobju. Kot smo že poročali, bodo volitve novih odborov organizacij Socialistične zveze v goriškem okraju v nedeljo, 23. decembra.

V predvolilni politični dejavnosti so v organizacijo že doslej sprejeli precej novih članov, zlasti mladine, ki je dopolnila osemnajsto leto starosti. Kljub temu pa je izven nje še zmeraj dolgočeno število volivcev. V okraju je po nepopolnih podatkih 274 osnovnih organizacij SZDL z okrog 50 tisoč člani, vitem ko je volivcev 78.510. Poleg politično-izobraževalnega dela bo torej organizacijsko utrjevanje ter vključevanje novih članov, tudi po volitvah osrednja naloga SZDL v Primorju.

Na predvolilnem zborovanju v gornjem Lokovcu na banjški planoti, ki je bilo v nedeljo popoldne, so vaščani in živahni razpravljali pojasnila nekaterih najnужnejših in najbolj pereča gospodarska in druga vprašanja tega znanega goriškega naselja na Cepovčanom. Gre predvsem za elektrifikacijo, ki je že dolga leta največja želja vseh teh Lokovcev. Na občinskem ljudskem odboru v Novi Gorici so nam na zadevno vprašanje odgovorili, da so tehnični uslužbeneci podjetja »Elektro Gorica« ta težnja že z merilnimi deli na terenu ter izdelavo potrebnih načrtov. Elektri-

Prihodnje leto 405 ton ŽIVEGA SREBRA

Po družbenem planu idrijskega rudnika bodo 305 ton živega srebra prodali v tujino, 100 ton pa namenili za domače potrebe

V idrijskem rudniku živega srebra bodo prihodnje leto kljub siromašnejšim nahajališčem rude lahko pridobili 405 ton oziroma 11.739 jeklenk živega srebra (jeklenka vsebuje 34,5 kg tekočine).

Tako so menili na nedavni seji delavskega sveta, ko so razpravljali o gospodarskih možnostih tega našega najstarejšega rudnika, ki je glede na količino pridobljenega živega srebra še vedno na četrtem mestu v svetu.

Velik del srebra, 305 ton, bodo prodali v ZDA, Anglijo, Zahodno Nemčijo, Francijo, Švico, Avstrijo in v Švedsko ter zanj iztržili po sedanjih cenah na svetovnem trgu skoraj milijardo 300 milijonov dinarjev. Za industrijo zdravil in druge domače odjemalce bo kolektiv namenil sto ton živega srebra; zanj bodo prejeli nad 480 milijonov dinarjev.

Glede na izčrpanost nahajališč rude ter zastarele rudniške naprave bo moral kolektiv opraviti veliko delo in storiti velike napore, da bo lahko izpolnil svoje proizvodne obveznosti. O tem so veliko razpravljali tudi na letošnji skupščini sindikalne podružnice. Za povečanje proizvodnje so rudarji med drugim predlagali samoupravni organom, da bi že v jami izločali slabo rudo s premajhnim odstotkom živega srebra. V separaciji bi čistili samo žlahtno rudo, s čimer bi tudi znatno zmanjšali proizvodne stroške. M. D.

Akcija za odkup zdravilnih zelišč v Slovenski Istri

Kmetijske zadruge v Slovenski Istri razvijajo široko akcijo za odkupovanje zdravilnih zelišč. Med najbolj delovnimi je Kmetijska zadruga Čezarji-Pobegi, ki je odkupila letos že več kot 3000 kg zdravilnih zelišč v vrednosti okrog 200.000 dinarjev.

Diaprojektorji in drugi aparati za šole koprškega okraja

Tajništvo za prosveto pri OLO Koper je nabavilo za srednje in osnovne šole koprškega okraja 61 diaprojektorjev, 14 episkopov in 14 drugih aparatov v vrednosti okrog 9 milijonov din. Razen tega s nabavili večje količine diafilmov, s katerimi bodo po šolah raznorodne poučevali posamezne predmete.

Ker je vozil neprevidno

Prometne nezgode so na naših cestah že skoraj vsakodnevni pojav. Več teh se pripeti v ljubljanskem okraju, po statistiki skoraj tretjina od celotnega števila vseh prometnih nesreč v Sloveniji. Zelo pogoste pa so tudi v koprskem in goriškem okraju, medtem ko je v štajerskih in dolenskih okrajih nezgod mnogo manj. Najhujše so nezgode zaradi neprevidne vožnje, zlasti v tem času ko so ceste ponekod posejane. Številno prometnih nesreč se je od meseca oktobra, ko jih je bilo blizu 270 po vsej Sloveniji, zivalo v mesecu novembru na okrog 180 nezgod. To je kar za 90 nezgod. Vendar to ni pripisovati večji previdnosti koristnikov cest, ampak le nekoliko manjšemu prometu, zlasti kolesarjev. Drugače pa so neprevidnost, prehitra vožnja in delno tudi vinjenost voznikov še vedno pogosti pojavi na cestah. V soboto, 8. decembra popoldne je vozil po republički cesti iz smeri Ptujja proti Turnišču s poltovornim avtomobilom poklicni voznik Ivan Gobec. Vozil je s hitrostjo okrog 70 km na uro in tako tudi pripeljal v Turnišče, kjer je cesta gramozna. Tedaj je zaneslo vozilo na levo, nankar ga je pri zavijanju prevrnilo in vrglo v občestni jarek. K sreči ni bilo slovenskih žrtev. Na avtomobilu pa je nastalo za okrog 80.000 dinarjev škoda.

Huda prometna nesreča v Hotiču pri Litiji

V torek okoli 20. ure so se v naselju Hotič pri Litiji zgodila huda prometna nesreča, ki je terjala dve smrtni žrtvi. Čestni delodajca F. F. in cestar M. F. sta prisledla v kabino tovornega avtomobila, ki ga je upravljali voznik Herman Mastnak in se hotela prepeljati domov prvi v Ljubljano, drugi pa v Senoče. V vasi Hotič je eden izmed sopotnikov prosil voznika, naj mu prepuusti vozilo v upravljanje in v tem trenutku že tudi prijel za krmilo in okrenil v desno. Avtomobil je prišel tako z desno stranjo pod cesto in zapeljal nato čez kup gramozna ter se prevrnil. Vitem so se odprla vrata kabine in oba sopotnika sta padla iz kabine tako nesrečno, da ju je stisnila stranica avtomobila in sta obžala na mestu mrtva.

Premalo političnega in ideološkega izobraževanja

Občinski sindikalni svet na Rušah in večina sindikalnih podružnic v občini je v letošnjem letu delalo dokaj zadovoljivo. V občini je 29 sindikalnih podružnic z nad 2400 člani. Od leta 1955 se je število povečalo. Takrat je bilo 91,3% vseh zaposlenih članov sindikata, letos pa je število naraslo na 98,7%. Največ novih članov je pridobila sindikalna podružnica gozdnih delavcev v Lovrencu, nekoliko slabše je to uspelo podružnici pri Gozdni upravi Ruše in nekaterim drugim podružnicam.

Živilski trg v decembru

Cene posameznih artiklov, ki jih prodajajo trgovska podjetja in zasebniki na živilskem trgu v Celju, so naslednje: Zelenjava: solata kilogram 60-70 dinarjev, krompir 16-17 din, zelje v glavah 20-30 din, kislj zelje 52-60 din, rdeča pesa 30-40 din, kila repa 35 din, korenje 50 din, peteršilj 60 din, zelena 50 din, ohrovt 30 din, hren 60 din, radič 60-80 din, motovilce 100 din, čebula 90-110 din, česenj 190 din, špinata 150 din, cvetoča 90 din, sadje: jabolka 40 din, pomaranče 260 din, fige 300 din, limone 250 din, ostalo: suhe bruske 150 din, orehi cell 250 din, orehova jedra 850-880 din, suh fižol 80 din, jajca komad 25 din.

Prispevek k uveljavljanju žena

V Gornji Radgoni so imeli v petek in soboto seminar za žene, ki so izvoljene v odbore raznih organizacij in društev. Iz vse občine so se zbralo okrog 70 žena. Med ženami je bilo največ odbornic Rdečega križa in Društva prijateljev mladine, kjer jih dela največ; v nekaterih krajih celo več kot kosih; v vseh organih družbenega upravljanja pa jih je še vedno premalo.

Seminar je vodila Okrajna zveza ženskih društev Murska Sobota, ki je pripravila program in preskrela predavateljice, obisk žena pa je organiziral Občinski odbor Socialistične zveze Radgoni. V dveh dneh so žene poslušale več predavanj in sicer o vlogi žene v družini, o družbenem upravljanju v komuni, o društvenih prijateljev mladine, o

delu združanja in razvoja združništva, o gospodarsko pospevalni službi, o nalogah svetov za varstvo družin in delar ter o sindikalnih in delavskih svetih in podjetjih. Namen seminarja ni bil samo v tem, da bi žene-odbornice bolj usposobile za njihove sedanje funkcije, temveč da bi jih s splošno razgledanostjo navdušili tudi za odborniško delo v drugih organizacijah in društvih, v katerih naj bi se v prihodnosti uveljavljale. Ob zaključku so žene izjavljale, da so zadovoljne s seminarji, ker so se naučile mnogo koristnega.

Podobne seminarje za odbornice bo pripravila Okrajna zveza ženskih društev Murska Sobota tudi v drugih občinah. P. J.

OBČINSKI LJUDSKI ODBOR BOHINJSKA BISTRICA

in vse politične organizacije, društva in ustanove najiskrenejše čestitajo ob 15-letnici upora Bohinjcev proti okupatorju

NAJ ŽIVI 14. DECEMBER — PRAZNIK BOHINJA!

J 191

SPLOŠNO KOVAŠKO IN KLEPARSKO PODJETJE BOHINJSKA BISTRICA

Čestita vsem svojim poslovnim prijateljem za praznik Bohinja • Vljudno se priporočamo!

GOSTINSKO PODJETJE »ČRNA PRST« BOHINJSKA BISTRICA

čestita prebivalstvu Bohinja za njegov praznik!

Vljudno se priporočamo!

Kmetijska zadruga BOHINJSKA BISTRICA

z vsemi svojimi odseki in poslovalnicami pristočno čestita vsemu prebivalstvu Bohinja za dosedanje uspehe na poti v socializem

TRGOVSKO PODJETJE »SAVICA« BOHINJ

S POSLOVALNICAMI »JELOVICA« »SPECERJA« »ROVTARICA« Z NAJVEČJIM VESELJEM POZDRAVLJA PRAZNIK BOHINJA

Naš delovni kolektiv bo tudi v prihodnje storil vse za dobrobit potrošnikov

LETNA INVENTURA

PRI TRGOVSKEM PODJETJU »PETROL« LJUBLJANA, CANKARJEVA 5/II

Obveščamo vse cenjene odjemalce, da zaradi letne inventure ne bodo poslovala naša skladišča v

ZALOGU, MARIBORU IN CELJU V DNEVIH 17. IN 18. DECEMBRA 1956

Skladišča Petrola v

POSTOJNI, AJDOVŠČINI, PTUJU, DRAVOGRADU, MURSKI SOBOTI, KOČEVJU, NOVEM MESTU IN BREŽICAH

pa ne bodo poslovala

DNE 17. DECEMBRA 1956

V zgoraj navedenih dneh bodo vse naše črpalke redno poslovale. Prosimo vse potrošnike tekočih goriv in maziv, da si pravočasno pred inventuro nabavijo zadostne količine tega blaga

4639 **PETROL LJUBLJANA**

Sinoči je bila v ljubljanskem Mestnem gledališču peta premiera v letošnji sezoni. Tokrat so si izbrali dramo Maksima Gorkgega »Malomeščani«, ki jo je režijsko pripravil Igor Pretnar, in scenarist M. Butina, kostume pa zasnovala M. Jarčeva. Na sliki prizor z uprizoritve

KRONIKA

Ljubljanskih koncertnih dogodkov

Zaradi stiske s prostorom je v našem zadnjem pregledu izpadla omemba koncerta Plesnega orkestra Radia Ljubljana (21. novembra v Filharmoniji) z dirigentom Bojanom Adamcem. Gostovali so pevca Angelina Groh iz Zagreba in Zvonimir Krikuš z Reke ter virtuozinja na orglice Sigrid Candler iz Berlina, debutirala pa so tri domače pevke: Marija Ahadič, Majda Bernard in Marjana Deržaj. To je bil prvi javni koncert radiajskega plesnega orkestra v tej sezoni. Prirejen je bil brez bučne reklame, imel je vseeno polno zadovoljnega občinstva, večinoma mladine. Posebnega priznanja je bila deležna ta večer Marjana Deržajeva, upravičeno, ker se je tu, v zabavnoglasbeni stroki, predstavila za pevko s prodornim talentom.

21. novembra je bil koncertni nastop Srednje glasbene šole. V prvem delu smo poslušali zavodni orkester pod vodstvom prof. Vinka Sušteršiča. Solista v Mozartovem koncertu za 2 klavirja sta bila Marko Münih in Aci Bertonec, oba iz šole prof. Zorke Bradarčeve. Odlikovala sta se po natančni hkratnosti v soigri. Pred nekaj leti spet občinstvo orkester dobro uspeva in to je velika prednost za šolo, saj se da z orkestrom pouk v mnogem napraviti bolj privlačen in bolj učinkovit. Lojzka Spacapan je recitalirala dve za proslavo praznika republike primerni pesnitvi. V drugem delu je izvajal šolski mešani pevski zbor vrsto pesmi, večinoma narodnih. Zborov dirigent Janez Boje je že večkrat pokazal, da ima zlate roke za vodstvo pevskih zborov. Njegov odnos do zborovske literature in zborovske izvedbe je nevskakdanji. Razlaga njegovih uspehov z zbori je preprosta: pojmuje zborovsko petje kot umetnost, ne več ne manj; odkrivati zna tisto, kar je v zborovskem petju danes, v našem času, splošno privlačno. Ne njegove prednosti so se pokazale tudi na tem nastopu. Zbor je bil tehnično in izrazno dokaj dober.

Kantata je bila izvrstno pripravljena, le ponekod na mestih, kjer posamezniki in orkestru ali zboru solistično izstopajo, še ni bilo (na premeri) dovolj preciznosti ali ostrine. Dirigent je s vzorno zanesljivostjo vodil vse izvajalske skupine skozi ritmično zapleteno partituro. Za zbor je bilo poseben problem obvladavanje (latinskega, deloma starovisokonemskega in celo provansalskega) teksta; vsaj v večinskem latinškem delu (a verjetno tudi drugod) pa je bil ta problem dobro rešen. Solisti so se vsi trije, in vsak po svoje z uspehom, močno zavzeli za svojo nalogo. Količinsko nosi največjo težo bariton; Samo Smerkolj je odpel vse kot po navadi zelo solidno, četudi ni vsega enako dobro zadel; v opatovnem recitativu je obdržal preveč operne patetike in ni našel povsem tona liturgične lekeje, kakor ga elastna parodija zahteva. Ob tem splošno pripombol v izraznem pogledu to delo sicer ni zahtevno, oziroma ni občutljivo, zato ni bilo niti orkestru niti zboru težko najti zaželeni izraz; edino, kar bi pa vendar lahko prigovarjali, je to, da je bila naša zasnova izvedbe pre malo lahkotna in frivolna pa preveč resna in globokomuna; to se je tu in tam čutilo, zvenelo je pa že iz komentarja k programu, zlasti k drugemu delu kantate; Slovenci v umetnosti ne znajo biti razposajeni brez sklicevanja na kakšno tehno utemeljitev. Janez Lipušček je vtisnil svoj tehnično tako kočljivi pesmi do-

IZ NAŠIH KINODVORAN

»Kruh, ljubezen in ljubosumje«

nadaljevanje filma »Kruh, ljubezen in fantazija«, vsebuje vse tisto, kar smo ugotovili že v prvem filmu. Ne boljše ne slabše ni od prvega, le ljudje ga rajši gledajo, ker že po prvem delu lahko sodijo o privlačnosti in kvaliteta filma. V drugem filmu so pršli celo bolj do izraza igralski liki in so je tako lahko odlično pokazali, da nosi pravi pravi značaj filma De Sica in ne Gisa Lollobrigida. Z njegovimi lastnimi besedami bi lahko opisali njegovo igr: kristalna je, Prefinjena in prečista; z nepravilnimi drobnarijami, odlična. Tudi drugi liki so se pokazali v tem filmu bolj čisti, ostali odlični župnik, medtem ko so zlasti, posebno Lollobrigida, potisnjeni bolj v ozadje.

RAZSTAVA

ANTONA PLESTENJAKA V MALI GALERJI

V soboto bodo odprli v ljubljanski Mali galeriji razstavo risb slikarja Antona Plestenjaka. Svoj slikarski nazor si je izoblikoval v prijateljskih stikih s Francetom Pavlovcem, šolal pa se je pri Jakopiču, Jakcu, Zmiku ter Kambiču. Svoje delo je posvetil v celoti oblikovanju jugoslovanskih krajin. Slikar, ki je rojen v Ljubljani 1901. leta, je prvič razstavljal leta 1927.

Obnovitev Remčeve »MAGDE«

ODMEV NA UPRIZORITEV V LJUBLJANSKEM MESTNEM GLEDALIŠČU

Ce neko odsko delo trintrideset let po svojem nastanku terja, da se ponovno uprizori, tedaj smemo po pravici pričakovati, da vsebuje nekatere elemente, ki dvigajo delo nad čas in prostor njegovega nastanka. Tudi »Magda«, ki je sicer v Remčevem pisateljskem delu osamljen primer, vsebuje nekaj takih prvih, ki silijo ven iz ozkega okvira tedanje trenutne aktualnosti. Takratna ekspresionistična generacija, ki je bila mimo oblikovne revolucionarnosti tudi vsebinsko in idejno močno socialno revolucionarno podstana, je začutila v »Magdi« soutrp z lastno umetniško smerjo in jo pristela k svojim stvaritvam.

njena usoda se s tem v celoti dopolni. Magda pa je ena izmed inace tipično slovske Lepe Vide, ki jo bliše velikega sveta znova izvajala iz njene družbene zapostavitvenosti v svoj opojni in pogubonosni čar. Remec je Magdi s prostodulno navtostjo, ki pa je pristna in zato človeško prepričljiva, postavil ob stran v osebi mizarskega pomočnika Petra nekakšnega »angela varuha«, ki pa ostane nasproti zapeljivostim bližja iz velikega sveta neučinkovit. Zaradi tega ne moremo smatrati Magde zgolj za žrtev takrat sicer resnične družbene nesentnosti, saj jo pri izbiri med mizarskim pomočnikom in med medicincem, ki je po vsej verjetnosti tudi sam kmečki sin in ki se s svojim študijem sicer družbeno dviga, vendar v poklic, ki je človeški družbi prepotraben, nihče razen lastne viharne notranjosti, ki se izraža v njeni ljubezenski strasti, ne silil, da se odda za študenta in ne za vrliga mizarja.

Vsi Magdini zapeljivci in ljubimec naj bi bili posebljeni v enem samem igralcu; v tipu moškega, ki izkorišča nasproti ubogemu dekletu zdaj svojo besedno zgovornost (medicince), zdaj svoj službeni položaj (detektiv in poštjski komisar), zdaj svojo močnjo (trgovski agent), zdaj svoj cinizem (poklicni zvodnik), zdaj svojo klavirno sentimentalnost (pesnik). Dokler se končno Magda spet ne sreča s svojim prvim zapeljivcem, ki je zdaj ugleden kirurg in ki jo s svojo brezčustnostjo pozeve v samomor.

Med jugoslovanskimi knjigami

Enotna zgodovina jugoslovanske književnosti

Vse pozornosti je vredna iniciativa Matice srbske v Novem Sadu, ki se z vso resnostjo pripravljajo, da izda na približno tri sto tiskovnih polah in v šestih knjigah Zgodovino jugoslovanske književnosti. Založba je sklenila s tremi beograjskimi profesorji književnosti že konkretno pogodbo. To so dr. Dragoljub Pavlovič, Mladen Leskovic in dr. Vido Latković, ki bodo ob sodelovanju več strokovnjakov pripravili to zahtevno delo. Prvo knjigo (ustunonardno pesništvo) bo pripravil Latković, drugo, ki bo obsegala jugoslovanske književnosti od začetka do racionalizma, bo obdelal Pavlovič, medtem ko bo Leskovic napisal zgodovino novejšega srbske književnosti (od začetka 18. do sredje 19. stoletja). Četrta knjiga bo obsegala novejšo srbsko književnost in jo bo pripravil kritik Velibor Gligorič. V peti knjigi bo obdelana novejša hrvaška literatura (Barac z dopolnitvami), medtem ko bo šesti zvezek posvečen slovenski in makedonski književnosti. Izdaja bo zaključena do leta 1962.

Celotni »Dekameron« v hrvaščini

Pred dnevi je prvič v zgodovini izšel celotni Boecaciov »Dekameron« v hrvaškem prevodu. Izdala ga je Matica hrvaška na 720 straneh. Novi prevod je oskrbela Jerka Belan, medtem ko je stihje prevedel Olinko Delorko. Na koncu knjige je šestdeset strani podatkov o avtorju in delu izpod peresa najbolj znanega italijanskega književnega zgodovinarja Francesca de Santisa.

Shakespeare v treh knjigah

»Narodna knjiga« na Cetinju pripravila celotno izdajo Shakespeareovih del v treh obsežnih zvezkih. Prvi zvezek, ki izide do srede prihodnjega leta, bo obsegal Shakespeareove tragedije (trinajst). Prevod sta oskrbela Zivojin Simić in Sima Pandurovič. Izdaja bo obsegala analizo posameznih del in vsestransko bio- in bibliografijo.

Celotni Tadijanović

Te dni izide obsežna pesniška zbirka enega najpopularnejših hrvaških lirikov Dragutina Tadijanovića. Pesnik je lani ta čas slavil petdesetletnico in tale knjiga, ki bo najdebelejša pesniška zbirka na Hrvaškem po zadnji

vojni (še živečega pesnika), bo obsegala vse najboljšje, kar je Tadijanović doslej v liriki napisal. Izdaja bo kritična. Izide v založbi dveh podjetij: »Zore« in »Seljačke sloge« v Zagrebu.

Magdi je dala kri in meso Slavica Glavinova, ki je po začetni rahli neizrazitosti rasla od slike do slike, gnila in ob koncu pretresla. Presenečen sem bil nad igralskim bogastvom izraznih možnosti, s katerimi je sprva utelešala preprosto dekle, nato ljubimko in pozneje postopno njeno prodajanje do končnega pristnega krikanja ranjene človečnosti.

Anton Plestenjak: Kratovo (kreda, 1956)

Magdi je dala kri in meso Slavica Glavinova, ki je po začetni rahli neizrazitosti rasla od slike do slike, gnila in ob koncu pretresla. Presenečen sem bil nad igralskim bogastvom izraznih možnosti, s katerimi je sprva utelešala preprosto dekle, nato ljubimko in pozneje postopno njeno prodajanje do končnega pristnega krikanja ranjene človečnosti.

Magdi je dala kri in meso Slavica Glavinova, ki je po začetni rahli neizrazitosti rasla od slike do slike, gnila in ob koncu pretresla. Presenečen sem bil nad igralskim bogastvom izraznih možnosti, s katerimi je sprva utelešala preprosto dekle, nato ljubimko in pozneje postopno njeno prodajanje do končnega pristnega krikanja ranjene človečnosti.

MEDITACIJA O ŽUPANČIČU

OB PRVI KNJIGI ZBRANEGA DELA

Pisati o Otonu Župančiču pomeni: globoko zajeti sapo in široko razpreti oči. Njegov dan je bil velik: findieselsko jutro, poldan Samogovorov in Zarij Vidovih in večerni Zimzelen. Od prvih pesmi Aleksija Nikolajeva v Ljubljanskem Zoonu pod konec preteklega stoletja do partizanskih stihov doktorja Antona Pesnika se boči preko generacij visok lok, bogato okrašen in s pojočo tetivo. Veliko in dobro opravljeno delo.

socialni motivi in da je napisal nekaj moško samozavestnih ljubzenskih pesmi. To je polem tisti Župančič: nimaš ga preveč rad, ker je nekam hladen in splošen, ker ti ne dovolji sestanka v dvoje, ampak ga poslušaj zmeraj na množičnem zborovanju.

sklepe potrjuje orsta dejstev in dokumentov. Če nisi pravoveren literarnozgodovinski pozivisti, pa lahko ta dejstva nekoliko obideš in naklepaš po svoje: Časa opojnosti je v primerjavi s Kettejevimi Poezijami in zlasti z Murnoviimi Pesnimi in romanami pomenila umetniški neuspeh. Tako sodimo iz današnje perspektive in je oprasanje, če se je Župančič ob razmeroma ugodnem odmevu svoje prve zbirke, tega dejstva v taki obliki zavedal. Da je v tistem času, ali vsaj že leto ali dve pozneje, nekaj podobnega čutil, dokazuje njegova druga zbirka *Cez plan*, ki jo je pripravil cela tri leta. V njej srečamo pesnika, ki bi mu težko prisodili avtorstvo Čase opojnosti. Pred nami je drug človek in ta človek je kot pesnik našel sam sebe. Odslej bomo občudovali predvsem virtoznoega umetnika. V tem je Župančičovo pesniško poslanstvo in njegova pesniška usoda.

misli, morda celo kvičično, vse kakor pa rahlo pretrane z edino željo, da bi bile jasnejše.

volj situacijske značilnosti. Najbolj enotno je oblikovala svoj delež Nada Vidmarjeva, v izrazu pa se je usmerila precej bolj v občutenost kakor druga dva solista in se v tem ločila od njih. Ali tudi od zasnove avtorja samega?

NAŠIM MLADIM BRALCEM

Marta Grom:

TINČKOVA MAMA

Bil je roditeljski sestanek. Tinček je bil skrit za ograjo šolskega vrta. Opazoval je roditelje, ki so hoteli v šolo. Videl je Cvetkino mamico. Bila je v krznem plašču in s prav takim klobočkom na glavi. Videl je Marjanovega očka. Nosil je črno obrobljena očala in resno je gledal. Videl je mnogo drugih mam in mam, atkov in očkov. Med zadnjimi je prihajala njegova, Tinčkova mama. Tudi ona je bila v najboljši obleki. Vendar je bila videti v njej tako uboga. Najbolj siromašna med vsemi. Njena obleka je bila obledela in zgužnjena. Tudi čevlji so bili že stari in obnošeni. Izgledali so, kot bi bili umazani. A vendar: Tinček jih je celo uro drgnil in krtačil. Za Tinčkovim hrbtom je obstala mala Cvetka. V rokah je nosila kos pogače.

»Ne, Cvetka ne sme gledati njenih čevljev!« je pomislil, a naglas je rekel: »Cvetka! Ali se ne smešja lepo moja mama?«

Tinčkov obraz je zasijal od sreče. Nehote je stisnil roko drobne Cvetke. Stekel je proti domu. Vso pot je mislil na svojo mamo, ki se smešja najlepše.

belih rokavic. V obleki, zguljeni obleki, s starimi obnošenimi čevlji si najlepša mama na svetu!«

Vse to je hotel Tinček povedati, a vendar ni mogel. Le glavo je naslonil in od sreče zaprl oči. Tedaj je začutil na svoji glavi njeno roko. Zdrsela je preko Tinčkovih zmrušenih las in Tinček je sam v sebi pomislil: »Kako nežna, kako topla je njena dlani!«

»Na, Tinček!« je rekla. »Ne morem več!«

Tinček je vedno z veseljem sprejel njena darila, a v tistem trenutku mu ni bilo do pogače. Prijel je kos in ga vtaknil v žep.

Drobna Cvetka v belem kožušku se je naslonila na Tinčkovo ramo. Sklonila se je čisto k njemu in zašepetala:

»Tinček, ali ni lepa moja mama!«

»Da.«

Tinček se je okrenil. A videl je, da gleda Cvetka njegovo, Tinčkovo mamo.

ŽOGA NA VALU

Udeleženci se postavijo v vrsto. Prvi vzame žogo in jo tovarišu za seboj poda čez glavo. Ta jo poda naslednjemu skozi noge, oni spet čez glavo. Tako potuje žoga kakor na valu gor in dol.

Cvetkine oči so se zbegale. Ozrle so se v sošolca in njene ustne so tiho dejale: »Da! Tinček! Tvoja mama se smešja najlepše!«

Vstopil je v domačo kuhinjo. Postavil se je k steni, na kateri je visela podoba njegove mame. Za star, droben okvirček je zataknil smrekovo vejico. Gledal je sliko in si dejal:

»Ko bom velik, ji bom kupil rdečo svileno obleko. Kupil ji bom črne čevlje z visokimi petami. Na roke ji bom nataknil bele rokavice in ji bom dejal: »Mama! Kako lepa si!«

Tinček niti niti ni, da so se vrata lahno odprla. Sele ko se je ozrl, je videl. Tam je stala njegova mama. Smešljala se je.

Planil je k njej. Objel jo je z obema rokama. Zastrmel se je v njene oči. Hotel ji je reči: »Mama! Kako lepa si! Četudi nimaš lakastih čevljev! Četudi nimaš svilene obleke. Četudi nimaš

IZ OTROŠKIH LET

To se je zgodilo 1947. leta. Komaj sem spolnil 5 let, sem pogostokrat naletel na bombo, pištolo, puško in drugo nevarno orožje.

Nekega popoldneva sva Pavle in jaz šla k potoku, kjer sva našla italijansko granato. Zgoraj je bila bela, spodaj pa rdeča. Pavle je rekel, da jo bo vrgel, jaz sem ga pa svaril, naj tega ne stori. Toda bilo je že prepozno. Granata je odletela v zid. Počilo je. Meni je kos odletel v glavo, a njemu pa v oko. Pavle je sedaj brez očesa, jaz pa imam znamenje na glavi. Tako vas opozarjam, pazite na orožje.

Papež Franc, Prehodni mladinski dom, Kodeljevo 34

Murči, Picuk in dudka

Od kod je psiček prišel, nismo vedeli, bil je prestrašen in sestradan. Ker je dobil jesti in je rad

misli na žalosten konec njegove ljubljenske, je raje utihnil in kmalu brez nje zaspal.

slušal dobro besedo, je ostal pri nas. Bil je črn, zato smo ga klicali Murči, toda zaradi njega smo imeli precej bridkih ur, posebno reč klicali svojega triletnega brata. Ta je kljub »visoki« starosti zelo ljubil dudko, ki pa je primerna le za dojenčke.

Nekega dne njegove dudke ni bilo nikjer. Zaman je bilo iskanje nas vseh. Drugega nam ni kazalo, kot kupiti novo ali pa poslušati koncert, kakršnega znajo mojstrsko izvajati taki solisti in tudi ura koncerta jim je zvečer najbolj prikladna. No, ker nismo bili razpoloženi poslušati takih koncertov, smo takoj kupili novo dudko. Mir v hiši pa je bil le kratkotrajen, kajti čez nekaj dni je Picukova dudka tragično izgubila. Naš Murči jo je pred očmi njenega lastnika sladko pohruštal. Ubogi Picuk ni zinil niti časa, nato pa so se mu vsule kot ledenik debele solze. Ko si je nekoliko opomogel, je šele zabel pripovedovati, da mu je »Mulci« popapal dudko. Zvečer bi se že skoraj začel koncert, toda ob

Od takrat ni več spraševal po dudki, le Murčija je včasih še očitajoče pogledal.

Napisal in ilustriral Škerlak Belica, II. r. kl. gimn., Ljubljana

MANKO GOLAR:

Zgodba o Zefi, siru in smetani

Je nesla Smehova Zefa iz Veržeja v Lotmerk na semenj polne piskre sira in smetane, kajti je zvedela, da se Lotmerk radi zalagajo z gibanjci, ki so toliko boljši, čim bolj na debelo so namazani s sirom in vrbenjem.

»Paj, si je dejala vrla Zefa, to bo penez! Z njimi bom kupila svojemu Tuneku novo robačo, sebi pa robec, ki bo gotovo lepši od klepetave Gele, ki do danes še Bakovec ni videla, pa čeprav leži onstran Mure, ki so jo Veržejci preplavali že nič kolikorkrat na tikvah. Kajti jim je Mura ob povodnji odnesla brod z brodarjem vred. Zdaj pa čakajo, kdaj bo pričela teči Mura navzgor, da bi jim prinesla nazaj vsaj brod, če ne mara vrniti več brodarja.

Je prišla Zefa v Lotmerk, ki je že itak znan po vsem svetu, zato ne kaže, da bi ga opisoval. Sredi med hišami leži trg in se je ta dan nagneto v Lotmerk morje ljudi in sejmarjev. In je Zefa takoj pričela prodajati svojo robo. Zefi pa sir in smetana nista šla v promet in vse je kazalo, da so se Lotmerkanci že najedli gibanjci, in da bo morala Zefa odnesti vso robo domov.

»Ej, si je dejala Zefa, nič ne bo z robačo in robcem, in se

bo klepetava Gela še naprej nosila po Veržeju kot kakšna grofica s svojim židankim robcem.« In ji je kar v Lotmerku pokazala jezik, tako da je mislil Bahirov

Tunek, ki je zijal v Zefo, da velja jezik njemu. In ji je ga pokazal takoj nazaj, kajti Lotmerkanci ne ostanejo radi nikomur nič dolžni. Pa sta si potem Tunek in Zefa kazala jezik še nekaj časa in sta merila, kateri od njiju ima daljšega. No, sir in smetana sta ostala neprodana v Zefini košari. Ker ni mogla s to robo kolovratiti po Lotmerki, je odnesla oboje v cerkev in skrila košaro v prižnico. Gospod žup-

nik, ki so imeli ravno opravka v cerkvi s pobožnim vzdihovanjem, so takoj videli, kako je stvarjo in so potem začeli vzdihujoče zavijati oči na košaro. Zefa pa je ogledovala po cerkvi rimske vojščake.

Ko si je Zefa napasla oči v cerkvi, si je hotela ogledati še sejmarje in lectova srca, ki jih je prodajal Južek pod velikim šotorom. Košaro je pustila kar v cerkvi.

No, pa so gospod takoj videli, da sta ostala košara in on sama v cerkvi. In so imeli gospod hudo radi smetano in sir. Pobožno so zaprl oči, da ne bi videli, kaj delajo roke. In so ročno odnesli košaro z dobrotami v svoje prostore. Hitro so spraznili piskre in odnesli prazno posodo nazaj v cerkev, kajti se lahko vrne Zefa vsak hip. Kar je ostalo še sira in smetane, so s pobožno roko namazali okrog ust krivogledim rimskim vojščakom, da se jim še baruse niso skoraj nič videlo. Potem pa so vzdihovali še nekaj časa in odšli domov nad sir in smetano.

Ko si je Zefa do dobra ogledala Lotmerk in vse znamenitosti, med katerimi ni bila najmanjša smrdljiva Ščavnica, se je vrnila v cerkev po smetano in sir.

Pišite nam o filmu

»DOLINA MIRU«

Pred kratkim je začel svojo pot po naših kinematografih slovenski film »Dolina miru«. O tem filmu se med našimi mladimi bralci mnogo govori, nič se pa o njem ne piše. To pa seveda ni prav. Treba je, da mnogi izmed naših bralcev primejo za pero in o tem filmu pišejo na naši mladinski strani. Pišejo naj o tistih stvareh, ki se jim zdijo v filmu dobre, ne smejo pa prezreti tudi slabih strani, če menijo, da ima film tudi hibe. Mislimo, da se je o tem filmu vredno razpisati. Dobre prispevke bomo z veseljem objavljali. Dogovorili smo se tudi s filmskim podjetjem, ki je film izdelalo, da bo dalo za vsak objavljen članek o filmu »Dolina miru« veliko fotografijo. Sodelavci, ki pošljejo članek, naj izrazijo željo, kakšen prizor hočejo imeti na fotografiji. Razen tega bodo dobri, izčrpani prispevki o filmu »Dolina miru« ocenjeni tudi za naše letne nagrade, ki jih bomo kmalu razpisali in se bo čas zanje štel od 29. novembra 1956 do 29. novembra 1957. Tako se obetajo za prispevke o filmu »Dolina miru« lepe nagrade. Vendar morajo biti prispevki o filmu napisani samostojno. Vsak, ki namerava pisati, naj piše samo tisto, kar sam misli o filmu. Ocene za film »Dolina miru« pričakujemo čimprej.

Branko Žužek:

O medvedku

Otroci so pač neubogljivi, pa naj bo rjavi medvedek, slonček ali ježek Bežek.

Res, tudi medvedek ni ubogal. Mamica mu je sicer rekla: »Po gozdu hodijo cigani, ujamajo te in moral boš z njimi po svetu.« Pa kaj! Medvedka, da bi ujeli, njega? Kje neki!

Toplo je sijalo sonce, v gozdu je vse cvetelo in pa nekje je medvedek spazil čebele. Pa bi se skrivaj mamici za krilo?

Šel je torej na plano in prebrat kožolce. Za šalo je zlasal kak grm, splašil vrano, da ga je z viška okregala, in se smejal vse mu, kar je na poti srečeval. Našel je čebele, jim dal vetra in se naložil medu, da mu je kar teklo po smrčku.

Nato je legel medvedek na hrbet, pomolil vse štri od sebe in zadovoljno gledal v sonce. In ga je tako prevzel, da je zaspal.

Pa se je nesreča pričela. Ko se je medvedek zbudil, je bil privezan z usnjeno vrvojo k debeli stare bukve. Spravil se je na noge; komaj tri korake je napravil in

vrvo mu ni dala naprej. Zarenčal je in njegovo renčanje je kaj kmalu prešlo v presunljiv jok. Da, da, ubogi medvedek!

Pa se je res tako zgodilo; cigani, ki so sedeli nedaleč v stran, so se zarezali nesrečni živali. Pogasili so ogenj, ki so ga bili zakurili tedaj, ko je medvedek spal, in z vrvojo, s katero so v spanju zvezali medvedka, so ga odvlekli v svet. Zbogom gozd, livada, cvetje, med, čebele...

Medvedek je hodil s cigani. Naučili so ga, da je hodil po zadnjih tacah in držal v prednjih palico. Znal se je valjati kakor pijanec in mu je bil res podoben. In kadar je nesrečno hlačal po zadnjih tacah, so ljudje dejali, kako lepo pleše. Kajti medveda so cigani kazali ljudem in so celo zaslužili. Medvedek pa je samo še tuhtal, kdaj se znebi usnjene vrvi in pobriše...

Cas je minil. Medvedek, ki se mu je zdelo, da je obredel v čedni družini pol sveta, je bil kaj vesel, ko so cigani nekoč taborili v gozdu. Na poti jih je zajela tema,

napravili so ogenj in privezali medvedka k bukvi, ki jo je začuda poznal.

Bil je namreč v domačem gozdu in je od začudenja kar kihnil. Cigani so naložili na velik ogenj drvo, da bi jih pomohi ne zeblo, se zavili v odeje in pospali.

Sedaj je imel medvedek časa na pretek, da je premišljal, kako naj se reši. A kako? Vrvo je bila usnjena. Tla pa tako mehka, z listjem pokrita in dišalo je po jagodah... V tisti noči ni udaril niti list ob list. Medvedek je mislil na domači brolg, kjer je tako lepo toplo. Pogledal je v luno, ki je ustajala nad vrhovi smrek in zahtel. Res, mislite, da medvedek ne joče? S prednjima tačkama si je obrisal oči, spet pogledal v luno, zahtel in si spet obrisal oči s tačko.

In ko je tako ihtel, čeprav tiho in res zelo tiho, se je nekdo oglašil. »Čemu pa jočeš, medvedek?« se je čulo iz listja. Medvedek je utihnil in videl skozi solze miško. »Privezan sem,« je odurnil in spet zajokal. »Pa bi tako rad domov, k mamici,« je medvedek izdaval. In ko je miški zatrdil, da je v tem gozdu doma in celo blizu, mu je miška obljubila pomoč. Zlezla je k njemu in načela usnjeno vrvo. Glodala je štrk, štrk in res kmalu pregledala vez.

Tedaj se je medvedek zbral, se počeno pretegnil in brž rekel miški. »Sedaj pa teciva! Tekla sta, tekla in srečno pritekla domov k medvedji mamici. Ta je bila medvedka zelo zelo vesela in je dejala miški, da lahko ostane pri njih in bo njihova.

Srečno so odslej živeli pri medvedovih in je miška dobila vsak dan velik kos medu, medvedek pa ni več uhajal z doma.

UGANKE

Kaj je dvakrat v momentu, enkrat v minuti in nikoli v stoletju?

(Ozka) »M«

Naša pot je kratka, toda naprej gremo hitro kakor čas.

(Utrni kazalo) U

Zivim toliko časa, dokler jem, toda umrem, ko pijem.

(Ozko) O

Dve gosi pred gosjo in dve gosi za gosjo in ena gos v sredi. Koliko gosi je?

(Tri gosi pred gosjo) T

Zakaj gremo vedno mi v posteljo?

(Ker postelja ni prida na posteljo) K

REBUS

Brzojavke

● BUDIMPEŠTA, 12. dec. — V Budimpešti je pred nekaj dnevi umrl dr. Lajos Astalos, mednarodni šahovski mojster, poznani igralec in šahovski organizator, član raznih komisij Mednarodne šahovske federacije.

● NEW YORK, 12. dec. — Na šahovskem turnirju v spomin velemojstra Tartakowerja v Detroitu, ki se ga je udeležilo 70 šahistov — igrali so po švicarskem sistemu — je zmagal Donald Byrne s 7,5 točke pred Bisguyterjem in drugim.

● LONDON, 12. dec. (Reuter). — Nogometno srečanje med madžarskim klubom MTK (bivši Vöröc Löbög) in članom prve angleške lige Woolverhampton Wanderers je bilo končano z neodločenim rezultatom 1:1 (1:1). Gol za goste je dosegel Palotas. Gol za domačine 45.00.

● BEOGRAD, 12. dec. — Po tretjem kolu finalnega turnirja za prvenstvo Crvene zvezde vodi Knežević s tremi točkami pred dr. Nedeljkovićem 2,5 itd.

● BEOGRAD, 12. dec. — Madžarski velebojster Szabo se je po končani turneji po Bački vrnil v Beograd. Po osmotednevem odmoru bo Szabo skupaj z Gligorčevićem in mojstrskim kandidatom Vasiljevićem odstopoval na turnir v Hastings.

● MELBOURNE, 12. dec. (Reuter). — Po končanih olimpijskih igrah so nekateri najboljši plavalci nastopili na svečani prireditvi mednarodne plavalne zveze (FINA). Rezultati: 4 x 100 m: Avstralija (Thiel, Gatherr, Cole, Wilkinson, Dewitt) 4:20,2; 4 x 200 m prosto: Izbrana evropska štafeta (Sorokin, Wardrop, Zierold, Nimitz) 8:40,2; Avstralija (Devitt, Garretty, O'Halloran, Rose) 8:41,0 itd.

● VARŠAVA, 12. dec. — V hokejski tekmi je reprezentanca SZ premagala Poljsko s 7:3 (2:1, 4:1, 1:2).

● ZÜRICH, 12. dec. — Švicarska državna hokejska reprezentanca je igrala z reprezentanco Švicarjev, ki žive v Kanadi. Z visokim rezultatom 14:4 so zmagali kanadski Švicarji. Švicarska B reprezentanca je izgubila z nemško hokejsko B reprezentanco z 2:9.

● MILANO, 12. dec. (UP). — Milanjski nogometni krogi v Italiji se pogajajo z nekaterimi igralci madžarskega nogometnega kluba Honved, ki se od njegovih 21 igralcev ne bo vrnilo v domovino 18. Gre za velike vsote, največje pa ponujajo Puskas, ki je že dobil ponudbo od Biliba in Real-Madrida v znesku 200.000 frankov. Razumljivo je, da Italijani ponudbo ne veda. Med nekaterimi zahodnoevropskimi klubi se je rodila prava tekma, kdo bo kupil najboljši madžarske igralce. Nekateri funkcionarji italijanske nogometne zveze in klubov pa zahtevajo od FIFE naj napravi red okoli splošnih beguncev. Očitno nimajo dovolj denarja za to konkurenčno tekmo.

● BRUSELJ, 12. dec. — V mednarodnem teniskem dvoboju je Belgija premagala Italijo s 3:2. Za Belgije so nastopili Brichant, Washer, Mezil, za Italijo pa Bergamo in Fachini.

● BOLOGNA, 12. dec. — V devetem kolu italijanske košarkarske lige je Virtus premagala Simenthal v podaljšku z 17:16 in tako zaradi boljše razlike v koših prevzela vodstvo na lestvici.

● TIŠKOVAC, 12. dec. — Pred 8000 gledalci je domača Budućnost premagala madžarski nogometni klub Újpest s 3:2 (0:1). Gostje so bili tehnično boljše moštvo.

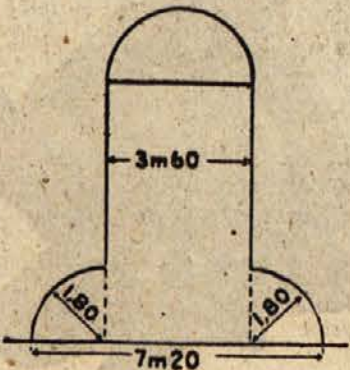
KORAK NAPREJ

Nova pravila bodo naredila košarko še hitrejšo lepšo za oko

Pod svežim vtisom košarkarskih tekem olimpijskega turnirja so delegati sprejeli nova pravila te igre na V. kongresu FIBA. Nasprotno kot na minulih kongresih pa tokrat niso imeli prve besede Američani, kjer je domovina košarkarje, ampak so vzel skrb za razvoj košarko na svoja ramena evropski strokovnjaki. Nova pravila, ki bodo usmerila košarko po povsem novi poti, so v grobem predlog sestanka evropskih strokovnjakov v Dortmundu, ki je bil v začetku leta 1956. Vsa pravila, ki so jih sprejeli v Melbournu, očitno kažejo, da so jih predlagali z namenom, da bi postala košarko

brezme, ki bi ga pač morali reševati tako subjektivno, da bi sprememba pravil izgubila svoj smisel. Na kongresu FIBA so razen tega sprejeli tudi nov koledar mednarodnih tekmovalj in izvolili nov odbor, v katerem je spet izvoljen za sekretarja dolgoletni član odbora Jones. Sprejeta je tudi sprememba olimpijskega turnirja, tako da bodo v finalu igrali štirje najboljši vsak z vsakim. Tako bo moč dobiti stvarnejšo razvrstitev in ne kot na sedanjih igrah, ko je v polfinalu Francija premagala SZ in Urugvaj, ki sta se v finalu, zaradi ugodnejšega žreba, uvrstila pred njo.

hreme, ki bi ga pač morali reševati tako subjektivno, da bi sprememba pravil izgubila svoj smisel. Na kongresu FIBA so razen tega sprejeli tudi nov koledar mednarodnih tekmovalj in izvolili nov odbor, v katerem je spet izvoljen za sekretarja dolgoletni član odbora Jones. Sprejeta je tudi sprememba olimpijskega turnirja, tako da bodo v finalu igrali štirje najboljši vsak z vsakim. Tako bo moč dobiti stvarnejšo razvrstitev in ne kot na sedanjih igrah, ko je v polfinalu Francija premagala SZ in Urugvaj, ki sta se v finalu, zaradi ugodnejšega žreba, uvrstila pred njo.

II — Moštvo bo lahko imelo žogo le 30 sekund, posameznik pa 5 sekund.

III — Pravilo treh minut je odpravljeno. Zato v zadnjih treh minutah ne bo dvojnih prostih metov.

IV — Spremembe v kaznih: če doseže napadalec koš in zagreši pri tem osebno napako, koš ne bo veljal, nasprotno moštvo pa ne bo metalo prostega meta, ampak bo prišlo le v posest žoge. Prepovedano je dvigniti spivote nogo pri vodenju žoge, obojestranska osebna napaka bo kaznovana le z vpisom v zapisnik.

Razen omenjenih prednosti sprememb pravil — to je hitrejša in bolj privlačna igra — bo običajno zmanjšano število prostih metov, ki je doslej precej oviralo hiter tempo igre. Strokovnjaki so spoznali tudi, da je pravilo zadnjih treh minut slabo, ker se je igra praktično končala v 37. minuti in moštvo, ki je vodilo, je le redkokdaj izgubilo naskok.

Zanimivo je, kaj menijo slovenski košarkarji o spremembi pravil. Državni reprezentant Kristančič nam je dejal: »Nova pravila bodo gotovo koristila razvoju košarko. Nasemu klubu, ki goji hitro košarko, so nova pravila prišla kot narosena. Seveda pa bo treba v taktiki najti nove prijeme.«

Nasa pripomba k pravilom je, da obetajo pravila napraviti revolucionaren preobrat v učinkovitosti igre, da pa je dvomljivo, kako bodo časomerilci lahko kontrolirali pravo 30 in 5 sekund. Le malo naših društev razpolaga z napravami, s katerimi bi lahko merili toliko stvari hkrati, kot so potek igre, 30 sekund za moštvo in 5 sekund za igralca. Če pa bi prepuščili to nalogo sodnikom bi njihova vna — že tako težkemu delu — naprtili še težko zmogljivo

plasmaom kot z rezultatom, ker so ostali za njim mnogi izmed favoritov v streljanju z malokalibrsko puško. Bil je drugi za Bogdanovim s 1172 krogi. Največ uspeha v streljanju s preciznim orožjem so imeli tekmovalci SZ, ki so bili v streljanju s posebno nastopajočega se jelena. Kaj bi dejali o našem predstavniku Zlatku Masku? Dosegel je slabše rezultate kot so njegovi običajni, posebno v streljanju s precizno malokalibrsko puško (trojni strel) 1144 krogi. Razočaral je posebno v klečnem in ležečem položaju (3 do 4 kroge). Start. Maška na olimpijadi lahko presodimo kot neuspeh našega strelstva. Seveda pa lahko najdemo smernice za hodoče delo, posebno za prihodnjo olimpijado. Treba je razmisliti, katere discipline ustrezajo našim strojem, da bi jih lahko uspešno nastopali naše strelstvo v mednarodni konkurenci. Priprani smo, da bi Mašek ali kdorkoli izmed naših strelcev, dosegel v težki precizni puški mnogo boljše rezultate. Ta disciplina namreč bolj odgovarja našim vrhunskim strelcem. Ni treba zanemarjati niti pistoleta, ki bi jim morali prav tako dati možnost, da pokažejo svoje sposobnosti. Streljanje v Melbournu naj bo torej kašipot za nadaljnje delo naših strelcev in za izbiranje disciplin na prihodnjih XVII. olimpijskih igrah. D. P.

plasmaom kot z rezultatom, ker so ostali za njim mnogi izmed favoritov v streljanju z malokalibrsko puško. Bil je drugi za Bogdanovim s 1172 krogi. Največ uspeha v streljanju s preciznim orožjem so imeli tekmovalci SZ, ki so bili v streljanju s posebno nastopajočega se jelena. Kaj bi dejali o našem predstavniku Zlatku Masku? Dosegel je slabše rezultate kot so njegovi običajni, posebno v streljanju s precizno malokalibrsko puško (trojni strel) 1144 krogi. Razočaral je posebno v klečnem in ležečem položaju (3 do 4 kroge). Start. Maška na olimpijadi lahko presodimo kot neuspeh našega strelstva. Seveda pa lahko najdemo smernice za hodoče delo, posebno za prihodnjo olimpijado. Treba je razmisliti, katere discipline ustrezajo našim strojem, da bi jih lahko uspešno nastopali naše strelstvo v mednarodni konkurenci. Priprani smo, da bi Mašek ali kdorkoli izmed naših strelcev, dosegel v težki precizni puški mnogo boljše rezultate. Ta disciplina namreč bolj odgovarja našim vrhunskim strelcem. Ni treba zanemarjati niti pistoleta, ki bi jim morali prav tako dati možnost, da pokažejo svoje sposobnosti. Streljanje v Melbournu naj bo torej kašipot za nadaljnje delo naših strelcev in za izbiranje disciplin na prihodnjih XVII. olimpijskih igrah. D. P.

plasmaom kot z rezultatom, ker so ostali za njim mnogi izmed favoritov v streljanju z malokalibrsko puško. Bil je drugi za Bogdanovim s 1172 krogi. Največ uspeha v streljanju s preciznim orožjem so imeli tekmovalci SZ, ki so bili v streljanju s posebno nastopajočega se jelena. Kaj bi dejali o našem predstavniku Zlatku Masku? Dosegel je slabše rezultate kot so njegovi običajni, posebno v streljanju s precizno malokalibrsko puško (trojni strel) 1144 krogi. Razočaral je posebno v klečnem in ležečem položaju (3 do 4 kroge). Start. Maška na olimpijadi lahko presodimo kot neuspeh našega strelstva. Seveda pa lahko najdemo smernice za hodoče delo, posebno za prihodnjo olimpijado. Treba je razmisliti, katere discipline ustrezajo našim strojem, da bi jih lahko uspešno nastopali naše strelstvo v mednarodni konkurenci. Priprani smo, da bi Mašek ali kdorkoli izmed naših strelcev, dosegel v težki precizni puški mnogo boljše rezultate. Ta disciplina namreč bolj odgovarja našim vrhunskim strelcem. Ni treba zanemarjati niti pistoleta, ki bi jim morali prav tako dati možnost, da pokažejo svoje sposobnosti. Streljanje v Melbournu naj bo torej kašipot za nadaljnje delo naših strelcev in za izbiranje disciplin na prihodnjih XVII. olimpijskih igrah. D. P.

plasmaom kot z rezultatom, ker so ostali za njim mnogi izmed favoritov v streljanju z malokalibrsko puško. Bil je drugi za Bogdanovim s 1172 krogi. Največ uspeha v streljanju s preciznim orožjem so imeli tekmovalci SZ, ki so bili v streljanju s posebno nastopajočega se jelena. Kaj bi dejali o našem predstavniku Zlatku Masku? Dosegel je slabše rezultate kot so njegovi običajni, posebno v streljanju s precizno malokalibrsko puško (trojni strel) 1144 krogi. Razočaral je posebno v klečnem in ležečem položaju (3 do 4 kroge). Start. Maška na olimpijadi lahko presodimo kot neuspeh našega strelstva. Seveda pa lahko najdemo smernice za hodoče delo, posebno za prihodnjo olimpijado. Treba je razmisliti, katere discipline ustrezajo našim strojem, da bi jih lahko uspešno nastopali naše strelstvo v mednarodni konkurenci. Priprani smo, da bi Mašek ali kdorkoli izmed naših strelcev, dosegel v težki precizni puški mnogo boljše rezultate. Ta disciplina namreč bolj odgovarja našim vrhunskim strelcem. Ni treba zanemarjati niti pistoleta, ki bi jim morali prav tako dati možnost, da pokažejo svoje sposobnosti. Streljanje v Melbournu naj bo torej kašipot za nadaljnje delo naših strelcev in za izbiranje disciplin na prihodnjih XVII. olimpijskih igrah. D. P.

plasmaom kot z rezultatom, ker so ostali za njim mnogi izmed favoritov v streljanju z malokalibrsko puško. Bil je drugi za Bogdanovim s 1172 krogi. Največ uspeha v streljanju s preciznim orožjem so imeli tekmovalci SZ, ki so bili v streljanju s posebno nastopajočega se jelena. Kaj bi dejali o našem predstavniku Zlatku Masku? Dosegel je slabše rezultate kot so njegovi običajni, posebno v streljanju s precizno malokalibrsko puško (trojni strel) 1144 krogi. Razočaral je posebno v klečnem in ležečem položaju (3 do 4 kroge). Start. Maška na olimpijadi lahko presodimo kot neuspeh našega strelstva. Seveda pa lahko najdemo smernice za hodoče delo, posebno za prihodnjo olimpijado. Treba je razmisliti, katere discipline ustrezajo našim strojem, da bi jih lahko uspešno nastopali naše strelstvo v mednarodni konkurenci. Priprani smo, da bi Mašek ali kdorkoli izmed naših strelcev, dosegel v težki precizni puški mnogo boljše rezultate. Ta disciplina namreč bolj odgovarja našim vrhunskim strelcem. Ni treba zanemarjati niti pistoleta, ki bi jim morali prav tako dati možnost, da pokažejo svoje sposobnosti. Streljanje v Melbournu naj bo torej kašipot za nadaljnje delo naših strelcev in za izbiranje disciplin na prihodnjih XVII. olimpijskih igrah. D. P.

plasmaom kot z rezultatom, ker so ostali za njim mnogi izmed favoritov v streljanju z malokalibrsko puško. Bil je drugi za Bogdanovim s 1172 krogi. Največ uspeha v streljanju s preciznim orožjem so imeli tekmovalci SZ, ki so bili v streljanju s posebno nastopajočega se jelena. Kaj bi dejali o našem predstavniku Zlatku Masku? Dosegel je slabše rezultate kot so njegovi običajni, posebno v streljanju s precizno malokalibrsko puško (trojni strel) 1144 krogi. Razočaral je posebno v klečnem in ležečem položaju (3 do 4 kroge). Start. Maška na olimpijadi lahko presodimo kot neuspeh našega strelstva. Seveda pa lahko najdemo smernice za hodoče delo, posebno za prihodnjo olimpijado. Treba je razmisliti, katere discipline ustrezajo našim strojem, da bi jih lahko uspešno nastopali naše strelstvo v mednarodni konkurenci. Priprani smo, da bi Mašek ali kdorkoli izmed naših strelcev, dosegel v težki precizni puški mnogo boljše rezultate. Ta disciplina namreč bolj odgovarja našim vrhunskim strelcem. Ni treba zanemarjati niti pistoleta, ki bi jim morali prav tako dati možnost, da pokažejo svoje sposobnosti. Streljanje v Melbournu naj bo torej kašipot za nadaljnje delo naših strelcev in za izbiranje disciplin na prihodnjih XVII. olimpijskih igrah. D. P.

plasmaom kot z rezultatom, ker so ostali za njim mnogi izmed favoritov v streljanju z malokalibrsko puško. Bil je drugi za Bogdanovim s 1172 krogi. Največ uspeha v streljanju s preciznim orožjem so imeli tekmovalci SZ, ki so bili v streljanju s posebno nastopajočega se jelena. Kaj bi dejali o našem predstavniku Zlatku Masku? Dosegel je slabše rezultate kot so njegovi običajni, posebno v streljanju s precizno malokalibrsko puško (trojni strel) 1144 krogi. Razočaral je posebno v klečnem in ležečem položaju (3 do 4 kroge). Start. Maška na olimpijadi lahko presodimo kot neuspeh našega strelstva. Seveda pa lahko najdemo smernice za hodoče delo, posebno za prihodnjo olimpijado. Treba je razmisliti, katere discipline ustrezajo našim strojem, da bi jih lahko uspešno nastopali naše strelstvo v mednarodni konkurenci. Priprani smo, da bi Mašek ali kdorkoli izmed naših strelcev, dosegel v težki precizni puški mnogo boljše rezultate. Ta disciplina namreč bolj odgovarja našim vrhunskim strelcem. Ni treba zanemarjati niti pistoleta, ki bi jim morali prav tako dati možnost, da pokažejo svoje sposobnosti. Streljanje v Melbournu naj bo torej kašipot za nadaljnje delo naših strelcev in za izbiranje disciplin na prihodnjih XVII. olimpijskih igrah. D. P.

plasmaom kot z rezultatom, ker so ostali za njim mnogi izmed favoritov v streljanju z malokalibrsko puško. Bil je drugi za Bogdanovim s 1172 krogi. Največ uspeha v streljanju s preciznim orožjem so imeli tekmovalci SZ, ki so bili v streljanju s posebno nastopajočega se jelena. Kaj bi dejali o našem predstavniku Zlatku Masku? Dosegel je slabše rezultate kot so njegovi običajni, posebno v streljanju s precizno malokalibrsko puško (trojni strel) 1144 krogi. Razočaral je posebno v klečnem in ležečem položaju (3 do 4 kroge). Start. Maška na olimpijadi lahko presodimo kot neuspeh našega strelstva. Seveda pa lahko najdemo smernice za hodoče delo, posebno za prihodnjo olimpijado. Treba je razmisliti, katere discipline ustrezajo našim strojem, da bi jih lahko uspešno nastopali naše strelstvo v mednarodni konkurenci. Priprani smo, da bi Mašek ali kdorkoli izmed naših strelcev, dosegel v težki precizni puški mnogo boljše rezultate. Ta disciplina namreč bolj odgovarja našim vrhunskim strelcem. Ni treba zanemarjati niti pistoleta, ki bi jim morali prav tako dati možnost, da pokažejo svoje sposobnosti. Streljanje v Melbournu naj bo torej kašipot za nadaljnje delo naših strelcev in za izbiranje disciplin na prihodnjih XVII. olimpijskih igrah. D. P.

plasmaom kot z rezultatom, ker so ostali za njim mnogi izmed favoritov v streljanju z malokalibrsko puško. Bil je drugi za Bogdanovim s 1172 krogi. Največ uspeha v streljanju s preciznim orožjem so imeli tekmovalci SZ, ki so bili v streljanju s posebno nastopajočega se jelena. Kaj bi dejali o našem predstavniku Zlatku Masku? Dosegel je slabše rezultate kot so njegovi običajni, posebno v streljanju s precizno malokalibrsko puško (trojni strel) 1144 krogi. Razočaral je posebno v klečnem in ležečem položaju (3 do 4 kroge). Start. Maška na olimpijadi lahko presodimo kot neuspeh našega strelstva. Seveda pa lahko najdemo smernice za hodoče delo, posebno za prihodnjo olimpijado. Treba je razmisliti, katere discipline ustrezajo našim strojem, da bi jih lahko uspešno nastopali naše strelstvo v mednarodni konkurenci. Priprani smo, da bi Mašek ali kdorkoli izmed naših strelcev, dosegel v težki precizni puški mnogo boljše rezultate. Ta disciplina namreč bolj odgovarja našim vrhunskim strelcem. Ni treba zanemarjati niti pistoleta, ki bi jim morali prav tako dati možnost, da pokažejo svoje sposobnosti. Streljanje v Melbournu naj bo torej kašipot za nadaljnje delo naših strelcev in za izbiranje disciplin na prihodnjih XVII. olimpijskih igrah. D. P.

plasmaom kot z rezultatom, ker so ostali za njim mnogi izmed favoritov v streljanju z malokalibrsko puško. Bil je drugi za Bogdanovim s 1172 krogi. Največ uspeha v streljanju s preciznim orožjem so imeli tekmovalci SZ, ki so bili v streljanju s posebno nastopajočega se jelena. Kaj bi dejali o našem predstavniku Zlatku Masku? Dosegel je slabše rezultate kot so njegovi običajni, posebno v streljanju s precizno malokalibrsko puško (trojni strel) 1144 krogi. Razočaral je posebno v klečnem in ležečem položaju (3 do 4 kroge). Start. Maška na olimpijadi lahko presodimo kot neuspeh našega strelstva. Seveda pa lahko najdemo smernice za hodoče delo, posebno za prihodnjo olimpijado. Treba je razmisliti, katere discipline ustrezajo našim strojem, da bi jih lahko uspešno nastopali naše strelstvo v mednarodni konkurenci. Priprani smo, da bi Mašek ali kdorkoli izmed naših strelcev, dosegel v težki precizni puški mnogo boljše rezultate. Ta disciplina namreč bolj odgovarja našim vrhunskim strelcem. Ni treba zanemarjati niti pistoleta, ki bi jim morali prav tako dati možnost, da pokažejo svoje sposobnosti. Streljanje v Melbournu naj bo torej kašipot za nadaljnje delo naših strelcev in za izbiranje disciplin na prihodnjih XVII. olimpijskih igrah. D. P.

plasmaom kot z rezultatom, ker so ostali za njim mnogi izmed favoritov v streljanju z malokalibrsko puško. Bil je drugi za Bogdanovim s 1172 krogi. Največ uspeha v streljanju s preciznim orožjem so imeli tekmovalci SZ, ki so bili v streljanju s posebno nastopajočega se jelena. Kaj bi dejali o našem predstavniku Zlatku Masku? Dosegel je slabše rezultate kot so njegovi običajni, posebno v streljanju s precizno malokalibrsko puško (trojni strel) 1144 krogi. Razočaral je posebno v klečnem in ležečem položaju (3 do 4 kroge). Start. Maška na olimpijadi lahko presodimo kot neuspeh našega strelstva. Seveda pa lahko najdemo smernice za hodoče delo, posebno za prihodnjo olimpijado. Treba je razmisliti, katere discipline ustrezajo našim strojem, da bi jih lahko uspešno nastopali naše strelstvo v mednarodni konkurenci. Priprani smo, da bi Mašek ali kdorkoli izmed naših strelcev, dosegel v težki precizni puški mnogo boljše rezultate. Ta disciplina namreč bolj odgovarja našim vrhunskim strelcem. Ni treba zanemarjati niti pistoleta, ki bi jim morali prav tako dati možnost, da pokažejo svoje sposobnosti. Streljanje v Melbournu naj bo torej kašipot za nadaljnje delo naših strelcev in za izbiranje disciplin na prihodnjih XVII. olimpijskih igrah. D. P.

plasmaom kot z rezultatom, ker so ostali za njim mnogi izmed favoritov v streljanju z malokalibrsko puško. Bil je drugi za Bogdanovim s 1172 krogi. Največ uspeha v streljanju s preciznim orožjem so imeli tekmovalci SZ, ki so bili v streljanju s posebno nastopajočega se jelena. Kaj bi dejali o našem predstavniku Zlatku Masku? Dosegel je slabše rezultate kot so njegovi običajni, posebno v streljanju s precizno malokalibrsko puško (trojni strel) 1144 krogi. Razočaral je posebno v klečnem in ležečem položaju (3 do 4 kroge). Start. Maška na olimpijadi lahko presodimo kot neuspeh našega strelstva. Seveda pa lahko najdemo smernice za hodoče delo, posebno za prihodnjo olimpijado. Treba je razmisliti, katere discipline ustrezajo našim strojem, da bi jih lahko uspešno nastopali naše strelstvo v mednarodni konkurenci. Priprani smo, da bi Mašek ali kdorkoli izmed naših strelcev, dosegel v težki precizni puški mnogo boljše rezultate. Ta disciplina namreč bolj odgovarja našim vrhunskim strelcem. Ni treba zanemarjati niti pistoleta, ki bi jim morali prav tako dati možnost, da pokažejo svoje sposobnosti. Streljanje v Melbournu naj bo torej kašipot za nadaljnje delo naših strelcev in za izbiranje disciplin na prihodnjih XVII. olimpijskih igrah. D. P.

plasmaom kot z rezultatom, ker so ostali za njim mnogi izmed favoritov v streljanju z malokalibrsko puško. Bil je drugi za Bogdanovim s 1172 krogi. Največ uspeha v streljanju s preciznim orožjem so imeli tekmovalci SZ, ki so bili v streljanju s posebno nastopajočega se jelena. Kaj bi dejali o našem predstavniku Zlatku Masku? Dosegel je slabše rezultate kot so njegovi običajni, posebno v streljanju s precizno malokalibrsko puško (trojni strel) 1144 krogi. Razočaral je posebno v klečnem in ležečem položaju (3 do 4 kroge). Start. Maška na olimpijadi lahko presodimo kot neuspeh našega strelstva. Seveda pa lahko najdemo smernice za hodoče delo, posebno za prihodnjo olimpijado. Treba je razmisliti, katere discipline ustrezajo našim strojem, da bi jih lahko uspešno nastopali naše strelstvo v mednarodni konkurenci. Priprani smo, da bi Mašek ali kdorkoli izmed naših strelcev, dosegel v težki precizni puški mnogo boljše rezultate. Ta disciplina namreč bolj odgovarja našim vrhunskim strelcem. Ni treba zanemarjati niti pistoleta, ki bi jim morali prav tako dati možnost, da pokažejo svoje sposobnosti. Streljanje v Melbournu naj bo torej kašipot za nadaljnje delo naših strelcev in za izbiranje disciplin na prihodnjih XVII. olimpijskih igrah. D. P.

plasmaom kot z rezultatom, ker so ostali za njim mnogi izmed favoritov v streljanju z malokalibrsko puško. Bil je drugi za Bogdanovim s 1172 krogi. Največ uspeha v streljanju s preciznim orožjem so imeli tekmovalci SZ, ki so bili v streljanju s posebno nastopajočega se jelena. Kaj bi dejali o našem predstavniku Zlatku Masku? Dosegel je slabše rezultate kot so njegovi običajni, posebno v streljanju s precizno malokalibrsko puško (trojni strel) 1144 krogi. Razočaral je posebno v klečnem in ležečem položaju (3 do 4 kroge). Start. Maška na olimpijadi lahko presodimo kot neuspeh našega strelstva. Seveda pa lahko najdemo smernice za hodoče delo, posebno za prihodnjo olimpijado. Treba je razmisliti, katere discipline ustrezajo našim strojem, da bi jih lahko uspešno nastopali naše strelstvo v mednarodni konkurenci. Priprani smo, da bi Mašek ali kdorkoli izmed naših strelcev, dosegel v težki precizni puški mnogo boljše rezultate. Ta disciplina namreč bolj odgovarja našim vrhunskim strelcem. Ni treba zanemarjati niti pistoleta, ki bi jim morali prav tako dati možnost, da pokažejo svoje sposobnosti. Streljanje v Melbournu naj bo torej kašipot za nadaljnje delo naših strelcev in za izbiranje disciplin na prihodnjih XVII. olimpijskih igrah. D. P.

plasmaom kot z rezultatom, ker so ostali za njim mnogi izmed favoritov v streljanju z malokalibrsko puško. Bil je drugi za Bogdanovim s 1172 krogi. Največ uspeha v streljanju s preciznim orožjem so imeli tekmovalci SZ, ki so bili v streljanju s posebno nastopajočega se jelena. Kaj bi dejali o našem predstavniku Zlatku Masku? Dosegel je slabše rezultate kot so njegovi običajni, posebno v streljanju s precizno malokalibrsko puško (trojni strel) 1144 krogi. Razočaral je posebno v klečnem in ležečem položaju (3 do 4 kroge). Start. Maška na olimpijadi lahko presodimo kot neuspeh našega strelstva. Seveda pa lahko najdemo smernice za hodoče delo, posebno za prihodnjo olimpijado. Treba je razmisliti, katere discipline ustrezajo našim strojem, da bi jih lahko uspešno nastopali naše strelstvo v mednarodni konkurenci. Priprani smo, da bi Mašek ali kdorkoli izmed naših strelcev, dosegel v težki precizni puški mnogo boljše rezultate. Ta disciplina namreč bolj odgovarja našim vrhunskim strelcem. Ni treba zanemarjati niti pistoleta, ki bi jim morali prav tako dati možnost, da pokažejo svoje sposobnosti. Streljanje v Melbournu naj bo torej kašipot za nadaljnje delo naših strelcev in za izbiranje disciplin na prihodnjih XVII. olimpijskih igrah. D. P.

plasmaom kot z rezultatom, ker so ostali za njim mnogi izmed favoritov v streljanju z malokalibrsko puško. Bil je drugi za Bogdanovim s 1172 krogi. Največ uspeha v streljanju s preciznim orožjem so imeli tekmovalci SZ, ki so bili v streljanju s posebno nastopajočega se jelena. Kaj bi dejali o našem predstavniku Zlatku Masku? Dosegel je slabše rezultate kot so njegovi običajni, posebno v streljanju s precizno malokalibrsko puško (trojni strel) 1144 krogi. Razočaral je posebno v klečnem in ležečem položaju (3 do 4 kroge). Start. Maška na olimpijadi lahko presodimo kot neuspeh našega strelstva. Seveda pa lahko najdemo smernice za hodoče delo, posebno za prihodnjo olimpijado. Treba je razmisliti, katere discipline ustrezajo našim strojem, da bi jih lahko uspešno nastopali naše strelstvo v mednarodni konkurenci. Priprani smo, da bi Mašek ali kdorkoli izmed naših strelcev, dosegel v težki precizni puški mnogo boljše rezultate. Ta disciplina namreč bolj odgovarja našim vrhunskim strelcem. Ni treba zanemarjati niti pistoleta, ki bi jim morali prav tako dati možnost, da pokažejo svoje sposobnosti. Streljanje v Melbournu naj bo torej kašipot za nadaljnje delo naših strelcev in za izbiranje disciplin na prihodnjih XVII. olimpijskih igrah. D. P.

plasmaom kot z rezultatom, ker so ostali za njim mnogi izmed favoritov v streljanju z malokalibrsko puško. Bil je drugi za Bogdanovim s 1172 krogi. Največ uspeha v streljanju s preciznim orožjem so imeli tekmovalci SZ, ki so bili v streljanju s posebno nastopajočega se jelena. Kaj bi dejali o našem predstavniku Zlatku Masku? Dosegel je slabše rezultate kot so njegovi običajni, posebno v streljanju s precizno malokalibrsko puško (trojni strel) 1144 krogi. Razočaral je posebno v klečnem in ležečem položaju (3 do 4 kroge). Start. Maška na olimpijadi lahko presodimo kot neuspeh našega strelstva. Seveda pa lahko najdemo smernice za hodoče delo, posebno za prihodnjo olimpijado. Treba je razmisliti, katere discipline ustrezajo našim strojem, da bi jih lahko uspešno nastopali naše strelstvo v mednarodni konkurenci. Priprani smo, da bi Mašek ali kdorkoli izmed naših strelcev, dosegel v težki precizni puški mnogo boljše rezultate. Ta disciplina namreč bolj odgovarja našim vrhunskim strelcem. Ni treba zanemarjati niti pistoleta, ki bi jim morali prav tako dati možnost, da pokažejo svoje sposobnosti. Streljanje v Melbournu naj bo torej kašipot za nadaljnje delo naših strelcev in za izbiranje disciplin na prihodnjih XVII. olimpijskih igrah. D. P.

plasmaom kot z rezultatom, ker so ostali za njim mnogi izmed favoritov v streljanju z malokalibrsko puško. Bil je drugi za Bogdanovim s 1172 krogi. Največ uspeha v streljanju s preciznim orožjem so imeli tekmovalci SZ, ki so bili v streljanju s posebno nastopajočega se jelena. Kaj bi dejali o našem predstavniku Zlatku Masku? Dosegel je slabše rezultate kot so njegovi običajni, posebno v streljanju s precizno malokalibrsko puško (trojni strel) 1144 krogi. Razočaral je posebno v klečnem in ležečem položaju (3 do 4 kroge). Start. Maška na olimpijadi lahko presodimo kot neuspeh našega strelstva. Seveda pa lahko najdemo smernice za hodoče delo, posebno za prihodnjo olimpijado. Treba je razmisliti, katere discipline ustrezajo našim strojem, da bi jih lahko uspešno nastopali naše strelstvo v mednarodni konkurenci. Priprani smo, da bi Mašek ali kdorkoli izmed naših strelcev, dosegel v težki precizni puški mnogo boljše rezultate. Ta disciplina namreč bolj odgovarja našim vrhunskim strelcem. Ni treba zanemarjati niti pistoleta, ki bi jim morali prav tako dati možnost, da pokažejo svoje sposobnosti. Streljanje v Melbournu naj bo torej kašipot za nadaljnje delo naših strelcev in za izbiranje disciplin na prihodnjih XVII. olimpijskih igrah. D. P.

plasmaom kot z rezultatom, ker so ostali za njim mnogi izmed favoritov v streljanju z malokalibrsko puško. Bil je drugi za Bogdanovim s 1172 krogi. Največ uspeha v streljanju s preciznim orožjem so imeli tekmovalci SZ, ki so bili v streljanju s posebno nastopajočega se jelena. Kaj bi dejali o našem predstavniku Zlatku Masku? Dosegel je slabše rezultate kot so njegovi običajni, posebno v streljanju s precizno malokalibrsko puško (trojni strel) 1144 krogi. Razočaral je posebno v klečnem in ležečem položaju (3 do 4 kroge). Start. Maška na olimpijadi lahko presodimo kot neuspeh našega strelstva. Seveda pa lahko najdemo smernice za hodoče delo, posebno za prihodnjo olimpijado. Treba je razmisliti, katere discipline ustrezajo našim strojem, da bi jih lahko uspešno nastopali naše strelstvo v mednarodni konkurenci. Priprani smo, da bi Mašek ali kdorkoli izmed naših strelcev, dosegel v težki precizni puški mnogo boljše rezultate. Ta disciplina namreč bolj odgovarja našim vrhunskim strelcem. Ni treba zanemarjati niti pistoleta, ki bi jim morali prav tako dati možnost, da pokažejo svoje sposobnosti. Streljanje v Melbournu naj bo torej kašipot za nadaljnje delo naših strelcev in za izbiranje disciplin na prihodnjih XVII. olimpijskih igrah. D. P.

plasmaom kot z rezultatom, ker so ostali za njim mnogi izmed favoritov v streljanju z malokalibrsko puško. Bil je drugi za Bogdanovim s 1172 krogi. Največ uspeha v streljanju s preciznim orožjem so imeli tekmovalci SZ, ki so bili v streljanju s posebno nastopajočega se jelena. Kaj bi dejali o našem predstavniku Zlatku Masku? Dosegel je slabše rezultate kot so njegovi običajni, posebno v streljanju s precizno malokalibrsko puško (trojni strel) 1144 krogi. Razočaral je posebno v klečnem in ležečem položaju (3 do 4 kroge). Start. Maška na olimpijadi lahko presodimo kot neuspeh našega strelstva. Seveda pa lahko najdemo smernice za hodoče delo, posebno za prihodnjo olimpijado. Treba je razmisliti, katere discipline ustrezajo našim strojem, da bi jih lahko uspešno nastopali naše strelstvo v mednarodni konkurenci. Priprani smo, da bi Mašek ali kdorkoli izmed naših strelcev, dosegel v težki precizni puški mnogo boljše rezultate. Ta disciplina namreč bolj odgovarja našim vrhunskim strelcem. Ni treba zanemarjati niti pistoleta, ki bi jim morali prav tako dati možnost, da pokažejo svoje sposobnosti. Streljanje v Melbournu naj bo torej kašipot za nadaljnje delo naših strelcev in za izbiranje disciplin na prihodnjih XVII. olimpijskih igrah. D. P.

plasmaom kot z rezultatom, ker so ostali za njim mnogi izmed favoritov v streljanju z malokalibrsko puško. Bil je drugi za Bogdanovim s 1172 krogi. Največ uspeha v streljanju s preciznim orožjem so imeli tekmovalci SZ, ki so bili v streljanju s posebno nastopajočega se jelena. Kaj bi dejali o našem predstavniku Zlatku Masku? Dosegel je slabše rezultate kot so njegovi običajni, posebno v streljanju s precizno malokalibrsko puško (trojni strel) 1144 krogi. Razočaral je posebno v klečnem in ležečem položaju (3 do 4 kroge). Start. Maška na olimpijadi lahko presodimo kot neuspeh našega strelstva

»KOVINOTEHNA«

VELETRGOVINA Z ZELEZNINO
IN TEHNIČNIM BLAGOM

CELJE, MARIBORSKA 13

sporoča vsem cenjenim
odjemalcem in poslovnim
javnosti, da bo v dneh
od 20. XII. 1956 pa do
6. I. 1957 imela

Letno inventuro

Pred inventuro bomo iz-
vršili naročila, ki jih bomo
prejeli do 15. XII. 1956.

Vsa kasneje prispela naro-
čila pa bomo izvršili
po končani inventuri.

Opozorjamo industrijska
podjetja, rudnike, gradbe-
na podjetja, železniška in
transportna podjetja, vse
trgovine s kovinskim bla-
gom itd., da bomo mogli
ustreči v novem letu z bo-
gato izbiro valjanega že-
leza, zaloga nad 3000 ton,
specialnega jekla, najrazno-
vrstnejšega orodja doma-
čega in uvoženega, arma-
tur, sanitarnih, keramič-
nih, emajliranih in litože-
lezniških izdelkov krogljanih
ležajev vseh vrst in dimen-
zij, vijaknega blaga in žeb-
ljev ter kovinskega blaga
za široko potrošnjo.

DNEVNE NOVICE

Danes sveže morske ribe!

Klub kulturnih delavcev in Društvo književnikov vabita svoje člane na Gregorčičevo proslavo (ob petdesetletnici smrti), ki bo v četrtek, dne 13. decembra ob 20 v klubu.

Centralni zavod za napredek gospodinjstva obvešča, da je v petek, dne 14. decembra ob 16-18 na sporedu v gospodinjstvi posvetovalnici na Poljanski cesti prikaz uporabe ročnega pletilnega stroja.

Akademski odbojarski klub Olimpija bo imel redni občni zbor v soboto, 15. decembra, ob 17 na Univerzi, soba 7.

V oglašju, ki je bil objavljen dne 12. decembra 1956, za mesto direktorja »LIV« Postojna, se dostavek »Komfortno družinsko stanovanje« popravi na »Družinsko stanovanje«.

FLEX slovi za izbiranje mastnih maščob in ga lahko kupiš v vseh trgovinah, ki prodajajo milo. Pazi na znak FLEX.

TEINT BELL kozmetična maska napravi tvoj obraz mladosten in svež. Zrtvuj nekaj minut za masko, preden greš v družbo in ne bo ti žal.

PREDAVANJA

Botanični večer bo dne 14. decembra ob 20 v Botaničnem inštitutu, Vegova 4. Referat: Dr. Radovan Domac (Zagreb): »Zanimivosti flore in vegetacije primorskih melišč Biokova«.

Sekcija za ekonomiko in organizacijo podjetij pri Društvu ekonomistov v Ljubljani bo imela redni sestanek v petek, dne 14. decembra ob 17 na Ekonomski fakulteti, Gregorčičeva ulica 7. Predaval bo tov. dr. Leon Jerovec o temi: »Industrijsko budžetiranje s planiranjem stroškov«. Vsiudno vabimo članse sekcije in tudi vse ostale ekonomiste, ki se bavijo z ekonomiko in organizacijo podjetij.

KONCERTI

Slovenska filharmonija priredi v ponedeljek, dne 17. decembra, koncert pevskega zbora Slovenske filharmonije pod vodstvom dirigenta in skladatelja Ubalda Vrabca. Na sporedu so zastopani naslednji skladatelji: Mikl Simoniti, Srebotnjak, Svara, Ukmar in Vrabc. Vstopnice od 60-150 din pri blagajni Slovenske filharmonije.

Pianistka Pina Buonomo iz Neapolja koncertira jutri, v petek, za modri abonma. Proste vstopnice bodo v prodaji jutri dopoldne in popoldne pri blagajni Filharmonije.

GLEDALIŠCA

SLOV. NARODNO GLEDALIŠCE DRAMA
Cetrtek, 13. decembra ob 20: Miller: »Spomin na dva ponedeljka«, »Pogled z mostu«. Abonma S.
Petek, 14. decembra ob 19.30: Molitve: »Sola za moža«, »Izsiljena ženitev«. Abonma Petek I. popoldanski.

OPERA
Cetrtek, 13. decembra ob 19.30: Puccini: »Tosca«. Abonma H.
Petek, 14. decembra: Zaprtlo.

Umrla je naša draga mama, stara mamo, dobi do smrti 31. letna.
IVANA JEREB, roj. Bergant
upojenka Tobacne tovarne

Pogreb drage pokojnice bo v petek, dne 14. decembra 1956 ob 16 iz Jožetove mrliške veže na Zalahu.

Zalujoča hčerka Mihaela z družino, sinova Ivana in Slavka z družinama in ostalo sorodstvo

Umri mi je moj mož in oče
VIKTOR STRUPI
delavec pri Upravi cest OLO Ljubljana

Pogreb dragega pokojnika bo v četrtek, dne 13. decembra, ob 14.30 iz Kristofove mrliške veže na Zalahu.

Zalujoča žena in otroci ter ostalo sorodstvo.

Offenbachovo opero »Hoffmannove pripovedke«, ki je uvrščena v naš letošnji operni repertoar in bo v soboto, 15. decembra, imela premiero, so pripravili dirigent Bogo Leskovic, režiser Ciril Debevec, scenograf Maks Kavčič, vodja zbora Jože Hanc in kostumograf Alenka Bartl-Serša. V glavnih vlogah bo več alternacij, na premieri pa bodo peli: Olimpija - Sonja Hočevarjeva, Giulietta - Manja Mlejnikova, Antonija - Nada Vidmarjeva, Hoffmann - Miro Brájník, Coppellius - Daperutto in Mirakel - Zdravko Kovač, Nikolaj - Boža Glavakova, Crespel - Ladko Korosec, Cochenille, Ptitichinaccio, Franz - Ljubo Kobal. V ostalih vlogah: Elza Karlovska, Slavko Strukelj, Ivo Anžlovár, Vladimir Dolničar, Anto Prus.

MESTNO GLEDALIŠCE LJUBLJANA
Gledališka pasaža
Cetrtek, 13. decembra ob 20.30: Remec: »Magda«. Abonma GSS. Vstopnice so tudi v prodaji.
Petek, 14. decembra ob 20: M. Gorki: »Malomeščani«. Abonma TSS I. Ustanove, podjetja in kolektivi, ki žele, da jih za Novoletno jeliko obišče Dedek Mraz, naj sporoče Sindikalni podružnici Mestnega gledališča. Informacije dnevno med 12. in 13. uro v Mestnem gledališču, telefon št. 21-660.

SENTJAKOBSKO GLEDALIŠCE
Ljubljana, Mestni dom
Petek, 14. decembra ob 18: Jurčič: »Sosedov sin«. Ljudska igra. Zaključena predstava.
Prodaja vstopnic v Mestnem domu, rezerviranje telefon 32-860.

MESTNO LUTKOVNO GLEDALIŠCE
Milonste
Levstikov (Sentjakovski) trg 2
Cetrtek, 13. decembra ob 17: Milčinski: »Zvezdica Zaspanka«.
Sobota, 15. decembra ob 17: Malik: »Zogica Marogica«.
ob 20.30: Bevk: »Lenuh Poležu«. Za odrasle.
Nedelja, 18. decembra ob 11: Bevk: »Lenuh Poležu«.
ob 15: Malik: »Zogica Marogica«.

Ročne lutke
Resljeva cesta 28
Nedelja, 18. decembra ob 17: Papler: »Hudobni graščak«.
Prodaja vstopnic za vse predstave od srede dalje (razen nedelje) od 10 do 12 v Upravi, Resljeva cesta št. 28, telefon 32-020 in pol ure pred vsako marionetsko predstavo (tudi ob nedeljah) pri gledališki blagajni, za ročne lutke pa eno uro pred predstavo pri gledališki blagajni na Resljevi c. 28.

VESTI IZ KRANJA
PRISERNOVO GLEDALIŠCE
Cetrtek, 13. decembra ob 18: Delderfeld: »Visok je zid«. Zaključena predstava za gimnazijo in strok šole.
ob 20: Delderfeld: »Visok je zid«. Izven gostovanje v Škofji Loki.
Nedelja, 18. decembra ob 18: Delderfeld: »Visok je zid«. Izven in za podjetelje.

KINO
»STORŽIČ«: Jugos. kinoteka predvaja ameriški dokumentarni film: »Zakaj se borimo«. I. in II. del. Predstava ob 16. Ob 18 in 20 ameriški barvni film: »Cas obračuna«.

»TRIGLAV« - Primskovo: Jugos. kinoteka predvaja ameriški dokumentarni film: »Zakaj se borimo«. I, II. in III. del. Predstava ob 19.

2 BLEDA
KINO
Ameriški film: »Provinciálka« (»Dele z dežele«). Predstava ob 20. - V glavni vlogi Bing Crosby, Grace Kelly, William Holden in Anthony Ross.

KINO »KOMUNA«

Premiera ameriškega filma

»Dama s kamelijami«

Brez tednika. Predstave ob 15, 17, 19 in 21. V glavni vlogi Greta Garbo in Robert Taylor. Prodaja vstopnic od 9.30-11 in od 14 dalje.

KINO »VIČA«

Ameriški film

Tarzan brani džunglo

V glavni vlogi Gordan Scott in Vera Miles. Predstave ob 15, 17, 19 in 21. Prodaja vstopnic od 9.30-11 in od 14 dalje. Danes zadnjikrat.

KINO »TRIGLAV«

Noviški film

»FANFARE LJUBEZNI«

Tednik. V glavni vlogi Inge Egger, Grethe Weiser, Oskar Sima. Predstave ob 15, 18 in 20. Prodaja vstopnic od 15 dalje. Danes zadnjikrat. Jutri francoski barvni film: »V vrtincu Himalajev«.

KINO »UNION«: Ital. film: »Kruh, ljubezen in ljubosumje«. II. del. Tednik: Filmske novosti. Predstave ob 15, 17, 19 in 21. V glavni vlogi Gina Lollobrigida in Vittorio de Sica. - V soboto ob 22 premiera filma: »Prepovedane ženske«.

KINO »SLOGA«: Ameriški barvni film: »Kvartoprec z Missisippija«. Brez tednika. Predstave ob 15, 17, 19 in 21. Ob 10 matineja istega filma. Danes zadnjikrat. Prodaja vstopnic v obeh kinematografih od 9.30-11 in od 14 dalje, za matinejo v kinu »Sloga« od 9 dalje.

KINO »SOCA«: Amer. film: »Tarzan brani džunglo«. Predstave ob 15, 18 in 20. Prodaja vstopnic samo od 14.

MLADINSKI KINO LM, Kotnikova 8, predvaja za mladino slovenski film »Dolina miru«. Predstavi vsak dan ob 10 in 15.

KINO »LITOSTROJ«: Ameriški film: »Trinajsta ura«. Predstavi ob 18 in 20. Prodaja vstopnic uro pred pričetkom prve predstave. - Danes zadnjikrat.

KINO »SISKA«

Ameriški barvni film

»Noro početje«

V glavni vlogi Danny Kaye in Mai Zetterling. Predstave ob 15, 18 in 20. Prodaja vstopnic od 14 dalje. Danes zadnjikrat.

MARIBORSKE VESTI

DEŽURNA LEKARNA
Cetrtek, dne 13. decembra: lekarna »Tabor«, Trg revolucije 3.
Petek, dne 14. decembra: lekarna »Melje«, Meljska cesta 2.

KINO
PARTIZAN: Ameriški barvni film: »Gola džungla«.
UDARNIK: Ital. film: »Kruh, ljubezen in fantazija«.

SLOV NARODNO GLEDALIŠCE
Cetrtek, 13. decembra ob 19.30: Mozart: »Figarova svatba«. Red VAS.
Petek, 14. decembra: Zaprtlo. (Generalka.)

Sobota, 15. decembra ob 15: Mozart: »Figarova svatba«. Zaključena predstava za prosvetne delavce okraja Maribor.
ob 19.30: Kreft: »Kreature«. Premiera. Izven in za premierski abonma.

IZ PTUJA
KINO
»MESTNI KINO«: Ameriški film: »Visoka Barbaree«. V glavni vlogi Van Johnson in June Allyson.

CELJSKE VESTI

CELJSKO GLEDALIŠCE

Cetrtek, 13. decembra ob 19.30: Nash: »Vremena«. Gostovanje v Vojniku, Petek, 14. decembra ob 20: Lutowski: »Dežurna služba«. Gostovanje v Laškem.
Sobota, 15. decembra ob 15: Golja: »Uboaga Ančka«. Zaključena predstava za L osnovno šolo.

KINO
»UNION«: Madžarski barvni film: »Moj ded in jaz«. Predstavi ob 18 in 20.
»METROPOL«: Amer. barvni film: »Fant iz Oklahome«. Predstavi ob 18 in 20. V glavni vlogi Will Rodgers in Nancy Olson.

DROBNI OGLASI
ZAMENJAM enosobno komfortno stanovanje v Podravski Slatini, Slavonija, za enosobno stanovanje v Celju, all dvosobno stanovanje v Krškem za enako all enosobno v Celju. Vprašati vsak dan od 14-18 v Celju, Ljubljanska 17-L. C 303

V globoki žalosti sporočamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, da je nenadoma preminil naš ljubljani soprog, dragi sin, brat, stric in svak

VLADIMIR ŠTOLFA

kapitan dolge plovbe

Pogreb bo v petek, 14. decembra ob 15. uri iz Luške kapitanije na pokopališče v Piranu

Zalujoči: žena Anica, oče Alojz z ženo Marijo, brata Flavko, Milutin, sestre Vida, Dana Pogačar, Mila Cunja, Malči Mermolja, svakinje, svaki, nečak, nečakinje ter ostalo sorodstvo

Luška kapitanija Piran sporoča, da je nenadoma preminil kapitan dolge plovbe

VLADIMIR ŠTOLFA

luški upravitelj v Piranu

Pogreb pokojnika bo v petek, dne 14. decembra 1956 ob 15. uri izpred Luške kapitanije v Piranu na mestno pokopališče

Odličnega pomorščaka, dobrega tovariša, zvestega in neutrudnega člana našega kolektiva bomo ohranili v trajnem spominu, svojcem pa izrekamo globoko sožalje

USLUŽBENCI LUŠKE KAPITANJE

Naznanjamo žalostno vest, da je nenadoma preminil

VLADIMIR ŠTOLFA

prvi poveljnik motorne ladje »Gorenjska«

Pogreb dobrega tovariša bo v petek, 14. decembra ob 15. uri iz Luške kapitanije na pokopališče v Piranu

Ohranili ga bomo v trajnem spominu!

Piran, 12. decembra 1956

SINDIKALNA PODRUŽNICA
PRI SPLOŠNI PLOVBI PIRAN

Splošna plovba Piran sporoča žalostno vest, da je nenadoma preminil

VLADIMIR ŠTOLFA

prvi poveljnik motorne ladje »Gorenjska«

Pogreb bo v petek, 14. decembra ob 15. uri iz Luške kapitanije na pokopališče v Piranu

Piran, 12. decembra 1956

PODJETJE SPLOŠNA PLOVBA PIRAN

Življenje

V JAMAH

● V TISOČLETJIH SO SE ŽIVALI PRILAGODILE TEMI
● IZGUBILE SO OČI IN KOŽNO BARVILO

Mnogo milijonov let pred človekom so bila na zemlji živa bitja, ki so morda po naključju prišla v podzemeljsko jamo. Tja je zanesla površinska voda prve alge, bakterije, črve ali ribe, kak zračni tok pa je potegnil v podzemeljsko kraljestvo prve žuželke. Noben človek ni videl, kdaj je prišel v podzemeljsko jamo prvi pajek, ker takrat se ni bilo ljudi, dejstvo pa je, da so se v raznih obdobjih iznenada znašla v podzemeljskih jamah živa bitja, ki so se sčasoma prilagodila novim razmeram.

Nekateri polži so prodrli v jame vse do tiste, pravzaprav nedoločene meje, do koder sega dnevna svetloba. V to temo so prodrli pajki, muhe in komarji, za njimi pa so plavale v podzemlju tudi številne ribe. Zabe in kuščarji so se prilagodili življenju v hladni podzemeljski jami, nekatere ptice so spoznale, da je v podzemeljskem mraku varno zavetišče, razen njih pa so se zaleteli v podzemlje celo nekateri sesalci.

Nekatera živa bitja so se sčasoma prilagodila življenju v temi in se po nekaj rodovih sploh niso več vračala na dnevno svetlobo, spet druga pa so prodrli še dlje v podzemeljsko temo. V novi življenjski sredini, ki je bila zanjo značilna popolna tema, stalna temperatura, nespremenljive stopnje vlage ter odvisnost od hrane, ki je prihajala od zunaj, so se potomci teh živali počasi spre-

njali v skladu z novimi potrebami. Med rastlinami so se prilagodile novemu načinu življenja samo bakterije in glive, ker se te lahko hranijo z zrakom, vodo, rudninami in z organskimi sestavinami. V temi bi se ne mogla

razvijati in razmnoževati nobena rastlina, ki vsebuje listno zelenilo. Če upoštevamo vse to, pride mo do zaključka, da je v votlinah zelo malo rastlinske hrane, ki je osnova za razvoj in življenje živali. Ribe so se v jamski vodi

hranile s črvi, ti pa z drobnimi vodnimi mušicami in z ličinkami žuželk, medtem ko so si te iskale hrano v raznih odpadkih netopirjev in drugih živali, ki so se v jame zatekale samo v trenutku nevarnosti, hranile pa so se zunaj. Ribe in redki podzemeljski raki, ki nikoli niso videli dnevene svetlobe, so zaključni člen verige prehrane, ki se je dejansko začela zunaj, v sončni svetlobi.

Ker je torej v jamah sorazmerno malo hrane in ker se morajo podzemeljske vodne živali pogosto prebijati skozi ozke prehode, so zelo majhne; tako n. pr. velja 5 do 6 cm dolga ribica v jamskih razmerah že za precej veliko. Jamski kuščar je večasih dolg tudi do 12 cm, vedno pa je vitek in prožen. Ker je v jamah stalna temperatura, v njih živeča bitja ne potrebujejo dlakaste ali pernate zaščite, ki bi zadrževale izparevanje njihovih organizmov. Tam je brez pomena tudi barva, zato se je pri jamskih živalih malone povsem izgubila. Hkrati s kožnimi pigmenti so sčasoma izgubile tudi oči, namesto njih pa so se razvila druga čutila. Zanimivo je na primer, da se ribe iste vrste, ki živijo v različnih jamskih razmerah, občutno razlikujejo med seboj. Bistvenih razlik seveda ni, po natančni podobnosti istih rib v različnih jamah pa je mogoče sklepati o podzemeljski povezavi med njimi.

Potem ko je dobila posebna francoska carinska brigada Forresterovi enakovredno opremo in sodobna tehnična sredstva, so morali njegovi tihotapci večkrat v naglici zapustiti z zavojčki ameriških cigaret do vrha polne barke. Posnetek kaže veselo francoske ribiče v Saint-Mandrierju, kjer so našli nenavadne »ribice« ameriškega izvora

Ameriška lovca Harry Wyman in Vic Olivier sta se odpravila v spremstvu fotoreporterja Freeza na lov v afriški pragozd. Hotela sta ustreliti antilopa, pa jima je prečkal pot lev. Prvi strel iz Wymanove puške ga je ranil, nato pa se je zver potajila in iznenada planila na lovca. Harry Wyman je zavpil, ostril zobje so se mu zasidili v desno ramo. Vic Olivier je priskočil in v zadnjem trenutku dvakrat ustrelil z medvedarico. Levji kremplji in zobje so popustili, Vic je pomagal Harryju na noge. Ponekod so bile rane osem centimetrov globoke, po vsej verjetnosti bo Harryjeva desnica hroma.

TANGERSKI

Po štirih letih pomorske vojne je francoska carina premagala tihotapce ameriških cigaret

PIRAT v zaporu

Malone vsi prebivalci Tangerja, mednarodnega pristanišča na afriškem zahodu, so že prvo leto po drugi svetovni vojni poznali Eliotta Forresta, ameriškega bogataša, ki je iz Tangerja

Skoraj celo desetletje je imel ameriški bogataš Elliott Forrest (puščica) monopol nad tihotapstvom ameriških cigaret v francoske dežele. V njegovi službi je bila cela vrsta ladij in celo nekaj letal

Nova uporaba atomskih žarkov

Pred kratkim je predavala znanstvenica atomskega inštituta v Harwellu dr. Catherina Williams zdravnikom, ki so zaposleni v industriji. Navzoče strokovnjake je seznanila z novo uporabo radioizotopov pri spremljanju procesa, ki z njegovo pomočjo živi organizmi spreminjajo hrano v zapletene kemične spojine.

Po izjavi omenjene znanstvenice so ustvarili s to metodo nov pojem o dinamičnem ravnotežju sestavnih delov in substanc v živem telesu. Videti je namreč da je v starejših živalih manj atomov in molekul kakor v mladih. Dr. Williamsova je opisala med predavanjem tudi napravo za odkrivanje napak pri pakiranju. Kadar namreč avtomatično polniško skatle s tabletami, je mogoče z novim postopkom ugotoviti napako, četudi manjka v za, viku med več sto tabletami je an aspirin.

tihotapil cigarete v Francijo in tudi v nekatere druge zahodnoevropske dežele. Vse do leta 1952 so bile francoske carinske oblasti praktično brez moči, zakaj tihotapci, ki je imel monopolni položaj v tihotapljenju ameriških cigaret v Francijo, je prevažal svoje blago s hitrimi ladjami, nekdanjimi patrolnimi čolni britanske mornarice.

Sele leta 1952 je prvič rahlo kazalo, da bo francoska carina le prišla do živega tihotapski organizaciji, katere središče je bilo v južnofrancoskem Marseilleu. Carinske oblasti so sestavile posebno brigado pod vodstvom inšpektorja Arnouxa. Brigada je dobila prav tako hitre čolne, ki so bili opremljeni z radarji, priložkovalnimi aparati in z drugimi tehničnimi pridobitvami, kakršne so uporabljali tihotapski čolni.

Prvi udarec je dobil tihotapec ameriških cigaret pri Bandolu, kjer so francoske carinske oblasti zaplenile tri sto zabojev »črnskih blondinke«, kakor je Elliott Forrest v svojih radijskih in drugih sporočilih imenoval ameriške cigarete. Kmalu potem so Francozi zaplenili nadaljnega pol milijona zavojčkov cigaret.

Forrest je tako utrpel precejšnjo škodo, toda znal si je pomagati. Njegovi čolni so začeli napadati druge ladje, ki so prav tako prevažale tihotapsko blago iz Tangerja v evropska pristanišča. Tako so Forrestovi tihotapci zaplenili blago, ki ga je neka italijanska tihotapska družina namenila odjemalcem v svoji domovini. Nizozemska mornarska ladja, ki je tihotapila ameriške cigarete, so Forrestovi ljudje »prevzeli« kar na odprtem morju. S tovorom 2700 zabojev ameriških cigaret so skušali pristati v bližini Marseillea, pa jim ni uspelo, zato so se napotili na Korziko, kjer je šla kupčija hitro od rok. Nizozemski kapitan ladje »Combinatie« ni vložil tožbo, ker je tudi sam tihotapil, pač pa so se uprli mornarji, ki so jih Forrestovi ljudje imeli zaprte v kabinah ves čas svojega poskusa pri Marseilleu in med operacijo na Korziki.

Sodišče v Tangerju je Forresta obsodilo na pet let ječe zaradi

morskega razbojništva, toda bogatemu tihotapcu je uspelo uiti v Francijo, kjer ga je nekli šlan tolp nastanil v svoji hiši kot »gluhonemega pisatelja, ki dokončuje svoj prvi roman«. Okoliškemu prebivalstvu se je zdela zgodbica o nemem pisatelju kaj malo verjetna, zato je policija kmalu spoznala v njem ameriškega tihotapca Forresta, ki je s svojimi cenjenimi amerišskimi cigaretami opeharil francosko carino za težke milijone.

Pred kratkim je bila razprava pri apelacijskem sodišču v Aixu en Provence, ki je potrdilo obsodbo tihotapca v Tangerju, samo pa mu je odmerilo nadaljnjih pet let ječe in naložilo 3,4 milijarde frankov globe, kar je doslej največ v francoski zgodovini.

Drobne ZANIMIVOSTI

OTROCI UKRADLI VELIKO KAKO

Desetletna dečka iz San Franciscu sta ukradla v tamošnjem živalskem vrtu mlado kačo, katere vrsta sodi med največje na svetu. Kača ni prav posebno nevarna, čeprav ima 50 zob in rada grize. Nenavadna tatliča se nista bala odnesti kačo, čeprav je pisalo na kletki, kjer je bila zaprta: »Posebna poslastica za to kačo so otroci, pa tudi majhni pujsi, psi in druge živali.«

NOVA LEĐENA DOBA

Znani ameriški geolog Karl Strom zatruje na osnovi rezultatov, ki so prišli do njih z novimi atomskimi instrumenti, da bo prihajajoče človeško rodovalo ogrožala nova ledena doba. Po napovedih tega znanstvenika utegne nova ledena doba trajati deset do petnajst tisoč let, zajela pa bo baje celotno Kanado in dobršen del ZDA.

ZELEZNICA NA LEDU

Pozimi 1941-42 so zgradili na lednem jezuru progo na ledu. Vsako noč so po tej progi dovajali v Leningrad viske s hrano. To je obleganemu Leningradu znatno olajšalo položaj, saj so je tako uspešno upiral nemškemu napadu.

V DOBI MEDICINE

Ko je prišel 22-letni Američan Tonsillitis Jackson na nabor, so se čudili njegovemu nenavadnemu imenu. rekrut pa je povedal, da ima še tri sestre, katerih eni je ime Appendicitis (vnetje slepiča), drugi Laryngitis (vnetje grla), tretji pa Peritonitis (vnetje trebušne votline).

Pomanjkljivosti zdravil proti revmatizmu

Ravnatelj znanega Brashovega medicinskega središča v ZDA je izdal po dolgotrajnem proučevanju učinkov novih antirevmatičnih in antiskleroznih zdravil poročilo, iz katerega je mogoče videti, da je naselilo veliko število bolnikov v ZDA pa tudi drugod v tujini alarmantnim vestem tovarnarjev o »čudežnih rezultatih« omenjenih zdravil. V poročilu tega strokovnjaka je rečeno, da ta zdravila ne le niso pomagala, marveč so v številnih primerih celo poslabšala bolezensko stanje.

Temeljiti pregledi več sto bolnikov s sklerozo ali revmatizmom so dokazali, da niti najbolj znana zdravila, kakor so to ACTH, kortizon, bazolidin in najnovejši steroidi, niso pomagala bolnikom. Zdravniki tega središča so za zdravljenje omenjenih boleznih priporočili fizi-

kalno terapijo, pospešitev krvotoka in zvišanje temperature kože.

Strup za puščice rešil življenje

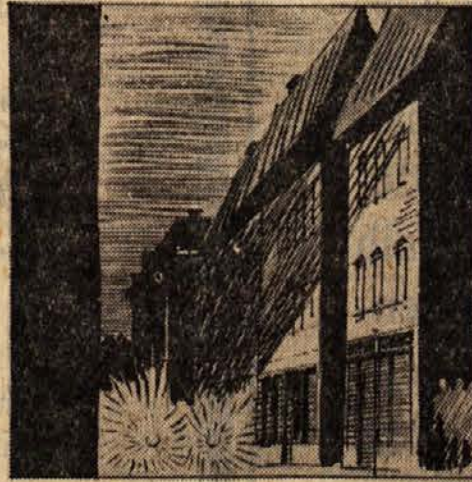
Avstralskega rudarja Charlesa Nordwooda, ki je stopil na rjast žebelj in zbolel za tetanusom, so ohranili pri življenju z dozo strupa, ki bi sicer lahko povzročila smrt sto ljudi. Ta strup, ki je znan pod imenom kurare, uporabljajo Indijanci za puščice. Po vbrizganju tega strupa v večjih količinah v telo bolnika so prenehali značilni krči, ki jih povzroča tetanus. Ker je temu rudarju zaradi tetanusa začelo zmanjkovati tudi zraka, so ga prenesli v sodobno mehanično napravo za umetno dihanje in tako preprečili nevarnost zadušitve. Po poročilih iz Avstralije si je ponosni rudar že dodobra opomogel.

NEUKROČENO MESTO

RADO KRAGELJ MILAN MAVER

121. Ure v ljubljanskih stolpih so odbile polnoč. Po temnih ulicah so odmevali enakomerni koraki patrolj. Mesto je spalo — ampak po vseh ulicah so bile na delu skupine urnih senc, ki so izginile, če se je patrolja približala, in se za njenim hrbotom spet pojavile. Tudi Markova borbena skupina je trosila listke s prvomajskimi pozivi in se pol ure po polnoči vračala domov. Pred post se je Janez sunkovito ustavil.

122. »Poglej!« je šepnil Marku, ki je tih sto pal za njim, in pokazal na streho Pošte. Na strehi sta se pojavili dve senc. Za hip so se njuni obrisi ostro začrtali pred nočnim nebom, potem pa sta se senc prilpepili ob streho. Po cesti je pripeljal vojaški kamion. Fantje so se stisnili v teman kot. Kamion je počasi zavil skozi središče mesta in s svojimi reflektorji osvetlil plošnje Pošte.

123. Senci na strehi sta spet oživil. Minute so se vlekje v neskončnost. Prijel se je za vrh in se malo odpočil, potem pa je navezal okrog konicastega vrha vrv, da bi pritril nanjo zastavi. Potegnil je za vrv, da bi se prepričal ali je zares dobro pritrjena, tedaj pa je zahrežalo: nagniti vrh se je upognil, vrv je popustila in Jože je zdrsnil po strmi pločevinasti strehi navzdol.